

სს ლიბერთი ბანკი

პილარ 3-ის ანგარიში 2022

სარჩევი

1	შესავალი.....	3
2	ძირითადი მონაცემები და ბიზნეს სტრატეგია.....	6
3	საკუთრებისა და ჯგუფის სტრუქტურა	13
4	კორპორაციული მართვა.....	15
5	ანაზღაურება	43
6	რისკის მართვა	47
7	კაპიტალის მართვა და კაპიტალის ადეკვატურობა	59
8	საკრედიტო რისკი	66
9	საბაზრო რისკი.....	81
10	საოპერაციო რისკი.....	84
11	ლიკვიდობის რისკი	90
	დანართი	93

1 შესავალი

1.1 ინფორმაციის გამჟღავნება პილარ 3-ის ფარგლებში ბაზელ 3 კაპიტალის ჩარჩოს შესაბამისად

წინამდებარე დოკუმენტის მიზანია სს ლიბერთი ბანკის („ბანკი“) პილარ 3-ის ფარგლებში ინფორმაციის გამჟღავნების წესის წარმოდგენა, რომელიც მოითხოვება საქართველოს ეროვნული ბანკის („სებ“) # 92/04 ბრძანების „კომერციული ბანკების მიერ პილარ 3-ის ფარგლებში ინფორმაციის გამჟღავნების მოთხოვნებზე“ დაყრდნობით. წინამდებარე დოკუმენტში წარმოდგენილი ინფორმაცია შეესაბამება პილარ 3-ის გამჟღავნების მოთხოვნებს, რომელიც შეიქმნა ბაზელის საბანკო ზედამხედველობის კომიტეტისა და ევროკავშირის # 575/2013 რეგულაციის საფუძველზე „პრუდენციული მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტებისა და საინვესტიციო კომპანიებისთვის“ (Capital Requirements Regulation - “CRR”).

1.2 დამოწმება

პილარ 3-ის ანგარიშში წარმოდგენილი ინფორმაცია შემოწმდა და დამტკიცდა სს ლიბერთი ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ. აღნიშნული დოკუმენტი მომზადდა სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებული ბანკის შიდა მართვის პროცედურების შესაბამისად. პილარ 3-ის ანგარიში სრულად შეესაბამება სებ-ის რეგულაციის No 92/04 „კომერციული ბანკების მიერ პილარ 3-ის ფარგლებში ინფორმაციის გამჟღავნების მოთხოვნები“, რომელიც ძალაში შევიდა 2017 წლის ივნისში და ასევე სებ-ის მიერ განსაზღვრულ სხვა რეგულაციებს. სებ-ის რეგულაციის მიხედვით, პილარ 3-ის ანგარიშში გამჟღავნებული ინფორმაცია არ საჭიროებს აუდიტორულ შემოწმებას დამოუკიდებელი აუდიტორის მიერ, შესაბამისად წარმოდგენილი ინფორმაცია არ არის აუდიტირებული.

1.3 მომზადების საფუძველი

წინამდებარე დოკუმენტში მოცემული ყველა რაოდენობრივი მაჩვენებელი აღრიცხულია დამოუკიდებლად სებ-ის მიერ დადგენილი ადგილობრივი სააღრიცხვო სტანდარტების შესაბამისად, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული. CRR-ის 432-ე მუხლი არამატერიალური, საკუთარი ან კონფიდენციალური ინფორმაციის შესახებ, უფლებას აძლევს ინსტიტუტებს არ გაამჟღავნონ ინფორმაცია, რომელიც ითვლება არამატერიალურად. სებ-ის რეგულაციის 3.3. მუხლი „კომერციული ბანკების მიერ პილარ 3-ის ფარგლებში ინფორმაციის გამჟღავნების მოთხოვნების“ შესახებ ითვალისწინებს გამონაკლის შემთხვევებს, კერძოდ იმ ინფორმაციის არ გამჟღავნებას, რომელმაც შესაძლოა უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ბანკზე. სხვაობები აღრიცხვისა და კონსოლიდაციის მარეგულირებელ სფეროებს შორის, იხილეთ დანართის მე-12 ცხრილში. კონსოლიდაციის რეგულირების მეთოდები იხილეთ დანართის მე-13 ცხრილში.

1.4 სიხშირე და მედია საშუალებები

სებ-ის მოთხოვნების შესაბამისად, ბანკი გააგრძელებს პილარ 3-ის ანგარიშის წარდგენას ყოველწლიურად, ხოლო კონკრეტული რაოდენობრივი ცხრილების წარდგენას ყოველკვარტალურად. წინამდებარე დოკუმენტის ასლი შეგიძლიათ იხილოთ ბანკის ვებ-გვერდზე (<https://libertybank.ge/ka/chven-shesakheb/investorebistvis/pinansuri-inpormatsia/regulatory-financial-reporting-to-the-national-bank-of-georgia>) და სებ-ის ვებ-გვერდზე (<https://www.nbg.gov.ge/index.php?m=673>).

1.5 პილარ 3-ის ინფორმაციის გამჟღავნება და ადგილმდებარეობა

ქვემოთ ცხრილში აღწერილია თუ როგორ ასრულებს ბანკი CRR-ს, ასევე სეზ-ის რეგულაციის თითოეულ მუხლს.

პილარ 3-ის ანგარიშში გასამჟღავნებელი მთავარი ინფორმაცია, რომელიც ასახულია CRR და სეზ-ის რეგულაციაში

CRR ნომ.	პილარ 3-ის გამჟღავნების საგანი	მუხლი სეზ-ის რეგულაციაში	პოზიცია პილარ 3-ის ანგარიშში
431	გამჟღავნების მოთხოვნების სფერო	მუხლი 3.8	სექცია 1.1, 1.2
432	არამატერიალური, საკუთარი ან კონფიდენციალური ინფორმაცია	მუხლი 3.3	სექცია 1.3
433	გამჟღავნების სიხშირე	მუხლი 3.1; 3.5	სექცია 1.4
434	გამჟღავნების საშუალებები	მუხლი 3.4	სექცია 1.4
435	რისკის მართვის მიზნები და პოლიტიკა	მუხლი 6.2	სექცია 6
436	გამოყენების სფერო	მუხლი 6.1; დანართი 2: ცხრილი 21	სექცია 1.3
437	საკუთარი სახსრები	დანართი 1: ცხრილი 9; 10	სექცია 7.2
438	კაპიტალის მოთხოვნები	დანართი 1: ცხრილი 5; 9.1; 11; 13	სექცია 7
439	კონტრაგენტის საკრედიტო რისკის პოზიცია	დანართი 1: ცხრილი 15	დანართი: ცხრილი 10
440	კაპიტალის ბუფერები	დანართი 1: ცხრილი 9.1	სექცია 7.1
441	გლობალური სისტემური მნიშვნელობის ინდიკატორები	N/A	N/A
442	საკრედიტო რისკის შესწორებები	მუხლი 6.3; დანართი 1: ცხრილი 16-19	სექცია 8.1, 8.2.5, 8.3 და 8.5
443	დაუტვირთავი აქტივები	N/A	N/A
444	ECAIs-ს გამოყენება	მუხლი 6.3	სექცია 8.2.6
445	საბაზრო რისკის პოზიცია	მუხლი 6.3 (გ)	სექცია 9
446	საოპერაციო რისკი	მუხლი 6.3 (გ) დანართი 2: ცხრილი 22; 23	სექცია 10
447	კაპიტალის რისკები, რომელიც არ გაითვალისწინება სავაჭრო პორტფელში	N/A	N/A
448	საპროცენტო განაკვეთის რისკი	N/A	სექცია 9.2
449	სეკურიტიზაციის რისკის პოზიციები	N/A	N/A
450	ანაზღაურების პოლიტიკა	მუხლი 7; დანართი 2: ცხრილი 24-27	სექცია 5
451	ლევერიჯი	N/A	სექცია 7.4
452	IRB მიდგომის გამოყენება საკრედიტო რისკებზე	N/A	N/A
453	საკრედიტო რისკების მიტიგაციის გამოყენება	მუხლი 6.3 დანართი 1: ცხრილი 12	სექცია 8.6
454	AMA-ის გამოყენება საოპერაციო რისკზე	N/A	N/A
455	შიდა საბაზრო რისკის გამოყენება	N/A	N/A

2 ძირითადი მონაცემები და ბიზნეს სტრატეგია

2.1 ძირითადი მონაცემები

სს ლიბერთი ბანკი („ბანკი“), რომლის სათაო ოფისი მდებარეობს თბილისში, სიდიდით საქართველოში მესამე უმსხვილესი ბანკია, მთლიანი აქტივებით (სებ-ის შესაბამისად) – 3,623 მილიონი ლარი, 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ბანკი საქმიანობს მხოლოდ საქართველოში და აქვს ყველაზე დიდი საცალო ქსელი, რომელიც აერთიანებს 459-ზე მეტ ფილიალსა და სერვის ცენტრს.

სს ლიბერთი ბანკის რეიტინგები

Fitch Ratings		რეიტინგი	პერსპექტივა	თარიღი
ემიტენტის დეფოლტის რეიტინგი	გრძელვადიანი	B+	სტაბილური	8-მაისი-23
	მოკლევადიანი	B	-	
მხარდაჭერის რეიტინგი		WD	-	
მხარდაჭერის რეიტინგის დონე		WD	-	

Moody's		რეიტინგი	პერსპექტივა	თარიღი
საბანკო რეიტინგი (უცხოური)	გრძელვადიანი	Ba3	ნეგატიური	3-მაისი-22
საბანკო რეიტინგი (ადგილობრივი)		Ba3		
კონტრაგენტის რისკის რეიტინგი (უცხოური)	გრძელვადიანი	Ba2	-	
კონტრაგენტის რისკის რეიტინგი (ადგილობრივი)		Ba2	-	

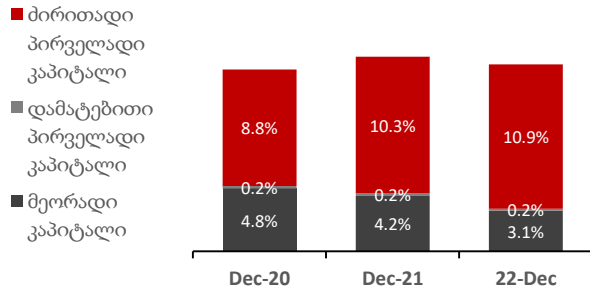
2022 წლის Moody's-მა საქართველოს საბანკო სექტორის პერსპექტივა სტაბილურიდან ნეგატიურზე შეცვალა რუსეთი-უკრაინის ომის შედეგად გაზრდილი გეოპოლიტიკური რისკებიდან გამომდინარე.

Fitch-ის პოზიტიური პერსპექტივა საქართველოს საბანკო სექტორზე 2023 წლის მაისში ასახავს მოლოდინს, რომ საქართველოს გაუმჯობესებული საოპერაციო გარემო და მაღალი ეკონომიკური ზრდა გააძლიერებს ბანკების ფინანსურ პროფილს, კერძოდ, აქტივების ხარისხს, მომგებიანობას და დაფინანსებას.

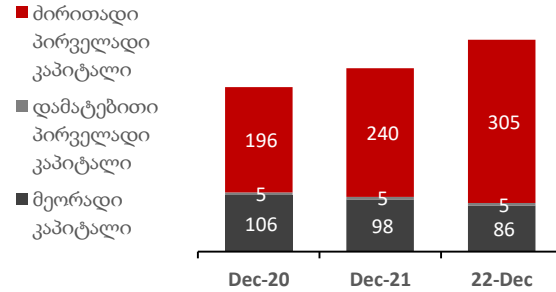
2022 წლის განმავლობაში ბანკი შეინარჩუნა კაპიტალის პოზიცია სებ-ის მიერ შემსუბუქებული კაპიტალის მოთხოვნების გათვალისწინებით და ეტაპობრივად მიყვება პანდემიის პერიოდში დაწესებული კაპიტალის აღდგენის გეგმას. პირველადი კაპიტალის ზრდას ბანკი ახერხებს შიდა გენერაციით, ხოლო მეორადი კაპიტალის მოზიდვა ძირითადად ხდება გარე ინვესტორებისგან.

რისკის მიხედვით შეწონილმა რისკის პოზიციებმა (Risk Weighted Exposure - “RWE”) 2022 წლის დეკემბრის მდგომარეობით შეადგინა 2,789 მილიონი ლარი. 2021 წლის დეკემბერთან შედარებით საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები გაიზარდა 431 მილიონი ლარით, საოპერაციო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები - 58 მილიონი ლარით, ხოლო საბაზრო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები შემცირდა 20.2 მილიონი ლარით.

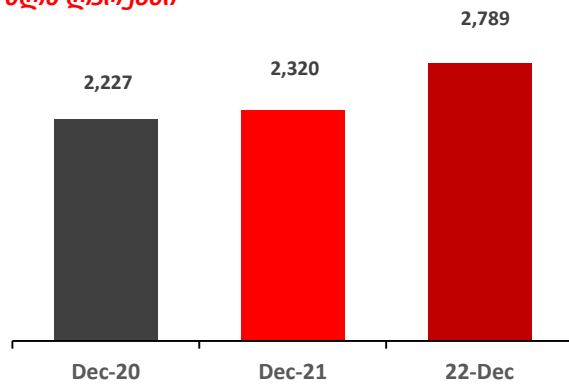
საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტები

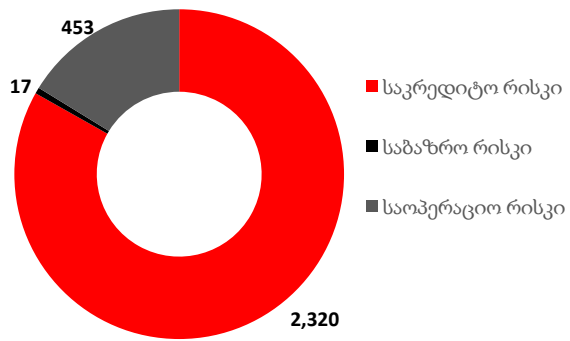
საზედამხედველო კაპიტალი, მლნ ლარებში

RWE მლნ ლარებში

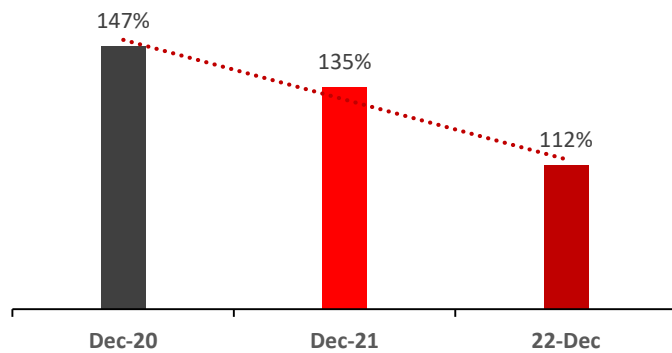

RWE რისკის ტიპის მიხედვით მლნ ლარში

2021-2022 წლებში ბანკმა განაგრძო ლიკვიდური აქტივების ეფექტურად გამოყენება და ლიკვიდური სახსრებით სესხების დაფინანსება. ლიკვიდობის პოზიცია საქართველოს ეროვნული ბანკის საზედამხედველო მოთხოვნებთან შესაბამისობაშია. 2022 წლის დეკემბრის მდგომარეობით ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი 112% შეადგინა.

ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი

ბანკის წმინდა მოგება 2022 წელს შეადგინა 66.9 მილიონი ლარი, 49.1% -იანი ზრდა წინა წელთან შედარებით. ზრდა ძირითადად გამოწვეულია სესხებიდან მიღებული საპროცენტი შემოსავლების ზრდით. 2022 წლის მარტში ლიბერტი ბანკში მოხდა ვითიბი ბანკის სასესხო და დეპოზიტების პორტფელის მიგრაცია. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის მთლიანმა აქტივებმა შეადგინა 3,623 მილიონი ლარი, რაც 16.5%-ით აღემატება წინა წლის მონაცემს, ხოლო მთლიანმა

სააქციო კაპიტალმა შეადგინა 405 მილიონი ლარი, რაც 19.3%-ით მეტია 2021 წლის მონაცემთან შედარებით.

2.2 ბანკის ძირითადი ინდიკატორები და ფინანსური ანგარიშგება

ცხრილი 2.2.1 ძირითადი ინდიკატორები

საზედამხედველო კაპიტალი (მოცულობა, ლარი)	31/12/2022	31/12/2021	31/12/2020
ძირითადი პირველადი კაპიტალი	304,656,174	239,971,505	196,387,103
პირველადი კაპიტალი	309,221,558	244,536,889	200,952,487
საზედამხედველო კაპიტალი	395,255,136	342,241,352	306,902,021
რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	2,789,371,291	2,319,960,141	2,227,009,638

კაპიტალის კოეფიციენტები	31/12/2022	31/12/2021	31/12/2020
ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	10.92%	10.34%	8.82%
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	11.09%	10.54%	9.02%
საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი	14.17%	14.75%	13.78%

მოგება	31/12/2022	31/12/2021	31/12/2020
მთლიანი საპროცენტო შემოსავლები/საშუალო წლიურ აქტივებთან	13.15%	12.64%	11.44%
მთლიანი საპროცენტო ხარჯები/საშუალო წლიურ აქტივებთან	5.69%	5.09%	5.30%
საოპერაციო შედეგი/საშუალო წლიურ აქტივებთან	3.72%	2.92%	0.96%
წმინდა საპროცენტო მარჟა	7.45%	7.56%	6.14%
უკუგება საშუალო აქტივებზე (ROAA)	2.01%	1.57%	-0.60%
უკუგება საშუალო კაპიტალზე (ROAE)	18.30%	14.26%	-5.26%

აქტივების ხარისხი	31/12/2022	31/12/2021	31/12/2020
უმოქმედო სესხები / მთლიან სესხებთან	3.98%	7.31%	6.19%
სშდრ / მთლიან სესხებთან	5.23%	7.11%	7.03%
უცხოური ვალუტის სესხები / მთლიან სესხებთან	20.37%	21.38%	23.23%
უცხოური ვალუტის აქტივები / მთლიან აქტივებთან	23.60%	28.43%	33.75%
მთლიანი სესხების წლიური ზრდა	26.68%	18.05%	34.83%

ლიკვიდობა	31/12/2022	31/12/2021	31/12/2020
ლიკვიდური აქტივები / მთლიან აქტივებთან	21.84%	29.00%	33.96%
უცხოური ვალუტის ვალდებულებები / მთლიან ვალდებულებებთან	30.56%	36.23%	40.77%
მიმდინარე და მოთხოვნამდე დეპოზიტები / მთლიან აქტივებთან	38.59%	41.51%	44.29%

ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი *	31/12/2022	31/12/2021	31/12/2020
მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივები (სულ)	852,167,490	857,932,874	1,034,394,124
ფულის წმინდა გადინება (სულ)	693,701,042	604,862,125	638,901,245
ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (%)	122.84%	141.84%	161.9%

* სებ-ის მეთოდოლოგიით გაანგარიშებული კოეფიციენტები, რომელიც ბაზელის მეთოდოლოგიისგან განსხვავებით, უფრო მეტადაა კონცენტრირებული ლოკალურ რისკებზე. იხილეთ ცხრილი 11 დანართში. აღნიშნული წარმოადგენს კომერციული ბანკებისათვის სავალდებულოდ დასაცავ მოთხოვნას, ხოლო ბაზელის მეთოდოლოგიით დათვლილი მონაცემები წარმოადგენს საილუსტრაციო მიზნებისათვის.

ცხრილი 2.2.2 საბალანსო უწყისი*

	31/12/2022	31/12/2021	31/12/2020
აქტივები			
ნაღდი ფული	272,930,862	269,082,422	250,115,311
ფულადი სახსრები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	133,250,784	114,713,313	209,677,630
ფულადი სახსრები სხვა ბანკებში	115,801,741	330,994,892	370,483,891
ფასიანი ქაღალდები დილინგური ოპერაციებისათვის	0	0	0
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	359,542,206	233,393,540	265,217,811
მთლიანი სესხები	2,501,952,397	1,975,000,866	1,672,980,140
მინუს: სესხების შესაძლო დანაკარგების რეზერვი	-130,737,567	-140,334,062	-117,613,975
წმინდა სესხები	2,371,214,831	1,834,666,804	1,555,366,166
დარიცხული მისაღები პროცენტები და დივიდენდები	43,265,079	34,113,919	35,827,582
დასაკუთრებული უძრავი და მოძრავი ქონება	390,232	116,954	103,192
ინვესტიციები საწესდებო კაპიტალში	106,733	106,733	106,733
ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური სხვა აქტივები	238,772,717	239,803,221	238,389,425
მთლიანი აქტივები	3,623,271,954	3,111,348,075	2,981,966,362
ვალდებულებები			
ბანკების დეპოზიტები	24,769,913	5,012,984	17,003,331
მიმდინარე დეპოზიტები (ანგარიშები)	1,047,851,995	1,020,542,249	1,024,440,328
მოთხოვნამდე დეპოზიტები	350,330,714	271,101,336	296,363,212
ვადიანი დეპოზიტები	1,259,511,031	931,068,043	841,715,592
საკუთარი სავალო ფასიანი ქაღალდები	0	0	0
ნასესხები სახსრები	301,548,388	344,496,233	305,113,360
დარიცხული გადასახდელი პროცენტები და დივიდენდები	19,902,266	12,513,371	12,372,734
სხვა ვალდებულებები	115,571,064	74,937,413	86,361,831
სუბორდინირებული ვალდებულებები	98,433,556	112,015,236	113,132,914
მთლიანი ვალდებულებები	3,217,918,928	2,771,686,865	2,696,503,303
სააქციო კაპიტალი			
ჩვეულებრივი აქციები	54,628,743	54,628,743	54,628,743
პრივილეგირებული აქციები	61,391	61,391	61,391
მინუს: გამოსყიდული აქციები	-10,154,020	-10,154,020	-10,154,020
საემისიო კაპიტალი	39,651,986	39,651,986	39,651,986
საერთო რეზერვები	1,694,028	1,694,028	1,694,028
გაუნაწილებელი მოგება	285,111,220	218,500,586	170,506,984
აქტივების გადაფასების რეზერვები	34,359,679	35,278,498	29,073,949
მთლიანი სააქციო კაპიტალი	405,353,026	339,661,210	285,463,060
მთლიანი ვალდებულებები და სააქციო კაპიტალი	3,623,271,954	3,111,348,075	2,981,966,362

*ინფორმაცია გარესაბალანსო ელემენტების შესახებ იხილეთ დანართის 1-ელ ცხრილში.

ცხრილი 2.2.3 მოგება-ზარალის უწყისი

ლარში	31/12/2022	31/12/2021	31/12/2020
საპროცენტო შემოსავლები ბანკებიდან "ნოსტრო" ანგარიშებისა და დეპოზიტების მიხედვით	12,159,839	5,782,615	6,999,897
საპროცენტო შემოსავლები სესხებიდან	386,863,259	322,996,709	256,017,563
ბანკთაშორისი სესხებიდან	0	-	-
ვაჭრობისა და მომსახურეობის სექტორზე გაცემული სესხებიდან	51,430,659	31,155,886	25,371,615
ენერჯეტიკის სექტორზე გაცემული სესხებიდან	4,791,755	3,371,092	1,754,647
სოფლის მეურნეობის და მეტყვევობის სექტორზე გაცემული სესხებიდან	5,403,157	1,581,055	343,484
მშენებლობის სექტორზე გაცემული სესხებიდან	6,964,748	4,576,087	1,667,752
სამთომომპოვებელ და გადამამუშავებელ სექტორზე გაცემული სესხებიდან	2,462,434	186,206	101,477
ტრანსპორტისა და კავშირგაბმულობის სექტორზე გაცემული სესხებიდან	236,446	151,950	64,404
ფინანსურ პირებზე გაცემული სესხებიდან	307,012,059	274,303,890	222,178,657
დანარჩენ სექტორზე გაცემული სესხებიდან	8,562,001	7,670,544	4,535,528
შემოსავლები ჯარიმებიდან/საურავებიდან კლიენტებისათვის მიცემული სესხების მიხედვით	11,934,246	9,451,617	6,819,296
საპროცენტო და დისკონტური შემოსავლები ფასიანი ქაღალდებიდან	23,327,448	22,701,341	17,291,015
სხვა საპროცენტო შემოსავლები	2,505,045	1,766,589	292,994
მთლიანი საპროცენტო შემოსავლები	436,789,838	362,698,870	287,420,765
მოთხოვნამდე დეპოზიტებზე გადახდილი პროცენტები	54,109,643	47,128,007	47,136,422
ვადიან დეპოზიტებზე გადახდილი პროცენტები	107,565,744	70,025,061	68,586,590
ბანკის დეპოზიტებზე გადახდილი პროცენტები	435,894	206,632	346,933
საკუთარ სავალო ფასიან ქაღალდებზე გადახდილი პროცენტები	9,691,389	10,438,588	9,672,240
ნასესხებ სახსრებზე გადახდილი პროცენტები	15,733,098	16,133,837	5,114,745
სხვა საპროცენტო ხარჯები	1,600,860	1,987,977	2,315,461
მთლიანი საპროცენტო ხარჯები	189,136,627	145,920,102	133,172,390
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	247,653,211	216,778,769	154,248,375
წმინდა საკომისიო და სხვა შემოსავლები მომსახურეობის მიხედვით	27,734,007	21,528,529	19,316,410
საკომისიო და სხვა შემოსავლები გაწეული მომსახურეობის მიხედვით	48,157,209	37,786,732	32,424,120
საკომისიო და სხვა ხარჯები მიღებული მომსახურეობის მიხედვით	20,423,202	16,258,203	13,107,711
მიღებული დივიდენდები	0	-	-
მოგება (ზარალი) დილინგური ფასიანი ქაღალდებიდან	0	-	-
მოგება (ზარალი) საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან	63,486	116,064	68,318
მოგება (ზარალი) ვალუტის ყიდვა-გაყიდვის ოპერაციებიდან	31,549,762	3,823,329	-3,124,311
მოგება (ზარალი) სავალუტო სახსრების გადაფასებიდან	-24,304,690	-5,230,363	11,070,847
მოგება (ზარალი) ქონების გაყიდვიდან	280,672	-681,259	122,214
სხვა საბანკო ოპერაციებიდან მიღებული არასაპროცენტო შემოსავლები	24,634	71,051	130,767
სხვა არასაპროცენტო შემოსავლები	7,590,753	7,113,236	8,217,035
მთლიანი არასაპროცენტო შემოსავლები	42,938,624	26,740,588	35,801,278
სხვა საბანკო ოპერაციების მიხედვით გაწეული არასაპროცენტო ხარჯები	3,916,242	3,570,515	3,181,223
ბანკის განვითარების, საკონსულტაციო და მარკეტინგის ხარჯები	11,928,643	12,268,066	8,324,850
ბანკის პერსონალის ხარჯები	97,337,610	76,798,904	80,178,838
ძირითადი საშუალებების საექსპლუატაციო ხარჯები	1,889,791	1,775,903	1,647,854
ცვთისა და ამორტიზაციის ხარჯები	34,733,117	34,317,136	32,806,890
სხვა არასაპროცენტო ხარჯები	41,081,657	36,853,316	28,492,189
მთლიანი არასაპროცენტო ხარჯები	190,887,061	165,583,840	154,631,842
წმინდა არასაპროცენტო შემოსავალი	-147,948,436	-138,843,252	-118,830,564
წმინდა მოგება დარეზერვებამდე	99,704,775	77,935,517	35,417,811
ზარალი სესხების შესაძლო დანაკარგების მიხედვით	27,027,335	32,616,542	50,138,154
ზარალი ინვესტიციების და ფასიანი ქაღალდების გაუფასურების შესაძლო დანაკარგების მიხედვით	300,000	-	-104,000
ზარალი სხვა აქტივების შესაძლო დანაკარგების მიხედვით	187,698	417,306	556,888
მთლიანი ზარალი აქტივების შესაძლო დანაკარგების მიხედვით	27,515,033	33,033,847	50,591,042
მოგება გადასახადის გადახდამდე და გაუთვალისწინებელ შემოსავალ-ხარჯებამდე	72,189,742	44,901,669	(15,173,231)
მოგების გადასახადი	5,250,130	-	-
მოგება გადასახადის გადახდის შემდეგ	66,939,612	44,901,669	(15,173,231)
გაუთვალისწინებელი შემოსავლები (ხარჯები)	-	-	-
წმინდა მოგება	66,939,612	44,901,669	(15,173,231)

2.3 ბიზნეს სტრატეგია

2021-2022 წლები ლიბერთი ბანკისთვის განახლებული სტრატეგიის აღსრულების და იმპლემენტაციის წელი იყო. ბანკის სტრატეგიაა ბიზნეს მოდელის კიდევ უფრო განვითარება უნივერსალური საბანკო მომსახურების მიმართულებით. პროდუქტებისა და პროცესების ციფრულ ტრანსფორმაციასთან მიახლოება, რაც გააუმჯობესებს საქართველოს რეგიონებში ფინანსების ხელმისაწვდომობას ყველა სამომხმარებლო სეგმენტში.

ბანკი აერთიანებს ყველაზე დიდ საცალო ქსელს საქართველოში, რომელიც მოიცავს სრული მომსახურების ფილიალებს, სერვისცენტრებს, მცირე ზომის გაყიდვების ობიექტებს, აგრეთვე ისეთი ტიპის ობიექტებს, რომლებიც მესამე მხარის ბიზნესშია განთავსებული.

2022 წელს ბანკი კვლავ ერთგული იყო ახალი ხედვის და მისიის, კერძოდ:

- **ხედვა:** ჩვენი ხედვაა გავაუმჯობესოთ საქართველოში თითოეული ადამიანის, ოჯახისა და ბიზნესის ცხოვრება.
- **მისია:** ჩვენ მთელი გულით ვზრუნავთ ადამიანებზე, მათ ოჯახებსა და ბიზნესებზე. ჩვენ ვიქნებით ხელმისაწვდომი ყველგან, სადაც ჩვენი მომხმარებლები არიან და მივაწვდით მათზე მორგებულ და სწრაფ მომსახურებას.

2023 და შემდგომი წლის გეგმბა:

- ჩამოყალიბდეს ბაზარზე MSME სექტორში მოწინავე მოთამაშედ და განიმტკიცოს საბაზრო წილის პოზიციები;
- კიდევ უფრო მეტად გაიმყაროს პოზიციები საცალო საბანკო პროდუქტების მიმართულებით;
- ბანკი მიზნად ისახავს შეინარჩუნოს საქართველოში აქტივებით მესამე უმსხვილესი ბანკის პოზიცია და ამავდროულად ლარიზაციის მაღალი დონე როგორც აქტივების, ისე ვალდებულებების მხრივ.

უნივერსალური საბანკო მომსახურება

- ლიბერთი ბანკი შეინარჩუნებს უნივერსალურ საბანკო მოდელს ძირითადი აქცენტით საცალო და MSME სეგმენტებზე. კორპორატიული და კერძო საბანკო ბიზნესი დარჩება მტკიცე საყრდენი უნივერსალური ბანკის მშენებლობის თვალსაზრისით.
- ხარისხიან უნივერსალურ საბანკო მომსახურებასთან ერთად, ლიბერთი ბანკი ყურადღებას გაამახვილებს ინოვაციური პროდუქტების შემუშავებაზე, პროცესების გამარტივებაზე, ციფრული ტრანსფორმაციის ხარისხის ამაღლებასა და ახალი მომხმარებლების მოზიდვაზე, მათ შორის ისეთ კლიენტებზე, რომლებიც ჯერ არ სარგებლობენ საბანკო მომსახურებით.

ციფრული საბანკო მომსახურება

- ბანკი აპირებს გააგრძელოს ციფრული საბანკო შესაძლებლობების გაუმჯობესება და შექმნას მომხმარებლის უმაღლესი დონის ციფრული გამოცდილება მობილური და ინტერნეტბანკის პლატფორმების საშუალებით.
- ბანკი ასევე მიზნად ისახავს ახალი მომხმარებლებისთვის პროცესების დაჩქარება/გამარტივებას.
- ხანდაზმულთა და სოციალურად დაუცველი სეგმენტისთვის ფართო ფინანსური განათლების შესაძლებლობების შეთავაზებებთან ერთად, ასევე შემუშავდება ინოვაციური პროდუქტები.

დაფინანსება

- ლიბერთი ბანკი მიზნად ისახავს გააუმჯობესოს/დააოპტიმიზიროს დაფინანსების სტრუქტურა. ამასთან დაკავშირებით, ბანკი აპირებს გააძლიეროს თანამშრომლობა და კომუნიკაცია საერთაშორისო განვითარების ფინანსურ ინსტიტუტებთან, რათა შეძლოს გრძელვადიანი დაფინანსების მოზიდვა კონკურენტულ ფასად.

კორპორაციული და სოციალური პასუხისმგებლობა

- ბანკი აქტიურად უწყობს ხელს გარემოსთვის სასარგებლო, საგანმანათლებლო და ჯანდაცვის CSR პროექტებს, რომლებიც მიმართულია ხადაზმულთა და საზოგადოების მოწყვლადი ნაწილის საჭიროებებზე, ასევე თანამშრომლების ჯანმრთელობაზე ზრუნვაზე.
 - „მწვანე ყუთები“ სათაო ოფისში - სადაც გამოყენებული ქაღალდები გროვდება გადასამუშავებლად
 - უფასო კომპიუტერული და ფინანსური განათლება 60+ ასაკის ადამიანებისთვის;
 - შიდა ფონდი თანამშრომლებისთვის „გულით ერთმანეთისთვის“, რომელიც პანდემიის პერიოდში შეიქმნა და მათი ოჯახის წევრებს ეხმარება ჯანმრთელობის გაუარესების შემთხვევაში.

ცხრილი 2.3.1 ბანკის მთავარი სტრატეგიული მაჩვენებლები (ფასს-ის შესაბამისად)

მოგებიანობა	31-დეკემბერი-22	31-დეკემბერი-21
უკუგება აქტივებზე %	1.87%	1.39%
უკუგება კაპიტალზე %	16.58%	12.87%
საპროცენტო მოგება/საშუალო საპროცენტო შემოსავლიანი აქტივები %	13.87%	12.93%
ფონდირების ხარჯი %	6.1%	7.82%

აქტივების ხარისხი	31-დეკემბერი-22	31-დეკემბერი-21
უმოქმედო სესხები/მთლიანი სესხები,%	3.77%	6.02%
რისკის ხარჯი	1.12%	1.82%

ათას ლარში	31-დეკემბერი-22	31-დეკემბერი-21
მთლიანი სესხები	2,541,055	2,030,630
კორპორატიული სესხები	857,349	576,361

3 საკუთრებისა და ჯგუფის სტრუქტურა

3.1 საკუთრების სტრუქტურა

2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ქვემოთ მითითებული აქციონერები ფლობდნენ განთავსებული ჩვეულებრივი აქციების 1%-ზე მეტს. სხვა აქციონერები ინდივიდუალურად ფლობდნენ განთავსებული ჩვეულებრივი აქციების 1%-ზე ნაკლებს.

საკუთრების სტრუქტურა

აქციონერი	31-დეკემბერი-22		31-დეკემბერი-21	
	საკუთრების წილი, %	ხმის მიცემის უფლებები, %	საკუთრების წილი, %	ხმის მიცემის უფლებები, %
Georgian Financial Group B.V.	77.62%	95.99%	77.62%	95.99%
ლიბერთი ბანკი (სახაზინო აქციები)	18.43%	-	18.43%	-
სხვა აქციონერები (1%-ზე ნაკლები წილის მფლობელები)	3.95%	4.01%	3.95%	4.01%
სულ	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

ბანკი არის ღია სააქციო საზოგადოება და მისი ჩვეულებრივი აქციები ივაჭრება საქართველოს საფონდო ბირჟაზე. თავისუფალ მიმოქცევაში არსებული აქციების წილი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენდა 8.01%-ს (2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით აქციების თავისუფალი ბრუნვის კოეფიციენტი იყო 7.94%).

2017 წლის 13 ოქტომბერს Georgian Financial Group B.V. (“GFG”), ნიდერლანდების სამეფოს კანონმდებლობის შესაბამისად დაფუძნებულმა და ორგანიზებულმა კომპანიამ, შეისყიდა ბანკის აქციების 74.64%-იანი წილი. 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით GFG-ის აქციების წილი შეადგენდა 75.66%-ს, ხოლო 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გაიზარდა 91.99%-მდე. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, GFG-ის წილი მთლიან განთავსებულ აქციებში შეადგენს 95.99%. 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის GFG კუთვნილი აქციების რაოდენობა უცვლელი დარჩა.

2022 წლის 31 დეკემბრისთვის ბანკის მნიშვნელოვანი წილის მფლობელი ბენეფიციარი მესაკუთრეები, რომლებიც ფლობდნენ აქციების 5%-ზე მეტს, იყვნენ:

ბენეფიციარი მფლობელები	
ირაკლი ოთარ რუხაძე	30.66%
ბენჟამინ ალბერტ მარსონი	30.66%
იგორ ალექსეევი	30.66%

3.2 ჯგუფის სტრუქტურა

ბანკი არის ქვემოთ მოცემულ ცხრილში მითითებული საწარმოების მშობელი კომპანია, რომლებიც კონსოლიდირებულია აუდიტის მიერ შემოწმებულ ფინანსურ ანგარიშგებებში (ფასს-ის შესაბამისად). საზედამხედველო და სხვა მნიშვნელოვანი მიზნებისთვის, აღნიშნული კომპანიები არ არის კონსოლიდირებული და ბანკს მოეთხოვება შეასრულოს ყველა საზედამხედველო მოთხოვნა დამოუკიდებლად. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მთლიანმა წმინდა ინვესტიციებმა აღნიშნულ კომპანიებში შეადგინა 0.1 მილიონი ლარი სებ-ის შესაბამისად და 1.3 მილიონი ლარი ფასს-ის შესაბამისად.

ბანკის საკუთრების წილი

სახელი	რეგისტრაციის ქვეყანა	31-დეკ-22	31-დეკ-21	რეგისტრაციის თარიღი	საქმიანობები
შპს Bus Stop	საქართველო	100.00%	100.00%	27-აგვისტო-09	გარე რეკლამირება
სს სმარტექსი	საქართველო	21.47%	21.47%	5-იანვარი-09	ადრეული ეტაპის VC ინვესტიციები

4 კორპორაციული მართვა

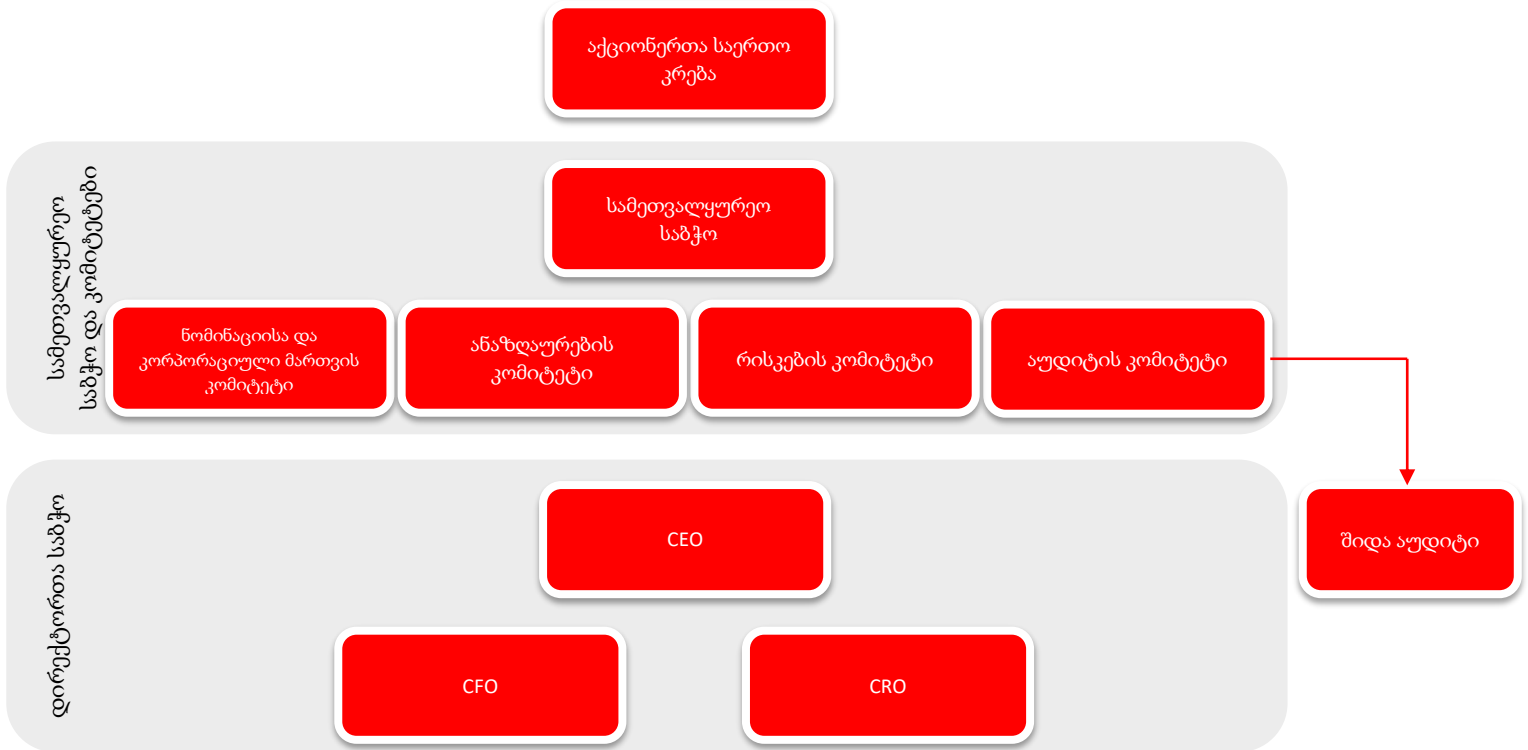
4.1 კორპორაციული მართვის სტრუქტურა

კორპორაციული მართვის ჩარჩო მიმოიხილავს ლიბერთი ბანკის კორპორაციული მართვის სტრუქტურას, პრინციპებს, პოლიტიკასა და პრაქტიკებს, რომლებიც ბანკს საშუალებას აძლევს დააკმაყოფილოს ბანკის აქციონერების, საქართველოს ეროვნული ბანკისა და საქართველოს საფონდო ბირჟის მოლოდინები.

აქციონერთა და სხვა დაინტერესებულ მხარეთა ინტერესების დასაკმაყოფილებლად ლიბერთი ბანკის კორპორაციული მართვის სისტემა ექვემდებარება მიმდინარე მიმოხილვას, შეფასებასა და გაუმჯობესებას. სამეთვალყურეო საბჭო აქტიურად წერგავს მართვის პოლიტიკასა და პრაქტიკებს, რომლებიც განკუთვნილია იმისთვის, რომ სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოს ინტერესები შეუსაბამოს აქციონერთა და სხვა დაინტერესებულ მხარეთა ინტერესებს და ხელი შეუწყოს ორგანიზაციის ყველა დონეზე ეთიკური ქცევისა და რისკის მართვის უმაღლეს სტანდარტებს.

"ლიბერთი ბანკის" ჩვეულებრივი აქციები წარმოდგენილია საქართველოს საფონდო ბირჟაზე.

ბანკის კორპორაციული მართვის ჩარჩო სრულად შეესაბამება ადგილობრივ და საერთაშორისო სტანდარტებს. სამეთვალყურეო და დირექტორთა საბჭოების მიერ გამოყენებული დადგენილი პოლიტიკა და პროცედურები აღწერილია პილარ 3-ის ანგარიშის სხვა სექციებში. სამეთვალყურეო საბჭოს, მისი კომიტეტების, მენეჯმენტის, აქციონერების და სხვა დაინტერესებულ მხარეთა შორის ფუნდამენტური ურთიერთობები ეფუძნება ბანკის მმართველობის სტრუქტურას, რომელიც ქვემოთაა წარმოდგენილი. მათი საშუალებით დგინდება ბანკის მმართველობის ეთიკური ღირებულებები, სტრატეგიული და კორპორაციული მიზნები და განისაზღვრება ამ მიზნების მიღწევისა და მონიტორინგის ჩატარების გეგმები. ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე ნაჩვენებია ბანკის საერთო ორგანიზაციული სტრუქტურა 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

4.2 აქციონერთა წლიური საერთო კრება

აქციონერთა წლიური საერთო კრება (Annual General Meeting - “AGM”) არის ბანკის აქციონერების სავალდებულო ყოველწლიური შეკრება. აქციონერთა წლიურ საერთო კრებაზე სამეთვალყურეო საბჭო ან დირექტორატი წარმოადგენს წლიურ ანგარიშს, რომელიც მოიცავს ინფორმაციას აქციონერებისთვის კომპანიის საქმიანობის შედეგების და სტრატეგიის შესახებ. ხმის უფლებების მქონე აქციონერები გადაწყვეტილებას იღებენ ისეთ საკითხებზე, როგორცაა სამეთვალყურეო საბჭოში წევრების არჩევა, მათი ანაზღაურების განსაზღვრა, დივიდენდის გადახდა, გარე აუდიტორის შერჩევა და მოქმედი კანონმდებლობით ან/და ბანკის წესდებით განსაზღვრული სხვა საკითხები.

4.2.1 წლიური საერთო კრების მოწვევა

ბანკის წესდების შესაბამისად, წლიურ საერთო კრებას სამეთვალყურეო საბჭო იწვევს ბანკის ბუღალტრული აღრიცხვების გარე აუდიტის დასრულებიდან ორი თვის განმავლობაში და ნებისმიერ შემთხვევაში წინა ფინანსური წლის დასრულებიდან ექვსი თვის განმავლობაში. ის საკითხები, რომლებიც არ იქნა განხილული წლიური საერთო კრების მიერ და შედის წლიური საერთო კრების პასუხისმგებლობის ფარგლებში, განიხილება და გადაწყდება რიგგარეშე საერთო კრებებზე (Extraordinary General Meetings - “EGM”). რიგგარეშე საერთო კრებების რაოდენობა წლის განმავლობაში არ არის შეზღუდული და შესაძლოა შეიცვალოს წლიდან წლამდე. EGM შეიძლება მოიწვეულ იქნას სამეთვალყურეო საბჭოს, დირექტორთა საბჭოს ან აქციების სულ მცირე 5%-ის მფლობელი აქციონერის წერილობითი მოთხოვნით. აქციონერებს, რომლებიც არ ესწრებიან წლიურ საერთო კრებას, უფლება აქვთ გასცენ მინდობილობა მესამე პირზე, რომელიც მათ ნაცვლად შეძლებს ხმის მიცემას.

აქციონერთა საერთო კრებას ხელმძღვანელობს სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე ან, მისი არყოფნის შემთხვევაში, თავმჯდომარის მოადგილე, სამეთვალყურეო საბჭოს უფროსი დამოუკიდებელი წევრი ან საბჭოს ნებისმიერი სხვა წევრი. იმ შემთხვევებში, როდესაც თავმჯდომარე არ ესწრება სხდომას ან/და არ შეუძლია ხმის მიცემაში მონაწილეობა მიიღოს ინტერესთა შესაძლო კონფლიქტთან დაკავშირებული საკითხების გამო, სხდომას თავმჯდომარეობს თავმჯდომარის მოადგილე, სამეთვალყურეო საბჭოს უფროსი დამოუკიდებელი წევრი. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების არყოფნის შემთხვევაში კრებას ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი.

AGM-ის ან/და EGM-ის სააღრიცხვო თარიღისთვის რეგისტრირებულ ყველა აქციონერს უფლება აქვს დაესწროს კრებას და მონაწილეობა მიიღოს ხმის მიცემაში (საჭიროების შემთხვევაში). აქციონერებს, რომლებიც არ ესწრებიან წლიურ საერთო კრებას, უფლება აქვთ ხმა მისცენ მინდობილობის საფუძველზე.

4.2.2 წლიური საერთო კრების ფუნქციები

საქართველოს კანონმდებლობისა და ბანკის წესდების თანახმად, წლიურ საერთო კრებაზე აქციონერებს შეუძლიათ გადაწყვეტილებების მიღება შემდეგ საკითხებზე:

<p>კორპორაციული მართვა</p>	<ul style="list-style-type: none"> • წესდების მიღება, დამტკიცება და ცვლილება. • ბანკის კონსოლიდაცია, გაერთიანება, დაშლა, ლიკვიდაცია, რეორგანიზაცია და/ან ტრანსფორმაცია. • სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების არჩევა და გათავისუფლება. • ბანკის ნებადართული საწესდებო კაპიტალის გაზრდა ან შემცირება.
<p>დამტკიცების უფლებამოსილებები</p>	<ul style="list-style-type: none"> • სამეთვალყურეო საბჭოს და დირექტორთა საბჭოს ანგარიშების დამტკიცება ან უარყოფა. • წლიური ანგარიშის და ანგარიშგებების დამტკიცება. • დამოუკიდებელი აუდიტორების შერჩევა, დანიშვნა და გათავისუფლება. • სამეთვალყურეო საბჭოს და/ან დირექტორთა საბჭოს წინადადების დამტკიცება მოგების განაწილების შესახებ ან მოგების განაწილების თაობაზე გადაწყვეტილების მიღება იმ შემთხვევაში, თუ აღნიშნული ორგანოები არ წარმოადგენენ საერთო წინადადებას.
<p>კონტროლის უფლებები</p>	<ul style="list-style-type: none"> • გადაწყვეტილებების მიღება ბანკის ქონების შემენასთან, გაყიდვასთან, გადაცემასთან, გაცვლასთან (ან დაკავშირებულ გარიგებებთან) ან უფლებრივად დატვირთვასთან დაკავშირებით, რომლის ღირებულება აღემატება ბანკის საკუთარი კაპიტალის 10%-ს.

4.2.3 2022 წლის ჩატარებული აქციონერთა კრება და მიღებული გადაწყვეტილებები

2022 წლის 30 ივნისის დირექტორთა საბჭოს სხდომის ოქმის საფუძველზე მოწვეულ იქნა აქციონერთა ყოველწლიური საერთო კრება. საერთო კრების მოწვევის შესახებ გადაწყვეტილება და საერთო კრების დღის წესრიგი „მეწარმეთა შესახებ“ კანონით გათვალისწინებული წესით გამოქვეყნდა მარეგისტრირებელი ორგანოს ელექტრონულ პორტალზე. ყოველწლიური საერთო კრება ჩატარდა 2022 წლის 22 ივლისს და გადაწყვეტილება მიღებულ იქნა საერთო კრების კომპეტენციას მიკუთვნებულ საკითხებზე, მათ შორის :

22 ივლისი, 2022

- 2021 წლის აუდირებული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცება;
- ბანკის მიერ გამოშვებულ პრივილეგირებულ აქციებზე დივიდენდის გადახდის დამტკიცება 2021 კალენდარული წლისთვის;
- ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად ბრუნო ხუან ბალვანერას არჩევა

4.2.4 კომუნიკაცია და მედია განცხადებები

როგორც წლიური საერთო კრების, ასევე რიგგარეშე საერთო კრების ჩატარების დრო, ადგილი და დღის წესრიგი ქვეყნდება საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს ერთიანი ელექტრონული პორტალის ბანკის ავტორიზებული მომხმარებლის გვერდზე კრების ჩატარების თარიღამდე არანაკლებ 21 დღით ადრე. კანონმდებლობის მოთხოვნის შესაბამისად, საერთო კრებაზე განხილულ საკითხებზე კენჭისყრის შედეგები ასევე ქვეყნდება ბანკის ვებგვერდზე.

4.3 სამეთვალყურეო საბჭო

სამეთვალყურეო საბჭოს პასუხისმგებლობებია:

- ბანკში კორპორაციული მმართველობის უმაღლესი სტანდარტების ხელშეწყობა;
- აქციონერთა ინტერესების შესაბამისად ბანკის განვითარების ხელშეწყობა და მდგრადი ღირებულებების შექმნა და უზრუნველყოფა;
- მმართველობითი ორგანოების მიერ ბანკის გრძელვადიანი ზრდის ხელშეწყობა და შიდა კონტროლის ეფექტური სისტემის შენარჩუნება;
- ბანკის წლიური ბიუჯეტისა და განვითარების სტრატეგიის დამტკიცება.

4.3.1 სამეთვალყურეო საბჭოს შემადგენლობა

წესდების შესაბამისად, სამეთვალყურეო საბჭოს შედგება არანაკლებ 3 წევრისგან. სებ-ის მიერ მიღებული რეგულაციის თანახმად, რომელიც ძალაში შევიდა 2018 წლის 1 ივნისიდან, სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი არ უნდა იყოს დირექტორთა საბჭოს შემადგენლობაში და არ უნდა ახორციელებდეს აღმასრულებელ ფუნქციებს.

სამეთვალყურეო საბჭო საკუთარი შემადგენლობიდან ირჩევს თავმჯდომარეს, რომელიც იწვევს სამეთვალყურეო საბჭოს კრებებს, განსაზღვრავს დღის წესრიგს და ხელს აწერს შესაბამის კრების ოქმებს, კრების მდივანთან ერთად. სამეთვალყურეო საბჭოს კრება შეიძლება ჩატარდეს სატელეფონო ან ვიდეო კონფერენციის მეშვეობით.

31-დეკემბერი-22	სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები
თავმჯდომარე (საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი)	მურთაზ კიკორია
საბჭოს წევრი	ირაკლი ოთარ რუხაძე
საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი	ბრუნო ხუან ბალვანერა
საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი	მაგდა მადრაძე
თავმჯდომარის მოადგილე, საბჭოს უფროსი დამოუკიდებელი წევრი	მამუკა წერეთელი

4.3.2 სამეთვალყურეო საბჭოს განათლება და გამოცდილება

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებს ფართო სპექტრის ცოდნა და გამოცდილება აქვთ ფინანსური ანალიზის, კაპიტალის ბაზრების, ფინანსური ანგარიშგების, საინფორმაციო ტექნოლოგიების, სტრატეგიული დაგეგმვის, რისკის მართვის, ანაზღაურების, საზედამხედველო მოთხოვნების, კორპორაციული მართვისა და მენეჯმენტის მიმართულებით და, ამასთან, შეხედულებათა მრავალფეროვნების ხელშეწყობისათვის საჭირო უნარებს ფლობენ. მათ აქვთ შესაბამისი ცოდნა ადგილობრივი, რეგიონალური, გლობალური, ეკონომიკური და საბაზრო ტენდენციებისა და სამართლებრივი და საზედამხედველო გარემოს შესახებ. მათი გამოცდილებისა და უნარების მრავალფეროვნება მნიშვნელოვან როლს თამაშობს რისკების შემცირებაში ბანკისა და მისი აქციონერების ინტერესების სასარგებლოდ.

ირაკლი ოთარ რუხაძე

უნარები და გამოცდილება:

ირაკლი ოთარ რუხაძე სს "ლიბერთი ბანკის" სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარედ 2017 წლის ოქტომბერში იქნა არჩეული და იგი აღნიშნულ პოზიციას 2021 წლამდე იკავებდა. 2011 წლიდან იგი გახლდათ შპს Hunnewell Partners (UK) LLP-ის პარტნიორი ლონდონში. ირაკლი წარმოადგენდა Salford Capital Partners-ის LP Salford Georgia-ს აღმასრულებელ დირექტორსა და პარტნიორს თბილისში. აღმასრულებელი დირექტორის რანგში ირაკლი რუხაძე ხელმძღვანელობდა Salford-ის ქართულ ოპერაციებს და, ამავე დროს, პასუხისმგებელი იყო სპეციფიურ მიმართულებებზე (ტელეკომუნიკაცია, უძრავი ქონება) ქვეყნის საზღვრებს გარეთ. მან წარმატებით განახორციელა ბევრი ცნობილი ბიზნეს გარიგება საქართველოში. მისი ზედამხედველობითა და ხელმძღვანელობით, საქართველოს ეკონომიკამ დაახლოებით \$ 150 მილიონის ინვესტიცია მოიზიდა. 2001-2003 წლებში ირაკლი გახლდათ შპს Argo Ventures-ის დამფუძნებელი და პარტნიორი ბოსტონში, მასაჩუსეტში. კომპანია ორიენტირებულია კერძო კომპანიებისათვის კონსულტაციების გაწევაზე – არაუზრუნველყოფილი კაპიტალის საკითხებზე კონსულტაციების ჩათვლით. კლიენტებს შორის იყო Global Realty Outsourcing - აშშ-ს უძრავი ქონების ანალიზის სფეროში წარმატებული კომპანია, რომლის ინვესტორთა სიაში ამჟამად ირიცხებიან Citigroup და First Union Securities. გარდა აღნიშნულისა, ირაკლი წარმოადგენდა შპს Caucasus Advisors LLC-ის დამფუძნებელსა და აღმასრულებელ დირექტორს ბოსტონში, მასაჩუსეტში, და მისი პასუხისმგებლობის ფარგლებში შედიოდა მრავალმილიონიანი საინვესტიციო ფონდის მართვა კავკასიის რეგიონში არსებულ კომპანიებში ინვესტირების მიზნით. ირაკლი ასევე იკავებდა ჩართულობის მენეჯერის პოზიციას McKinsey & Company Inc.-ში ბოსტონში, მასაჩუსეტსში და დიუსელდორფში, გერმანიაში, სადაც იგი უძღვებოდა კონსულტაციებს და ჩართული იყო პრობლემების მოგვარების კუთხით კლიენტის კომპანიის საქმიანობის გასაუმჯობესებლად. 2021 წლის 30 დეკემბრიდან კორპორაციული მართვის საუკეთესო პრინციპების შესაბამისად, ირაკლი რუხაძემ დატოვა სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის პოზიცია და განაგრძობს საქმიანობას სამეთვალყურეო საბჭოს წევრის მანდატით, ხოლო საბჭოს ხელმძღვანელად არჩეულ იქნა დამოუკიდებელი წევრი, მურთაზ კიკორია.

განათლება:

ირაკლი ოთარ რუხაძემ ბიზნესის ადმინისტრირების მაგისტრის ხარისხით დაამთავრა Tuck School of Business at Dartmouth College; იგი ასევე გახლავთ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კურსდამთავრებული მათემატიკისა და ეკონომიკის მეცნიერებათა მაგისტრის ხარისხით

მურთაზ კიკორია

უნარები და გამოცდილება:

მურთაზ კიკორია სს "ლიბერთი ბანკის" სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად 2019 წლის ივნისში იქნა არჩეული. 2019 წლის ივლისში იგი ასევე აირჩიეს სამეთვალყურეო საბჭოს რისკების კომიტეტის თავმჯდომარედ, ხოლო 2021 წლიდან იგი წარმატებით უძღვება სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარისთვის დაკისრებულ უფლება-მოვალეობებს. მურთაზს საბანკო და საფინანსო სექტორთან დიდი გამოცდილება აკავშირებს. იგი იკავებდა გენერალური დირექტორის პოზიციებს სექტორის წამყვან კომპანიებში/ჯგუფებში, კერძოდ, 2015-2016 წლებში სს „საქართველოს ბანკში“ და 2012-2014 წლებში - „საქართველოს ჯანდაცვის ჯგუფში“. მას ასევე აქვს

მრავალწლიანი გამოცდილება სს „საქართველოს ბანკში“ ფინანსური დირექტორისა და ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკში (EBRD) უფროსი ბანკირის თანამდებობაზე. შესაბამისად, მისი ცოდნა და გამოცდილება ფინანსებში, კაპიტალის ბაზრებსა და ზოგადად ბაზარზე მეტად მნიშვნელოვანი და ღირებულია ბანკისთვის. მურთაზის გამორჩეული გამოცდილება საბანკო და საფინანსო სფეროში კიდევ უფრო გაღრმავებულია მისი მართვის, კონტროლისა და ზედამხედველობითი უნარებით, რომლებიც მან შეიძინა 2000-იანი წლების დასაწყისში საქართველოს ეროვნულ ბანკში საბანკო ზედამხედველობისა და რეგულირების განყოფილების უფროსად მუშაობისას. რის შემდეგაც, 2016-2018 წლებში წარმატებით განაგრძო მუშაობა საქართველოს ეროვნული ბანკის ვიცე-პრეზიდენტის პოზიციაზე. იმის გათვალისწინებით, რომ კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნების შესაბამისად, სისტემური კომერციული ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე უნდა იყოს საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი, 2021 წლის 30 დეკემბრიდან მურთაზ კიკორიამ დაიკავა სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის თანამდებობა.

განათლება:

მურთაზმა დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკის ფაკულტეტი (ფინანსები და კრედიტები). მისი აკადემიური ცოდნა ასევე მდიდარია მრავალი მნიშვნელოვანი ადგილობრივი და საერთაშორისო კონფერენციით, ტრენინგებითა და სემინარებით საბანკო ოპერაციების შესახებ, ფინანსური ბაზრების, დაფინანსების, მოლაპარაკებებისა და ხელმძღვანელობის, ფულის გათეთრების წინააღმდეგ და სხვა საბანკო სექტორთან დაკავშირებული სხვა შესაბამისი საკითხებით.

მაგდა მალრაძე

უნარები და გამოცდილება:

მაგდა მალრაძე სს "ლიბერთი ბანკს" 2019 წლის აგვისტოში შემოუერთდა. 2019 წლის ოქტომბერში იგი არჩეულ იქნა ანაზღაურების კომიტეტის თავმჯდომარედ. 2022 წლის სექტემბრიდან მან დატოვა ანაზღაურების კომიტეტის თამჯდომარის პოზიცია და ხელმძღვანელობს აუდიტის კომიტეტს. მაგდა სამეთვალყურეო საბჭოს ერთადერთი ქალი წევრია. მას განსაკუთრებული გამოცდილება აქვს პროექტის მენეჯმენტში, სტრატეგიულ დაგეგმვაში, ფინანსებში, მონიტორინგში, კონტროლსა და ანგარიშგებაში. იგი ამჟამად ათასწლეულის გამოწვევის ფონდი - საქართველოს აღმასრულებელი დირექტორის პოზიციას იკავებს.

მისი ხელმძღვანელობითა და ზედამხედველობით კომპანიამ წარმატებით განახორციელა რამდენიმე პროექტი. ამჟამად აღნიშნული ორგანიზაცია ახორციელებს გრძელვადიან პროექტს, რომელიც

ათობით მილიონ აშშ დოლარს მოიაზრებს. პროექტის მთავარი მიზანი საქართველოში ზოგადი, პროფესიული და უმაღლესი განათლების შემუშავებაა, ასევე მოიაზრება საჯარო სკოლების რეაბილიტაცია, აღჭურვა და აკადემიური პერსონალის პროფესიული განვითარების მენეჯმენტი. 2008-2013 წლებში მაგდა მუშაობდა ფონდი ღია საზოგადოება საქართველოს უმაღლესი განათლების მიმართულების აკადემიური მხარდაჭერის პროგრამის მენეჯერის პოზიციაზე. პროგრამა ძირითადად ორიენტირებული იყო განათლების განვითარებაზე სამხრეთ კავკასიაში, ადგილობრივი, რეგიონალური და გლობალური აკადემიური ქსელის შექმნით. მისი მცდელობისა და დაუღალავი ძალისხმევების შედეგად, საქართველოში განხორციელდა მრავალი გაცვლითი საგანმანათლებლო პროგრამა. გამოკვეთილი უნარ-ჩვევებისა და გამოცდილების წყალობით, მაგდა სამეთვალყურეო საბჭოს სძენს მრავალფეროვნებას, დამოუკიდებლობას, პროფესიონალიზმისა და კონტროლის მაღალ დონეს. სამეთვალყურეო საბჭო და ზოგადად ბანკი დაბალანსებულია ბიზნეს ოპერაციების შესრულებისა და რისკების მართვის თვალსაზრისით.

განათლება:

მაგდამ დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტი და მიენიჭა იურისტის წოდება. იგი ასევე არის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკური ურთიერთობების კურსდამთავრებული ეკონომისტის წოდებით.

მამუკა წერეთელი

უნარები და გამოცდილება:

დოქტორი მამუკა წერეთელი აირჩიეს ლიბერთი ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად 2018 წლის დეკემბერში. 2019 წლის იანვარში იგი დაინიშნა აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარედ და სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილედ, საბჭოს უფროს დამოუკიდებელ წევრად. 2022 წლის სექტემბრიდან მან დატოვა აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარის პოზიცია და ხელმძღვანელობს ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტს. დოქტორი წერეთელი არის America-Georgia Business საბჭოს პრეზიდენტი, Georgian House of Greater Washington, LLC-ის დამფუძნებელი და დირექტორი და American Foreign Policy Council-ში Central Asia-Caucasus Institute-ის უფროსი მკვლევარი. ის ასევე American University’s School of International Service-ის ფაკულტეტის წევრია (Washington, DC & Johns Hopkins SAIS).

2013 წლის 11 მაისამდე მამუკას ამერიკის უნივერსიტეტის School of International Service (SIS)-ის Center for Black Sea-Caspian Studies-ის დირექტორის თანამდებობა ეკავა. მანამდე ის ასისტენტ პროფესორად მუშაობდა (2007-2011) და ამერიკული უნივერსიტეტის დამხმარე ფაკულტეტის წევრი იყო (2002-2007). 2006-2007 წლებში მამუკა George Washington University-ში Elliott School of International Affairs-ის დეკანატის წევრი იყო, სადაც ასწავლიდა ენერგო და სამოქალაქო უსაფრთხოებას.

12 წლის განმავლობაში მამუკა America-Georgia Business Council (AGBC)-ის აღმასრულებელ დირექტორად მუშაობდა. ამჟამად ის ორგანიზაციის პრეზიდენტი. საბჭო არის საქართველოში აშშ-ის ბიზნეს ინტერესების ხელშეწყობის და აშშ-საქართველოს სავაჭრო და ეკონომიკური თანამშრომლობის ძირითადი ინსტრუმენტი. მამუკას სახელს უკავშირდება AGBC-ს მიერ ორგანიზებული 20-ზე მეტი ყოველწლიური კონფერენცია, რომელიც ქართულ-ამერიკულ ეკონომიკურ პარტნიორობას მიძღვნილი საჯარო და კერძო სექტორებს შორის დიალოგის ყველაზე პოპულარული ფორუმების სერია გახდა. ყოველწლიური კონფერენციების გარდა, მამუკა უძღვებოდა

და ორგანიზებას უწევდა საქართველოში პოლიტიკურ და ეკონომიკურ განვითარებაზე ორიენტირებულ სტრატეგიულ დაგეგმვის მრავალ სესიას. ამ სესიებს სხვადასხვა დროს ესწრებოდნენ საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების (IMF, World Bank, IFC, EBRD) წარმომადგენლები, აშშ-ს ექსპორტიორი სააგენტოები (Ex-Im Bank, OPIC, TDA), დონორი სააგენტოები (USAID, MCC), აშშ-ის და საქართველოს მთავრობის წარმომადგენლები, რეგიონის კერძო კომპანიები და ექსპერტები. 2007-2008 წლებში მამუკა წერეთელი ხელმძღვანელობდა ამერიკა-საქართველოს ბიზნეს საბჭოს საქართველოსთვის ტურიზმის სტრატეგიისა და საინვესტიციო გეგმის პროექტს, რომელიც დაფინანსებული იყო US Trade and Development Agency-ის მიერ.

განათლება:

დოქტორმა წერეთელმა დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი და აქვს ეკონომიკური გეოგრაფიის მაგისტრის წოდება. მას აგრეთვე აქვს University of Maryland College მეცნიერების მაგისტრის წოდება და რუსეთის ეკონომიკისა და პროგნოზის ინსტიტუტის მეცნიერების აკადემიის დოქტორის წოდება.

ბრუნო ხუან ბალვანერა

უწარები და გამოცდილება:

ბრუნო ხუან ბალვანერა სს „ლიბერთი ბანკს“ 2022 წლის აგვისტოში სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრის სტატუსით შემოუერთდა, ხოლო 2022 წლის სექტემბრიდან წარმატებით იკავებს რისკების კომიტეტის თავმჯდომარის პოზიციას. ბრუნო ბალვანერას აქვს 35 წელზე მეტი გამოცდილება საბანკო/საინვესტიციო სფეროში, მათ შორის 23 წელი სხვადასხვა პოზიციებზე EBRD-ში, როგორც სათავო ოფისში (ლონდონი, დიდი ბრიტანეთი), ასევე რეგიონალურ ოფისებში (სანქტ-პეტერბურგი, მოსკოვი, თბილისი და ნურსულთანი). 2013-2018 წლებში ბრუნო ბალვანერა იყო რეგიონალური დირექტორი კავკასიაში, მოლდოვასა და ბელარუსში,

რომელიც იმართებოდა თბილისიდან, შემდეგ კი ცენტრალური აზიის რეგიონის მმართველი დირექტორი 2020 წლამდე, სადაც ზედამხედველობას უწევდა საინვესტიციო საქმიანობას 6 ქვეყნის მასშტაბით.

ბრუნო ბალვანერას გამოცდილება მოიცავს კერძო სექტორში ინვესტიციებს მდგრადი განვითარების მიმართულებით და ასევე, წარმატებულ ექსპერტულ ცოდნას ინვესტიციების, რისკების, შესაბამისობის, სამართლებრივი, სოციალური და გარემოსდაცვითი სტანდარტების, ინკლუზიურობის და განახლებადი ენერჯის მიმართულებით.

ბრუნო ბალვანერას ეკავა რამდენიმე კომპანიის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრის თანამდებობა, მათ შორის 2020 წლის ბოლოს არჩეული იყო არა-ადმასრულებელ დირექტორად Asaka Bank-ში (უზბეკეთი), ხოლო 2022 წლის აგვისტოში აირჩიეს Qishloq Qurilish Bank-ში (QQB) (უზბეკეთი) სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად და ნომინაციისა და ანაზღაურების კომიტეტის თავმჯდომარედ. ის ამჟამად აგრეთვე არის კერძო ინვესტორი ფინტექ მიმართულებით, ჩართულია საერთაშორისო ბიზნესსა და აკადემიურ სწავლებაში და ასევე, არის სტრატეგიის კონსულტანტი.

განათლება:

ბრუნო ბალვანერა ფლობს University of Chicago Booth (USA)-ის სტრატეგიის, აგრეთვე ბიზნეს ადმინისტრირების მაგისტრის ხარისხს. მან აგრეთვე დაამთავრა მექსიკის ITAM-ის უნივერსიტეტი ფინანსების, ხოლო Universidad Iberoamericana პოლიტიკური მეცნიერებების მიმართულებით.

4.3.3 სამეთვალყურეო საბჭოს მრავალფეროვნება და დამოუკიდებლობა

სამეთვალყურეო საბჭო მიიჩნევს, რომ უნარების, პროფესიული კარიერის, ცოდნისა და გამოცდილების მრავალფეროვნება მნიშვნელოვანია ბიზნესის ეფექტურად წარმართვისთვის. სამეთვალყურეო საბჭო მისი ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტით მუშაობს რათა უზრუნველყოს უნარების, გამოცდილების, დამოუკიდებლობისა და საბანკო ცოდნის სათანადო დაბალანსება დაკისრებული პასუხისმგებლობების შესასრულებლად.

სამეთვალყურეო საბჭო შესაბამისობაშია საქართველოს ეროვნული ბანკის კორპორაციული მართვის კოდექსთან საბჭოში როგორც დამოუკიდებელი, ისე განსხვავებული სქესის წარმომადგენელი წევრების რაოდენობით. ამასთან, დამოუკიდებლობისა და მიუკერძოებლობის მაღალი ხარისხის უზრუნველსაყოფად, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ მიღებულ იქნა გადაწყვეტილება, რომლის საფუძველზეც 2022 წლის სექტემბრიდან სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტები დაკომპლექტდა მხოლოდ დამოუკიდებელი წევრებისგან. სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეულ წევრს უკავია და/ან მანამდე ეკავა მაღალი თანამდებობა სხვადასხვა დაკავშირებულ სფეროში, რის შედეგადაც მათ თავისი გამოცდილებით და ხედვით ღირებული კონცეფციები შეაქვთ სამეთვალყურეო საბჭოს საქმიანობაში და მნიშვნელოვანი წვლილი - გადაწყვეტილების მიღების პროცესში. არცერთ ფიზიკურ პირს ან ფიზიკურ პირთა ჯგუფს არ აქვს შესაძლებლობა აკონტროლოს გადაწყვეტილების მიღების პროცესი.

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრის დამოუკიდებლობა დანიშნამდე ფასდება კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნების შესაბამისად.

4.3.4 სამეთვალყურეო საბჭოს ფუნქციები

იმის უზრუნველსაყოფად, რომ სამეთვალყურეო საბჭო ჩართული იქნება ეფექტური კონტროლის განხორციელების პროცესში, კონკრეტული გადაწყვეტილებები საჭიროებს სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებას. ქვემოთ განსაზღვრულია სამეთვალყურეო საბჭოს კომპეტენციის საკითხები:

<p>სტრატეგია და მართვა</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ბანკის საერთო მართვის ზედამხედველობა; • ბანკის კომერციული და საინვესტიციო სტრატეგიების, წლიური ბიუჯეტების დამტკიცება და მნიშვნელოვანი ცვლილებების შესახებ გადაწყვეტილებების მიღება; • ბანკის საქმიანობის კონტროლი;
<p>ფინანსური ანგარიშგება და კონტროლი</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ბანკის ოპერირების მაქსიმალური ეფექტურობის უზრუნველყოფა; • ხმის მიცემის უფლებების გამოყენება ბანკის ნებისმიერ მსხვილ შვილობილ კომპანიაში; • ფინანსური და საბუღალტრო აღრიცხვის დოკუმენტაციის და აქტივების შემოწმება;
<p>რისკების მართვის ჩარჩო და რისკის დასაშვები დონე</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ბანკის ყველა მნიშვნელოვანი რისკის დადგენა და კონტროლი; • რისკის მართვის სტრატეგიისა და რისკის დასაშვები დონის განსაზღვრა და დამტკიცება; • კონკრეტული ზომების განსაზღვრა იმ შემთხვევაში, თუ ბანკის რისკის პროფილი გადაჭარბებს მისაღებ რისკის დონეს;
<p>შიდა კონტროლის მექანიზმები</p>	<ul style="list-style-type: none"> • სამეთვალყურეო საბჭოს რეგულაციების ან მსგავსი წესების მიღება, შეწყვეტა ან შეცვლა სამეთვალყურეო საბჭოს შიდა ორგანიზაციასთან დაკავშირებით; • სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტ(ებ)ის შექმნა; • კომიტეტების რეკომენდაციების გათვალისწინებით, კონკრეტული ზომების მიღება; • განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი საკითხების მარეგულირებელი სამოქმედო პოლიტიკების დამტკიცება.
<p>კონტრაქტები</p>	<ul style="list-style-type: none"> • მნიშვნელოვანი სესხების დამტკიცება, თუ ჯამური რისკის პოზიცია აღემატება ბანკის საკუთარი კაპიტალის 5%-ს; • ტრანზაქციები დაკავშირებულ მხარეებთან, ინტერესთა კონფლიქტის მართვის დებულების შესაბამისად; • ნებისმიერი აქტივის შეძენა/გასხვისება, ან სხვა სახის ხელშეკრულების გაფორმება რომლის ღირებულება აღემატება 1,000,000 აშშ დოლარს; • იურიდიულ პირთან ან კომპანიასთან გრძელვადიანი თანამშრომლობის გაფორმება ან შეწყვეტა, თუ იგი წარმოშობს წელიწადში 1,000,000 აშშ დოლარის ოდენობის ვალდებულებას ან ამავე ოდენობის თანხის მიღების უფლებას;
<p>კომუნიკაცია</p>	<ul style="list-style-type: none"> • გადაწყვეტილებების და შესაბამისი დოკუმენტაციის დამტკიცება, რომელიც უნდა წარედგინოს აქციონერებს საერთო კრებაზე; კაპიტალის ან კაპიტალთან დაკავშირებული ინსტრუმენტების ნებისმიერი საჯარო შეთავაზების დამტკიცება; • ბანკის აქციების გამოსყიდვა, მათ შორის სავალდებულო გამოსყიდვა;
<p>დანიშნები და ანაზღაურება</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ცვლილებები დირექტორთა საბჭოს სტრუქტურაში, ზომასა და შემადგენლობაში; • დირექტორთა საბჭოს წევრების, აუდიტის და სამეთვალყურეო საბჭოს სხვა კომიტეტების წევრების არჩევა და გათავისუფლება; • დირექტორთა საბჭოს წევრთა ანაზღაურების განსაზღვრა; • ბანკის აქციების დამოუკიდებელი რეგისტრატორის შერჩევა, დანიშნა და გათავისუფლება;
<p>კორპორაციული მართვა</p>	<ul style="list-style-type: none"> • დირექტორთა საბჭოს საქმიანობების ზედამხედველობა; • დირექტორთა საბჭოსთვის ინსტრუქციების მიცემა ბანკის სხვადასხვა პოლიტიკის ზოგადი მიმართულებების შესახებ; • ბანკის ზოგადი კორპორაციული მართვის სისტემის ანალიზი, წლიური ანგარიშგების და დირექტორთა საბჭოს წინადადებების განხილვა მოგების განაწილების შესახებ; • აქციონერთა რიგგარეშე საერთო კრების მოწვევა; • ახალი შვილობილი კომპანიის დაფუძნება;
<p>სხვა</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ნებისმიერი დავის წამოწყება, წარმოება ან გადაწყვეტა, როდესაც დავის თანხა აღემატება 500,000 აშშ დოლარს, ან დაკავშირებულია სისხლის სამართლის საქმესთან ან ბანკში მმართველ პოზიციაზე მყოფ პირთან; • ნებისმიერ პირთან ერთად ამხანაგობის ან ერთობლივი საწარმოს დაარსება; • ნებისმიერი პოლიტიკური შენატანის ან პოლიტიკური დონაციის განხორციელება; • ბანკის ნებისმიერი სააქციო კაპიტალის გაყიდვა/რეკაპიტალიზაცია.

სამეთვალყურეო საბჭო აგრეთვე არის გადაწყვეტილების მიმღები ორგანო ყველა იმ საკითხთან მიმართებაში, რაც მნიშვნელოვანია ბანკისთვის სტრატეგიული, ფინანსური ან რეპუტაციული თვალსაზრისით.

4.3.5 სამეთვალყურეო საბჭოს საქმიანობა და კრებები

სამეთვალყურეო საბჭოს კრებები („კრება“) ტარდება მინიმუმ კვარტალში ერთხელ ბანკის იურიდიულ მისამართზე ან სამეთვალყურეო საბჭოს ნებისმიერი წევრის მოთხოვნით ნებისმიერ სხვა ადგილას. ყველა სხვა წევრთან შეთანხმებით, თავმჯდომარეს (თავად ან ნებისმიერი წევრის მოთხოვნით) შეუძლია მოიწვიოს კრება ზეპირი ფორმით ან სხვაგვარად დროის მოკლე პერიოდში. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები შეიძლება წარმოდგენილ იქნან სამეთვალყურეო საბჭოს სხვა წევრების მიერ. თითოეულ წევრს უფლება აქვს წარმოადგინოს სამეთვალყურეო საბჭოს მხოლოდ ერთი სხვა წევრი. საკითხები, რომლებიც მოითხოვს გადაწყვეტილების მიღებას დაგეგმილი კრების ფარგლებს გარეთ, განიხილება სპეციალურ რიგგარეშე კრებებზე და სატელეფონო კონფერენციით. მთლიანობაში, 2022 წლის განმავლობაში სამეთვალყურეო საბჭო ოფიციალურად შეიკრიბა ოცდათექვსმეტჯერ და გადაწყვეტილებები მიღებულ იქნა როგორც უშუალო შეხვედრით ჩატარებული სხდომის ფორმატში, ისე სატელეფონო კონფერენციის საშუალებით. კრებების დროს სამეთვალყურეო საბჭო იღებს განახლებულ მონაცემებს ძირითადი ბიზნეს მიმართულების, ფინანსური მდგომარეობის, შიდა საოპერაციო ფუნქციებიდან კონტროლის და რისკის მართვის, შესაბამისობის, შიდა აუდიტის და სამეთვალყურეო საბჭოს კომპეტენციას მიკუთვნებული მნიშვნელოვანი ტრანზაქციების შესახებ. გარდა ამისა, არსებობს დღის წესრიგის საკითხების წლიური განრიგი იმის უზრუნველყოფისთვის, რომ ყველა საკითხს დაეთმოს სათანადო ყურადღება და განხილულ იქნას შესაბამის ნაწილში ფინანსურ და ნორმატიულ ციკლში. აღნიშნული მოიცავს ბიუჯეტს, სავალდებულო ანგარიშგებებს, მართვის ანგარიშებს და აქციონერთა წლიური საერთო კრების მოწვევას. უშუალოდ სხდომების გარდა, სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარეს და წევრებს ხშირი კონტაქტი აქვთ როგორც ერთმანეთთან, ისე გენერალურ დირექტორთან, კონტროლის ფუნქციების ხელმძღვანელ პირებთან და სხვა მნიშვნელოვან ბიზნეს ერთეულებთან. ქვემოთ ცხრილში მოცემულია სამეთვალყურეო საბჭოს კრებაზე დასწრების დეტალები 2022 წლის განმავლობაში:

სამეთვალყურეო საბჭოს კრებები

წევრები	დაგეგმილ კრებებზე დასწრების უფლება	დაგეგმილ კრებებს დაესწრო	დასწრება, %
ირაკლი ოთარ რუხაძე	35	35	100%
მამუკა წერეთელი	36	36	100%
მურთაზ კიკორია	36	36	100%
მაგდა მალრაძე	36	36	100%
ბრუნო ხუან ბალვანერა	17	17	100%

4.3.6 სამეთვალყურეო საბჭოს საქმიანობის შეფასება

სამეთვალყურეო საბჭო მუდმივად ზრუნავს თავისი ეფექტურობის გასაუმჯობესებლად და აღიარებს, რომ მისი შეფასების პროცესი მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტია ამ მიზნის მისაღწევად. სამეთვალყურეო საბჭო წარმოადგენს ეფექტურ ორგანოს, რომელიც ქმნის კომპეტენციის და გამოცდილების სათანადო ბალანსს და აერთიანებს მოსაზრებების და პერსპექტივების მრავალფეროვნებას. კომერციული

ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნების თანახმად, ლიბერთი ბანკმა დაამტკიცა სამეთვალყურეო საბჭოს შეფასების პოლიტიკა, რომლის საფუძველზეც სამეთვალყურეო საბჭო ყოველწლიურად ახოლციელებს როგორც საკუთარი საქმიანობის, ისე კომიტეტებისა და საბჭოს ინდივიდუალური წევრების ეფექტურობის შეფასებას, როგორც ერთიანი კოლექტიური ორგანოს, ისე დამოუკიდებელი წევრებისა და თავმჯდომარის სათანადო ჩართულობის, კვალიფიციურობის, შესაფერისობისა და ეფექტურობის განსაზღვრის მიზნით შეფასების პოლიტიკის მიხედვით, ყოველ სამ წელიწადში შეფასება განხორციელდება დამოუკიდებელი შემფასებლის მიერ. აღნიშნული მოთხოვნის შესაბამისად, 2022 წელს სამეთვალყურეო საბჭოს ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის მიერ შეფასების განმახორციელებელ დამოუკიდებელ შემფასებლად დამტკიცდა დიდი ოთხეულის წევრი PricewaterhouseCoopers (“PwC”). საბჭოსა და საბჭოსთან არსებული კომიტეტების მუშაობის ეფექტიანობა შეფასდა 5 ძირითადი მიმართულებით და თითოეული მიმართულების ჭრილში შეფასების შედეგების მიხედვით ბანკი შესაბამისია წამყვან პრაქტიკასთან და საზედამხედველო მოთხოვნებთან. ამასთან, PwC-ს მიერ გაცემულ იქნა რეკომენდაციები, რომლებიც გათვალისწინებული და დანერგილი იქნება ბანკის მიერ უახლოეს პერიოდში.

4.4 სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტები

კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნების მიხედვით, სისტემურ კომერციულ ბანკებში სამეთვალყურეო საბჭოსთან უნდა არსებობდეს შემდეგი კომიტეტები:

1. აუდიტის კომიტეტი
2. რისკების კომიტეტი
3. კორპორაციული მართვის კომიტეტი
4. ანაზღაურების კომიტეტი

კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნების შესაბამისად, 2021 წლის ბოლოს და 2022 წლის შემოდგომაზე განხორციელდა კომიტეტებში წევრთა როტაცია, სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტები მათი რაოდენობის, მოწყობისა და შემადგენლობის მხრივ სრულ შესაბამისობაშია კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსთან.

4.4.1 აუდიტის კომიტეტი

აუდიტის კომიტეტი პასუხისმგებელია შიდა კონტროლის ფუნქციების შესრულების მონიტორინგზე, შიდა აუდიტის დეპარტამენტის მიერ წლიური სამოქმედო გეგმის შესრულების დაგეგმვასა და ზედამხედველობაზე, გარე დამოუკიდებელ აუდიტორებთან კომუნიკაციაზე, კომიტეტი ასევე რეკომენდაციას უწევს სამეთვალყურეო საბჭოს შიდა კონტროლის მექანიზმების შესაძლო სისუსტეზე.

აუდიტის კომიტეტი ზედამხედველობას უწევს ბანკის შესაბამისობას მექრთამეობასა და კორუფციასთან, ინტერესთა კონფლიქტის მართვასა და გამჟღავნებასთან დაკავშირებულ შიდა პოლიტიკებთან. ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, აუდიტის კომიტეტი თვლის, რომ მისი შიდა კონტროლის ჩარჩო ეფექტურია.

კომიტეტი არის დამოუკიდებელი სტრუქტურული ერთეული და ექვემდებარება სამეთვალყურეო საბჭოს. კომიტეტი შედგება შემდეგი წევრებისგან:

- მაგდა მალრაძე (თავმჯდომარე);
- მამუკა წერეთელი (კომიტეტის წევრი);
- მურთაზ კიკორია (კომიტეტის წევრი).

აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარე უნდა იყოს სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი, ხოლო კომიტეტის წევრების უმეტესობა უნდა იყოს სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი. შესაბამისად, ბანკი სრულად აკმაყოფილებს კომერციული ბანკებისთვის საქართველოს კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნებს.

აუდიტის კომიტეტის შეხვედრა უნდა ჩატარდეს მინიმუმ კვარტლურად და, საჭიროების შემთხვევაში, რიგგარეშე სხდომა შესაძლოა მოწვეულ იქნას ნებისმიერ დროს.

აუდიტის კომიტეტის ძირითადი როლები და პასუხისმგებლობები:

- ბანკის საბუღალტრო და საანგარიშგებო წესების განსაზღვრა, ამ წესების დაცვა და ბანკის შიდა აუდიტის მეშვეობით ბანკის აღრიცხვებისა და ჟურნალების შემოწმება;
- მოქმედ კანონმდებლობასთან ბანკის შესაბამისობის ზედამხედველობა;
- შიდა აუდიტის ფუნქციონირების ზედამხედველობა, რომლის მიზანია ბანკში რისკის მართვისა და კონტროლის სისტემებისა და პროცესების ადეკვატურობისა და ეფექტურობის უზრუნველყოფა;
- შიდა აუდიტის საქმიანობის მარეგულირებელი დოკუმენტის დამტკიცება და ბანკის დირექტორთა საბჭოსგან შიდა აუდიტის დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფა;
- შიდა აუდიტის მომსახურების კვარტლური/ნახევარწლიანი რეპორტების დამტკიცება და სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოსთვის შენიშვნებისა და რეკომენდაციების წარდგენა;
- შიდა აუდიტის მიერ შედგენილი წლიური სამოქმედო გეგმის დამტკიცება და გეგმის კვარტლური გადახედვა;
- შიდა აუდიტის ფუნქციის შეფასება, სათანადო რესურსის მობილიზების უზრუნველყოფა;
- ბანკის გარე აუდიტორთან თანამშრომლობა.

აუდიტის კომიტეტის საქმიანობის ერთ-ერთ მთავარ მიმართულებას წარმოადგენს გარე აუდიტორთან თანამშრომლობა, მისი საქმიანობის ხელშეწყობა და დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფა. ბანკის 75%-ზე მეტის მფლობელი აქციონერის მიერ მიღებული გადაწყვეტილების შესაბამისად, 2020-2023 წლების ფინანსური ანგარიშგების სავალდებულო აუდიტს ახორციელებს შპს „იუაი“, რომელიც წარმოადგენს დიდი ოთხეულის წევრს. მომავალი საანგარიშგებო პერიოდებისთვის დამოუკიდებელი გარე აუდიტორის შერჩევა განხორციელდება აუდიტის კომიტეტის ჩართულობით, მოქმედი კანონმდებლობით გათვალისწინებული წესით.

2022 წელს აუდიტის კომიტეტი ოფიციალურად შეიკრიბა სამჯერ და დაამტკიცა შიდა აუდიტის ბიუჯეტი და სამოქმედო გეგმა, აუდიტის ანგარიში და შესრულების შედეგები.

4.4.2 ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი

2018 წლის დეკემბერში ბანკის სამეთვალყურეო საბჭომ დააარსა ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოს შემადგენლობის შერჩევის,

დანიშვნების, წევრთა როტაციის, მათი მუშაობის ეფექტურობის შესაფასების და ბანკის კორპორაციული მმართველობის საზედამხედველოდ.

კომიტეტი დამოუკიდებელი სტრუქტურული ერთეულია, იგი ექვემდებარება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს და უნდა შედგებოდეს სულ მცირე 3 (სამი) წევრისგან, რომლებიც უნდა იყვნენ სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები და მასში წარმოდგენილი უნდა იქნას სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრთა საკმარისი რაოდენობა. ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი შედგება შემდეგი წევრებისგან:

- მამუკა წერეთელი (თავმჯდომარე);
- ბრუნო ხუან ბალვანერა (კომიტეტის წევრი);
- მაგდა მალრამე (საბჭოს წევრი).

ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის შეხვედრები უნდა ჩატარდეს წელიწადში სულ მცირე ორჯერ და, საჭიროების შემთხვევაში რიგგარეშე სხდომა შესაძლოა მოწვეულ იქნას ნებისმიერ დროს.

ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის ფუნქციები და პასუხისმგებლობები:

- **ნომინაცია.** სამეთვალყურეო საბჭოს, დირექტორთა საბჭოსა და მათი კომიტეტების სტრუქტურის, ზომისა და შემადგენლობის რეგულარული გადახედვა კომიტეტის თავმჯდომარესთან კონსულტაციით, სამეთვალყურეო საბჭოს ან/და დირექტორთა საბჭოს მიერ გაწეული საქმიანობის გათვალისწინებით.
- კომიტეტმა უნდა განიხილოს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისა და სხვა მაღალი რანგის აღმასრულებელი პირების როტაციის დაგეგმვა მათი საქმიანობის გათვალისწინებით, ბანკისთვის არსებული გამოწვევების, შესაძლებლობების და სამომავლოდ საჭირო უნარებისა და გამოცდილების გათვალისწინებით.
- კომიტეტმა უნდა უზრუნველყოს სამეთვალყურეო საბჭოს საქმიანობის შეფასების ჩატარება და წარმოქმნილი რეკომენდაციების სამეთვალყურეო საბჭოსთვის წარდგენა.
- **კორპორაციული მართვა.** კომიტეტი უზრუნველყოფს საუკეთესო კორპორაციული მართვის პრაქტიკის დანერგვას და მისი მუდმივ გაძლიერებას, მათ შორის კორპორაციულ მართვასთან დაკავშირებული პოლიტიკების შემუშავებას და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის წარდგენას.
- მონიტორინგს უწევს განვითარებად ტრენდებს, ინიციატივებს და საუკეთესო პრაქტიკას კორპორაციულ მართვასთან დაკავშირებით, აფასებს აღნიშნული ტრენდების, პრაქტიკის გავლენას/თავსებადობას ბანკთან და საჭიროების შემთხვევაში გასცემს რეკომენდაციებს.
- პერიოდულად განიხილავს სამეთვალყურეო საბჭოსთან დაკავშირებულ პოლიტიკასა და ეთიკას და სამეთვალყურეო საბჭოს აძლევს შესაბამის რჩევებს.
- გადახედავს და განიხილავს შიდა შემოწმებასთან ან/და მოკვლევასთან მიმართებაში არსებულ საჩივრებს, რომელიც განხორციელდა შესაბამისობის სამსახურის ან მსგავსი უფლებამოსილების მქონე სხვა სტრუქტურული ერთეულის მიერ, ქცევის წესებისა და ეთიკის კოდექსის დარღვევის შემთხვევების იდენტიფიცირების ან/და თავიდან არიდების მიზნით, აგრეთვე, ამ დარღვევებზე გავრცელებულ დისციპლინურ ზომებს და სხვა საწივებს.
- სამეთვალყურეო საბჭოს პერიოდულად აცნობებს მისი კომპეტენციის ფარგლებში მიმდინარე აქტივობების შესახებ და აფასებს კომიტეტისთვის მინიჭებული უფლებებისა და მოვალეობების შესრულებას.

2022 წელს ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი ოფიციალურად შეიკრიბა ორჯერ.

4.4.3 რისკების კომიტეტი

რისკების კომიტეტი პასუხისმგებელია ბანკის რისკის მართვის პოლიტიკა/პროცედურების ზედამხედველობასა და შესაბამისობაზე, ასევე რისკის მართვის სტრუქტურის ადეკვატურობის განსაზღვრაზე, ბანკის წინაშე არსებული ყველა რისკის ტიპის მიხედვით.

კომიტეტი დახმარებას უწევს სამეთვალყურეო საბჭოს და აძლევს რეკომენდაციებს რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის, რისკის კონტროლის ფუნქციების ადეკვატურობისა და ეფექტურობის შეფასების მიმართულებით, კონკრეტული ტიპის საოპერაციო, საკრედიტო და სხვა ტიპის რისკების იდენტიფიცირებისა და პრევენციის მიზნით.

რისკების კომიტეტი ასევე ატარებს ბანკის რისკის მართვისა და მიტიგაციის პოლიტიკა-პროცედურებთან შესაბამისობის მონიტორინგს. ზემოხსენებულის გათვალისწინებით, კომიტეტი მიიჩნევს, რომ ბანკის შიდა კონტროლის საერთო ჩარჩო ეფექტურია.

კომიტეტი დამოუკიდებელი სტრუქტურული ერთეულია და ექვემდებარება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს. კომიტეტის წევრები არიან:

- ბრუნო ხუნ ბალვანერა (თავმდჯომარე);
- მამუკა წერეთელი (კომიტეტის წევრი);
- მურთაზ კიკორია (კომიტეტის წევრი).

კომიტეტის თავმჯდომარე უნდა იყოს სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი, ხოლო კომიტეტის წევრთა უმრავლესობას უნდა წარმოადგენდნენ სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრები. ამ მხრივ, ბანკი სრულ შესაბამისობაშია კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსთან.

რისკების კომიტეტის სხდომა უნდა ჩატარდეს არანაკლებ კვარტლურად, საჭიროების შემთხვევაში ნებისმიერ დროს შესაძლოა მოწვეულ იქნას კომიტეტის რიგგარეშე სხდომა.

რისკის კომიტეტის მთავარი ფუნქციები და ძირითადი პასუხისმგებლობებია:

- რისკების მართვის ანგარიშგების რეგულარულად დამტკიცება;
- რისკის სტრატეგიისა და რისკის დასაშვები დონის კონტროლი, მათი თანმიმდევრულობა და შესაბამისობა ბანკის სტრატეგიასთან, კაპიტალსა და ფინანსურ გეგმებთან. აღნიშნული მიმართულებით კომიტეტი საჭიროების შემთხვევაში შეიმუშავებს რეკომენდაციებს და წარუდგენს სამეთვალყურეო საბჭოს;
- კაპიტალისა და ლიკვიდობის, ასევე ბანკისთვის რელევანტური ყველა ტიპის რისკის კონტროლი: საკრედიტო, საოპერაციო, საბაზრო, რეპუტაციული და სხვა ტიპის რისკების მართვის სტრატეგიები, რათა უზრუნველყოს მათი შესაბამისობა რისკის დასაშვებ დონესა და კულტურასთან;
- ანგარიშგებების განხილვა რისკის დასაშვები დონიდან თითოეულ გადაცდომასა და შერჩეული ქმედების ადეკვატურობაზე;

- კაპიტალის ადეკვატურობის შიდა შეფასების პროცესის (ICAAP) ანგარიშგების განხილვა და დამტკიცება;
- რისკების დირექტორის (CRO) ეფექტურობისა და დამოუკიდებლობის კონტროლი, მისი საქმიანობის შეფასება და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის აღნიშნულ პოზიციაზე დანიშვნისა და/ან გათავისუფლების შესახებ რეკომენდაციების წარდგენა.

რისკების კომიტეტი 2022 წლის განმავლობაში შეიკრიბა სამჯერ, დამტკიცდა ICAAP, რისკის აპეტიტის ანგარიში, კომიტეტს მიეწოდა მნიშვნელოვანი ინფორმაცია, მათ შორის ბაზრის ანალიზის, სამართალწარმოებასთან დაკავშირებული საქმეების შესახებ, განისაზღვრა რისკის კულტურა და დამტკიცდა რისკის მართვის ანგარიში.

4.4.4 ანაზღაურების კომიტეტი

ანაზღაურების კომიტეტი პასუხისმგებელია ბანკის დირექტორთა საბჭოს წევრებისათვის და სხვა მატერიალური რისკის ამღები პირებისთვის ადეკვატური და ეფექტური ანაზღაურების სისტემის შექმნაზე და მისი გამართულად ფუნქციონირების ზედამხედველობაზე.

კომიტეტი დამოუკიდებელი სტრუქტურული ერთეულია და ექვემდებარება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს. იგი შედგება შემდეგი წევრებისგან:

- მურთაზ კიკორია (თავმჯდომარე);
- ბრუნო ხუან ბალვანერა (კომიტეტის წევრი);
- მაგდა მალრამე (კომიტეტის წევრი).

ანაზღაურების კომიტეტის წევრების უმრავლესობა სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრები არიან. ამრიგად, ბანკი სრულად აკმაყოფილებს კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნებს.

ანაზღაურების კომიტეტის მთავარი ფუნქციები და პასუხისმგებლობებია:

- ანაზღაურების პოლიტიკის რეგულარული გადახედვა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის რეკომენდაციების წარდგენა, რათა უზრუნველყოფილ იქნას ბანკის ანაზღაურების პოლიტიკის შესაბამისობა საერთაშორისო სტანდარტებთან და მარეგულირებლის მიერ დამტკიცებულ შესაბამის რეგულაციებთან.
- მატერიალური რისკის ამღებ პირთა სიის რეგულარულად გადახედვა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის რეკომენდაციების წარდგენა;
- არაფულადი სახით ანაზღაურების სქემის განხილვა, საჭიროების შემთხვევაში რეკომენდაციების გაცემა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის წარდგენა დასამტკიცებლად;
- სამეთვალყურეო საბჭოსთვის რეკომენდაციების გაცემა ბანკის ანაზღაურების პოლიტიკით გათვალისწინებული პირების ანაზღაურების შესახებ;
- მატერიალური რისკის ამღებ პირთა საქმიანობის შეფასების ძირითადი მაჩვენებლების (KPI) შესრულების შეფასება;
- ანაზღაურებასთან დაკავშირებულ საკითხებზე ინფორმაციის გამჟღავნების პროცესის ხელმძღვანელობა.

2022 წელს ანაზღაურების კომიტეტი ოფიციალურად შეიკრიბა ერთხელ.

4.4.5 კომიტეტების როლი კორპორაციულ მართვაში

სამეთვალყურეო საბჭოს უფლება-მოვალეობების შესრულების ხელშეწყობის, მისი ეფექტურობის ამაღლების მიზნით, სამეთვალყურეო საბჭოსთან შექმნილია კომიტეტები, რომლებზეც გარკვეულწილად დელეგირებულია სამეთვალყურეო საბჭოს ფუნქციები სხვადასხვა მიმართულებით. კომიტეტის საქმიანობა კონცენტრირებულია კონკრეტული მიმართულებით, რაც ზრდის ექსპერტული ჩართულობისა და ხარისხობრივი შესრულების მაჩვენებლის დონეს. კომიტეტების ჩართულობის გაზრდა, მათი პროაქტიულობა ბანკის კორპორაციული მართვის ჩარჩოს განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი კომპონენტია. შესაბამისად, 2020 წელს სამეთვალყურეო საბჭოზე დამტკიცდა კონკრეტული ანგარიშგებების/რეპორტების კალენდარი, რომლის დანერგვაც დაიწყო 2020 წლის მიწურულს. 2021 წლიდან აუდიტისა და რისკების კომიტეტების სხდომები ტარდება ფიზიკური შეხვედრის ფორმატში, კომიტეტების ინფორმირებულობა, ჩართულობა და საზედამხედველო კონტროლი გახდა ბევრად ნაყოფიერი და პროდუქტიული. პერიოდულად, ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის შუამდგომლობით, ხორციელდება კალენდრით გათვალისწინებული ანგარიშგებების გადახედვა და რეკომენდაციების გაცემა ბანკის მენეჯმენტისთვის კომიტეტების ზედამხედველობის სფეროში შემავალ საკითხებთან დაკავშირებით დამატებით გასატარებელი ღონისძიებების შესახებ. აღნიშნულის ფარგლებში კომიტეტები ანგარიშგებების სახით მიიღებენ ინფორმაციას ყველა მნიშვნელოვან საკითხზე, რაც ხელს უწყობს მათი ინფორმირებულობის გაზრდას, ჩართულობას და მმართველობის ორგანოებს შორის ჯანსაღი და ეფექტური ანგარიშგებისა და კომუნიკაციის სისტემის უზრუნველყოფას.

4.5 დირექტორთა საბჭო

ბანკის ყოველდღიურ საქმიანობებს ახორციელებს დირექტორთა საბჭო, რომლის წევრებსაც ნიშნავს სამეთვალყურეო საბჭო. ბანკი აცნობიერებს დირექტორთა საბჭოს მნიშვნელობას, რომელიც მოიცავს კვალიფიკაციების, გამოცდილების და მრავალფეროვნების სწორ ბალანსს, რაც შესაძლებლობას აძლევს მათ ეფექტურად შეასრულონ დაკისრებული ფუნქციები და მოვალეობები.

4.5.1 დირექტორთა საბჭოს შემადგენლობა

საქართველოს კანონი კომერციული ბანკების საქმიანობების შესახებ და საქართველოს კანონი მეწარმეთა შესახებ განსაზღვრავს მთავარ პრინციპს, რომ კომპანიის საქმიანობის განხორციელებისთვის მკაფიოდ უნდა გაიმიჯნოს პასუხისმგებლობები კომპანიის საქმიანობის ზედამხედველობასა და აღმასრულებელ უფლებამოსილებას შორის. დირექტორთა საბჭოს შემადგენლობაში შედიან: გენერალური დირექტორი (Chief Executive Officer - "CEO") და დირექტორები. გენერალური დირექტორი და თითოეული დირექტორი დანიშნულია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

დირექტორთა საბჭოს ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი, რომელიც პასუხისმგებელია მართვის ყველა საკითხზე, რომელიც ეხება ბანკს. ყველა დირექტორი ანგარიშვალდებულია გენერალური დირექტორის წინაშე. გენერალური დირექტორი პასუხისმგებელია შეიმუშავოს,

წარმოადგინოს და ზედამხედველობა გაუწიოს ბანკის სტრატეგიას და საერთო კომერციულ მიზნებს, რომლებსაც ის განახორციელებს სამეთვალყურეო საბჭოსთან მჭიდრო კომუნიკაციით. გენერალური დირექტორი და დირექტორთა საბჭოს დანარჩენი წევრები პასუხისმგებელი არიან სამეთვალყურეო საბჭოს და შესაბამისი კომიტეტების გადაწყვეტილებების შესრულებაზე.

31-დეკემბერი-22	დირექტორთა საბჭოს წევრები
გენერალური დირექტორი	ბექა გოგიჩაიშვილი
ფინანსური დირექტორი	ვახტანგ ბაბუნაშვილი
რისკების დირექტორი	გიორგი გვაზავა

4.5.2 დირექტორთა საბჭოს განათლება და გამოცდილება

დირექტორთა საბჭოს წევრებს გააჩნიათ მრავალმხრივი ცოდნა და გამოცდილება სხვადასხვა მიმართულებით, მათ შორის, ფინანსებისა და ბუღალტრული აღრიცხვის, რისკების მართვის, სტრატეგიული დაგეგმვის, საგადასახადო და სამართლებრივი საკითხების, მენეჯმენტის და ხელმძღვანელობის, კორპორაციული მართვისა და მარკეტინგის კუთხით. ისინი გამოირჩევიან ადგილობრივი და რეგიონალური ეკონომიკური და საბაზრო პირობების გონივრული გააზრების უნარებით, სამართლებრივი და საზედამხედველო გარემოს სიღრმისეული ცოდნით. მათი ცოდნისა და უნარ-ჩვევების მრავალფეროვნება მნიშვნელოვან როლს თამაშობს ბანკში გრძელვადიანი ღირებულების შექმნის კუთხით.

ბექა გოგიჩაიშვილი

უნარები და გამოცდილება: ბექა გოგიჩაიშვილი სამეთვალყურეო საბჭოს წევრად აირჩიეს 2020 წლის ოქტომბერში. იმავე წლის ნოემბრიდან იგი ასევე აირჩიეს სამეთვალყურეო საბჭოს აუდიტის კომიტეტის წევრად. ბექას გააჩნია მრავალმხრივი და გამორჩეული გამოცდილება სხვადასხვა მიმართულებით. ბექას დიდი წვლილი მიუძღვის სამეთვალყურეო საბჭოსა და საბჭოს კომიტეტების როლის გაძლიერებასა და დაკისრებული ფუნქციების ეფექტურად განხორციელებაში. სწორედ სამეთვალყურეო საბჭოში მისი არჩევის შემდეგ დაიწყო საბჭოსა და მენეჯმენტის გაერთიანებული პერიოდული შეხვედრები, გაუმჯობესდა საბჭოს მიერ მენეჯმენტის კოორდინაცია და ზოგადი ხელმძღვანელობა, ეფექტური გახდა

მენეჯმენტის შესრულების კონტროლი და კომიტეტებთან შესაბამისი რეპორტირება. მის პროფესიულ კარიერაში განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ინვესტიციების მენეჯერის პოზიცია ჰანგიუგ პარტნერს ჯორჯიაში, ინვესტიციებისა და აქტივების მართვის კომპანიაში, რომელიც დღეისათვის მართავს ათეულობით მილიონი ლარის ღირებულების ინვესტიციებს სხვადასხვა ბიზნეს სექტორში. 2017 წლამდე ბექა მუშაობდა საპარტნიორო ფონდში, სადაც მისი ძირითადი საქმიანობა მოიცავდა საპარტნიორო ფონდის მიერ დასაფინანსებელი პროექტების ფინანსურ ანალიზსა და რისკების შეფასებას და შესაბამისად, დიდწილად განაპირობებდა საპარტნიორო ფონდის წარმატებულ საინვესტიციო საქმიანობას. ბექას ასევე გააჩნია გამოცდილება საბანკო სექტორში. 2013-2014 წლებში იგი მუშაობდა თიბისი ბანკში, სადაც უშუალოდ ახორციელებდა რეპორტირებს და ანგარიშგებას როგორც შიდა მიზნებისთვის, ისე საზედამხედველო შესაბამისობისთვის. 2022 წლის 29 აპრილს ბექამ დატოვა სამეთვალყურეო საბჭოს წევრის პოზიცია ხოლო 29 ივნისიდან დაინიშნა ბანკის გენერალურ

დირექტორად, სადაც განახლებული ენერჯითა და ხედვებით განაგრძობს ბანკის მართვას ამჯერად უკვე დირექტორთა საბჭოს წევრისა და გენერალური დირექტორის პოზიციიდან.

განათლება: ბექა არის სასექსის უნივერსიტეტის მაგისტრატურის კურსდამთავრებული მენეჯმენტისა და ფინანსების მიმართულებით. 2010 წელს ბექამ ასევე დაამთავრა კავკასიის უნივერსიტეტი და ფლობს ბიზნესის მართვის ბაკალავრის აკადემიურ ხარისხს ფინანსების სპეციალობით.

ვახტანგ ბაბუნაშვილი

ვახტანგ ბაბუნაშვილი ლიბერთი ბანკის გუნდს შემოუერთდა 2020 წლის ივლისში, ფინანსური დირექტორის მოადგილის, ფინანსური დეპარტამენტის უფროსის პოზიციაზე. 2021 წლის თებერვლიდან მან შეცვალა დავით წიკლაური გენერალური დირექტორის მოადგილედ, ფინანსური დირექტორის პოზიციაზე. ვახტანგს ფინანსურ სექტორში მუშაობის 15 წლიანი გამოცდილება გააჩნია. მისი პროფესიონალური კარიერა დაიწყო საკონსულტაციო კომპანია „სინერჯი ჯგუფით“, რის შემდეგაც მას არაერთი მენეჯერული პოზიცია ეკავა ბანკ რესპუბლიკაში (ჯგუფი სოსიეტე ჟენერალი), თიბისი ბანკსა და საქართველოს ბანკში. თიბისი ბანკში იგი იყო ფინანსური დირექტორის მოადგილე სადაც ხელმძღვანელობდა ფასდადების

მოდელის განვითარებას საცალო, მცირე და საშუალო, კორპორატიული სეგმენტის კრედიტების მიმართულებით, ხელმძღვანელობდა ორგანიზაციული რისკების მართვას და ფინანსური რისკების მენეჯმენტს. ვახტანგი ფლობს INSEAD-ის MBA ხარისხს, არის კავკასიის ბიზნეს სკოლის კურსდამთავრებული ფინანსების სპეციალობით და მოწვეული ლექტორი კავკასიის უნივერსიტეტში საბანკო და ფინანსური ინსტიტუტების მენეჯმენტის მიმართულებით.

გიორგი გვაზავა

უნარები და გამოცდილება: გიორგი გვაზავამ ბანკის დირექტორთა საბჭოში დავით აბაშიძე ჩაანაცვლა. გიორგი არის საბანკო სექტორის პროფესიონალი, მთელი მისი პროფესიული კარიერა ეთმობა ფინანსურ და კონკრეტულად საბანკო სექტორს, სადაც ძირითად იკავებდა სხვადასხვა წამყვან პოზიციას რისკების მართვის მიმართულებით. მას საქართველოს წამყვან ფინანსურ ინსტიტუტებში მუშაობის 15 წლიანი წარმატებული გამოცდილება აქვს. გიორგიმ კარიერა დაიწყო „ვითიბი ბანკი საქართველოს“ საკრედიტო ანალიტიკოსის პოზიციიდან და მას შემდეგ ეკავა სხვადასხვა მენეჯერული და ტოპ მენეჯერული პოზიციები. „ლიბერთი ბანკის“ გუნდთან შემოერთებამდე გიორგი გვაზავა იყო „ვითიბი ბანკი საქართველოს“ რისკების დეპარტამენტის ხელმძღვანელი და უშუალოდ ხელმძღვანელობდა „ვითიბი ბანკი საქართველოს“ საკრედიტო და საოპერაციო რისკების მართვას.

განათლება: გიორგი გვაზავა ფლობს ედინბურგის ბიზნეს სკოლის (EBS) მაგისტრის ხარისხს და არის CFA (Level 1) მფლობელი.

4.5.3 დირექტორთა საბჭოს ფუნქციები

ბანკის ყოველდღიური საქმიანობის განხორციელებასთან ერთად, დირექტორთა საბჭოს მთავარი ფუნქციები წარმოდგენილია ქვემოთ:

- სამეთვალყურეო საბჭოსა და აქციონერთა საერთო კრების დღის წესრიგის შედგენა;
- სამეთვალყურეო საბჭოსთვის წლიური ბიზნეს გეგმის, მათ შორის ბიუჯეტის, მოგების და ზარალის პროგნოზის და ბანკის განვითარების სტრატეგიის წარდგენა;
- სესხების გაცემის, ანგარიშსწორებების, დაფინანსების, სალარო მომსახურებების, ბანკის ფულადი სახსრების და ფასეულობების აღრიცხვის და ანგარიშგების, შიდა კონტროლის და აღრიცხვის ორგანიზება და ზედამხედველობა, რომელიც უზრუნველყოფს ბანკის სათანადო მომსახურებას კლიენტებისთვის;
- ბანკის ფილიალების და სერვის ცენტრების ფუნქციონირების ორგანიზება და ზედამხედველობა;
- შიდა აუდიტიდან ან გარე შემოწმებებიდან მიღებული ინფორმაციის გადახედვა, ასევე ფილიალის/სერვისცენტრის ხელმძღვანელი პირების მიერ წარდგენილი ანგარიშების გადახედვა და სათანადო გადაწყვეტილებების მიღება ზემოაღნიშნულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით;
- აქციონერთა საერთო კრების და/ან სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების შესრულების უზრუნველყოფა;
- პროცედურების, შინაგანაწესის, პროდუქტებისა და მომსახურების პირობების, სხვა შიდა დოკუმენტების შემუშავება;
- გადაწყვეტილების მიღება პერსონალის შერჩევის, გათავისუფლების, ტრენინგის და ანაზღაურების შესახებ (იმის გათვალისწინებით, რომ დირექტორთა საბჭოს წევრებისა და სხვა მატერიალური რისკის ამღები პირების ანაზღაურების საკითხებზე გადაწყვეტილებას იღებს სამეთვალყურეო საბჭო და ანაზღაურების კომიტეტი);
- სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დადგენილი რისკის მართვის პრინციპების მონიტორინგი და ბანკის რისკის პროფილის რისკის აპეტიტის (Risk Appetite Statement – „RAS“) განსაზღვრული ლიმიტების ფარგლებში მოქცევის უზრუნველყოფა.

დირექტორთა საბჭო ასევე არის გადაწყვეტილების მიმღები ორგანო ყველა იმ საქმიანობასთან დაკავშირებით, რომელიც სპეციალურად არ არის განსაზღვრული სამეთვალყურეო საბჭოსთვის და/ან აქციონერთა საერთო კრებისთვის.

4.5.4 დირექტორთა საბჭოს საქმიანობა და კრებები

დირექტორთა საბჭოს საქმიანობას ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი. გენერალური დირექტორი უფლებამოსილია ინდივიდუალურად წარმოადგინოს ბანკი ნებისმიერი პირის წინაშე. ნებისმიერი გარიგება ან ბანკის ნებისმიერი შიდა რეგულაცია, ბრძანება ან ინსტრუქცია შეიძლება დამოწმდეს გენერალური დირექტორის ხელმოწერით ან დირექტორთა საბჭოს ყველა დანარჩენი წევრების ხელმოწერებით. გენერალურ დირექტორს შეუძლია მიაწოდოს უფლებამოსილება სხვა დირექტორებს და შესაბამის პირებს, დამოუკიდებლად წარმოადგინონ ბანკი სხვადასხვა გარიგებებთან და ვალდებულებებთან დაკავშირებით.

დირექტორთა საბჭო იღებს გადაწყვეტილებებს დირექტორთა საბჭოს სხდომებზე. დირექტორთა საბჭოს უფლებამოსილებები საქმიანობის მიმართულებების მიხედვით დელეგირებულია

დირექტორთა საბჭოსთან არსებულ კომიტეტებზე, ხოლო უშუალოდ დირექტორთა საბჭო იკრიბება მხოლოდ განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი საკითხების განსახილველად. მთლიანობაში 2022 წელს დირექტორთა საბჭო შეიკრიბა ცამეტჯერ და გადაწყვიტა შიდა ორგანიზაციულ მართვასთან დაკავშირებული საკითხები.

4.5.5 დირექტორთა საბჭოს საქმიანობის შეფასება

სამეთვალყურეო საბჭო მუდმივად აფასებს დირექტორთა საბჭოს საქმიანობებს ბანკის საერთო მიზნების მიღწევის თვალსაზრისით და მიიჩნევს, რომ დირექტორთა საბჭოს გააჩნია გამოცდილები და ცოდნის სათანადო ბალანსი და ეფექტურად გააგრძელებს საქმიანობას.

4.5.6 დირექტორთა საბჭოს კომიტეტები

4.5.6.1 საკრედიტო კომიტეტი

საკრედიტო რისკის მართვისა და საკრედიტო რისკით გამოწვეული დანაკარგების შემცირების მიზნით, ბანკში არსებობს საკრედიტო კომიტეტების რამდენიმე დონიანი სისტემა, რომელიც განიხილავს კორპორატიულ, მიკრო, მცირე და საშუალო, საცალო და ბითუმი ლომბარდის საკრედიტო პროდუქტებთან დაკავშირებულ საკრედიტო რისკებს და იღებს გადაწყვეტილებას აღნიშნული საკრედიტო პროდუქტის პირობების დამტკიცებაზე.

ყველა დონის საკრედიტო კომიტეტი გადაწყვეტილებას იღებს მისთვის დამტკიცებული ლიმიტის ფარგლებში. საკრედიტო კომიტეტების იერარქიაში ყველაზე მაღალი დონის კომიტეტის წევრები არიან რისკების დირექტორი და გენერალური დირექტორი ან შესაბამისი ბიზნეს მიმართულების დირექტორი. საკრედიტო რისკის მართვის ფუნქცია წარმოდგენილია ნებისმიერი რგოლის კომიტეტში თავმჯდომარის უფლებამოსილებით და სარგებლობს ნებისმიერი გადაწყვეტილების მიმართ ვეტოს გამოყენების უფლებით.

4.5.6.2 საოპერაციო რისკების კომიტეტი

რისკების ადრეული იდენტიფიკაციის, რისკის ეფექტური მართვისა და მონიტორინგის მიზნით, ბანკის დირექტორთა საბჭოსთან არსებობს საოპერაციო რისკების კომიტეტი, რომელიც პასუხისმგებელია საოპერაციო რისკების ჩარჩოს შემადგენელი დოკუმენტების მომზადებაზე, საოპერაციო რისკის მართვის ფუნქციის ეფექტურობაზე და შესაბამისი რეკომენდაციების სამეთვალყურეო საბჭოსთვის მიწოდებაზე. კომიტეტი უზრუნველყოფს საოპერაციო რისკის მართვის ფუნქციის დამოუკიდებელ და შეუფერხებელ საქმიანობას.

კომიტეტის თავმჯდომარეა რისკების დირექტორი. კომიტეტი იკრიბება არანაკლებ თვეში ერთხელ, ან საჭიროების შემთხვევაში უფრო ხშირად.

4.5.6.3 ინფორმაციული უსაფრთხოების კომიტეტი

ბანკის შიდა კონტროლის მექანიზმების ეფექტურობაზე მონიტორინგის განხორციელებისა და ბანკის ინფორმაციული აქტივების დაცულობის უზრუნველსაყოფად ბანკის დირექტორთა საბჭოსთან არსებობს ინფორმაციული უსაფრთხოების კომიტეტი, რომელიც ახორციელებს ზედამხედველობას ბანკის ინფორმაციული უსაფრთხოების ჩარჩოზე და რისკის მართვის სისტემაზე, რისკის მართვის

სატრატეგიის შესაბამისობაზე ბანკის მიზნებთან, აფასებს ძირითად რისკის პოლიტიკებსა და ზოგადად, რისკის მართვას.

კომიტეტის ძირითადი ფუნქციებია ინფორმაციული და კიბერ საფრთხეების იდენტიფიცირება და აღნიშნული მიმართულებით ბანკის დაცულობის კონტროლი, კიბერ საფრთხეებზე სათანადო რეაგირების ზომების არსებობა.

გენერალური დირექტორი, რისკების დირექტორი, ინფორმაციული უსაფრთხოების მთავარი ოფიცერი და ინფორმაციული ტექნოლოგიების მიმართულების ხელმძღვანელი პირი წარმოადგენენ კომიტეტის წევრებს. კომიტეტის წევრებად დამატებით შესაძლოა მოწვეულ იქნან შესაბამისი კვალიფიკაციის და გამოცდილების მქონე ხელმძღვანელი პირები და ბანკის სხვა თანამშრომლები. კომიტეტი იკრიბება თვეში ერთხელ.

4.5.6.4 ინფორმაციული ტექნოლოგიების აღმასრულებელი კომიტეტი

ინფორმაციული ტექნოლოგიების საშუალებით ბანკში არსებული პროცესების ოპტიმიზაციის, ინფორმაციულ ტექნოლოგიებში განხორციელებული ინვესტიციების მართვისა და ინფორმაციულ ტექნოლოგიებთან დაკავშირებული ხარჯების ოპტიმიზაციის მიზნით დირექტორთა საბჭოსთან ფუნქციონირებს ინფორმაციული ტექნოლოგიების აღმასრულებელი კომიტეტი.

კომიტეტი განიხილავს ბანკის ბიზნეს საქმიანობასთან დაკავშირებულ იმ იდეებს, რომელთა განსახორციელებლად საჭიროა ინფორმაციული ტექნოლოგიების ჩართულობა, განიხილავს ინფორმაციულ ტექნოლოგიებში შესულ განაცხადებს ახალი პროექტების შესახებ და საჭიროების შემთხვევაში განსაზღვრავს მათ პრიორიტეტულობას, განიხილავს ინფორმაციული ტექნოლოგიების საქმიანობაში არსებულ ხარვეზებს, ახდენს პოტენციური რისკებისა და ეფექტური საქმიანობის ხელშემშლელი გარემოებების იდენტიფიცირებას.

კომიტეტის თავმჯდომარეა გენერალური დირექტორი, ხოლო წევრები დირექტორთა საბჭოს წევრები და შესაბამისი მიმართულების მენეჯერები. კომიტეტი იკრიბება თვეში ერთხელ.

4.5.6.5 მარკეტინგისა და გაყიდვების კომიტეტი

ბანკის საქმიანობის მარკეტინგული დაგეგმვის, ცნობადობის გაზრდის, ბანკსა და სამოქალაქო საზოგადოების წარმომადგენლებს შორის კომუნიკაციისა და თანამშრომლობის მიზნით დირექტორთა საბჭოსთან ფუნქციონირებს მარკეტინგისა და გაყიდვების კომიტეტი. კომიტეტი წარმოადგენს პლათფორმას, ხოლო კომიტეტის სხდომები საშუალებას, რომლის გამოყენებითაც ბანკის ბიზნესის დაგეგმვასა და განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირები მარკეტინგის თანამშრომლებთან ერთად უზრუნველყოფენ მარკეტინგული კამპანიების დაგეგმვას. კომიტეტი ასევე ორგანიზებას უწევს ბანკის სოციალური კორპორაციული პასუხისმგებლობის (CSR) ფარგლებში ღონისძიებების დაგეგმვასა და განხორციელებას და ბანკის ბრენდის განვითარებასთან დაკავშირებით მარკეტინგული სტრატეგიის შემუშავებას, მისი განხორციელებისთვის საჭირო საშუალებების იდენტიფიცირებას.

კომიტეტი იკრიბება თვეში ერთხელ და ახდენს როგორც მიმდინარე საკითხებისთვის პრიორიტეტების განსაზღვრას, ისე უკვე განხორციელებული კამპანიებისა და აქტივობების შესახებ ინფორმაციის შეჯამებას და მიღწეული შედეგის შეფასებას.

4.5.6.6 აქტივებისა და პასივების მართვის კომიტეტი (ალკო)

ბანკის აქტივებისა და პასივების ეფექტური მართვის, საზედამხედველო და პრუდენციული ნორმატივებისა და მოთხოვნების დაცვით საბანკო ოპერაციების შემოსავლიანობის მაქსიმიზაციის მიზნით დირექტორთა საბჭოსთან ფუნქციონირებს აქტივებისა და პასივების მართვის კომიტეტი.

კომიტეტი უზრუნველყოფს ბანკის სახსრების ოპტიმალურ მართვას, პრუდენციული მოთხოვნების დაცვის კონტროლს, საბანკო ოპერაციების შემოსავლიანობის ზედამხედველობას რესურსების ღირებულების გათვალისწინებით და შემოსავლიანობის გაზრდის მიზნით გასატარებელი ღონისძიებების განსაზღვრას. გარდა ამისა, კომიტეტი ასევე ახორციელებს სხვადასხვა სახის რისკის (სავალუტო რისკი, ლიკვიდობის რისკი, საპროცენტო განაკვეთის ცვლილების რისკი) კონტროლსა და ანალიზს, მათ შორის საპროცენტო რისკის დონის შეფასებას, ლიკვიდობის შენარჩუნებისთვის აუცილებელი მოცულობის აქტივების შენარჩუნების კონტროლს.

კომიტეტის თავმჯდომარეა გენერალური დირექტორი, ხოლო წევრები დირექტორთა საბჭოს წევრები და ფინანსების, ხაზინის, ორგანიზაციული რისკების მართვის ერთეულების ხელმძღვანელი პირები. აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის შეხვედრები ტარდება ყოველთვიურად ან ნებისმიერ დროს, როდესაც საჭიროდ ჩაითვლება.

4.5.6.7 ფულის გათეთრების საწინააღმდეგო (AML) კომიტეტი

ფულის გათეთრების/უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის აღკვეთის ხელშეწყობისა, ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლისა და პრევენციისთვის დირექტორთა საბჭოსთან ფუნქციონირებს AML კომიტეტი, რომელიც პასუხისმგებელია ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლისა და პრევენციისთვის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის შემუშავებასა და მისი შესრულების კოორდინაციაზე.

კომიტეტი განიხილავს და შეიმუშავებს ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების მიმართულებით ბანკის შიდა დოკუმენტების პროექტებს, განიხილავს კლიენტთა რისკის კატეგორიის ცვლილებას და კლიენტის რისკის კატეგორიის მიხედვით იღებს გადაწყვეტილებას ანგარიშის გახსნაზე ან ოპერაციების წარმოებაზე.

კომიტეტის თავმჯდომარე არის რისკების დირექტორი.

4.6 ეთიკა და პროფესიული ქცევა

ბანკი მოწოდებულია დაიცვას ქცევის უმაღლესი სტანდარტები თავისი საქმიანობის ყველა ასპექტთან დაკავშირებით. ქცევის და ეთიკის სტანდარტებთან დაკავშირებული საკითხები, რომელიც ვრცელდება ბანკში მომუშავე ყველა პირზე, რეგულირდება სამეთვალყურეო საბჭოს ან დირექტორთა საბჭოს მიერ დამტკიცებული კონკრეტული პოლიტიკით და რეგულაციებით.

4.6.1 ეთიკის პრინციპებისა და პროფესიული ქცევის კოდექსი

2018 წლის დეკემბერში ბანკმა დაამტკიცა ლიბერთი ბანკის ქცევისა და ბიზნეს ეთიკის კოდექსი (კოდექსი). კოდექსი ასახავს ლიბერთი ბანკის ბიზნეს ეთიკისა და ღირებულებების ძირითად

პრინციპებს. ლიბერთი ბანკის პოლიტიკაა აწარმოოს სამართლიანი საქმიანობა და დაიცვას ყველა მოქმედი კანონმდებლობა და წესი, რაც ასევე მოეთხოვება თითოეულ თანამშრომელს.

<p>თანამშრომლებთან ურთიერთობა</p>	<ul style="list-style-type: none"> • კოდექსის მოთხოვნებთან შესაბამისობა და საეჭვო ან/და ფაქტობრივი დარღვევების განცხადება;
<p>უსაფრთხოების პოლიტიკა</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ყველა თანამშრომელი ვალდებულია შეინარჩუნოს ოფისის უსაფრთხოება; • სამუშაო გარემო ძალადობისა და ნარკოტიკული საშუალებების გარეშე; • აკრძალულია არასანქცირებული ფოტოგადაღება და ჩანაწერები; • დეტალებისადმი ყურადღება და დარღვევების შესახებ დროული განცხადება შესაბამისობის ოფიცერთან ან საინფორმაციო უსაფრთხოების ოფიცერთან;
<p>მომხმარებლებთან ურთიერთობა</p>	<ul style="list-style-type: none"> • გამჭვირვალობა და სამართლიანობა; • მომხმარებელთა ნდობის მოპოვება და შენარჩუნება ოპერატიული და ხარისხიანი მომსახურებით, გონივრული და სასარგებლო რჩევების მიცემითა და კონფიდენციალური ინფორმაციის დაცვით;
<p>სამართლიანი გაყიდვები და მარკეტინგი</p>	<ul style="list-style-type: none"> • სამართლიანი ურთიერთობა მომხმარებლებთან, მომწოდებლებთან, კონკურენტებთან და სამოქალაქო საზოგადოების წარმომადგენლებთან;
<p>კონფიდენციალობა</p>	<ul style="list-style-type: none"> • კონფიდენციალური ინფორმაციის დაცვა მესამე პირებისგან (გარდა იმ შემთხვევისა თუ არსებობს ლეგიტიმური ბიზნეს მიზანი);

4.6.2 ანონიმური მხილების პოლიტიკა

2018 წლის დეკემბერში ლიბერთი ბანკის სამეთვალყურეო საბჭომ დაამტკიცა ანონიმური მხილების პოლიტიკა (whistleblowing policy), რომელიც მოუწოდებს შესაბამის პირებს განაცხადონ ნებისმიერი საეჭვო ფაქტის ან ქმედების ჩადენის შესახებ, რომელიც შესაძლოა უკავშირდებოდეს კანონმდებლობის, წესებისა და რეგულაციების, ბანკის პოლიტიკის, სტანდარტებისა და შიდა პროცედურების დარღვევას/გვერდის ავლას. პოლიტიკა ასევე ადგენს აღნიშნული განცხადების გაკეთების პროცედურას და შესაბამის გამხილველ და გადაწყვეტილების მიმღებ სტრუქტურებს/პირებს. პოლიტიკით დაცულია აღნიშნული პირების ანონიმურობა და განცხადების გაკეთების შემთხვევაში მათი უფლებებისა და ინტერესების დაცვა ყოველგვარი ჩაგვრის, შევიწროვების და სხვა სახის დისკრიმინაციისგან, თუნდაც იმ შემთხვევაში, თუ არ დადასტურდება განცხადებულია ეჭვის ან/და ფაქტის ნამდვილობა.

4.6.3 ანაზღაურების პოლიტიკა

2019 წელს სამეთვალყურეო საბჭომ დაამტკიცა ანაზღაურების პოლიტიკა. ანაზღაურების პოლიტიკის შესაბამისად ჩამოყალიბებული პრინციპები და სტრუქტურა მხარს უჭერს მმართველობას და

რისკების მენეჯმენტს, რისკზე დაფუძნებულ ანაზღაურებას, რაც ზრდის ეფექტურობას, აძლიერებს ბანკის საოპერაციო და რისკების კულტურას და შეესაბამება ბიზნესისა და რისკების სტრატეგიას, მიზნებს, ღირებულებებსა და ბანკის გრძელვადიან ინტერესებს.

ანაზღაურების პოლიტიკის მთავარი მიზნებია: ბიზნეს ტენდენციებისა და პრაქტიკის მუდმივი მონიტორინგი, საზედამხედველო მოთხოვნების დაცვა და ბიზნესის მართვის პრინციპები, თანამშრომლების მოტივაცია და შენარჩუნება, ბანკისა და რისკის პროფილზე გავლენის მქონე თანამშრომელთა ინტერესების თანხვედრა, პოტენციური რისკების შემცირება, თანამშრომლის მიერ ნაკისრ რისკის მოცულობასა და მის კუთვნილ ანაზღაურებას შორის გონივრული თანაფარდობის დაცვა, ანაზღაურების შესაბამისობა ბანკის კაპიტალთან და საქმიანობის შეფასების ძირითადი მაჩვენებლების (KPI) შესრულებასთან.

დამატებით, ანაზღაურების პოლიტიკა განსაზღვრავს ანაზღაურების კომპონენტებს, პრინციპებს (მაგ: გადავადებისა და შენარჩუნების პრინციპები), ცვლადი ანაზღაურების რეგულირების მექანიზმებს (malus and clawback clauses) და გადახდის მეთოდებსა და ფორმებს, რომელიც განსაზღვრულია ზედამხედველის მიერ ან რეკომენდებულია საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისად.

2020 წელს გამართულ ანაზღაურების კომიტეტის სხდომაზე კომიტეტმა გასცა რეკომენდაცია ანაზღაურების პოლიტიკაში განსახორციელებელი ცვლილებების შესახებ. აღნიშნული რეკომენდაცია გაიცა ორი ძირითადი მიმართულებით, ა) ბანკის თანამშრომელთა მატერიალური რისკის ამღებ პირებად განსაზღვრა ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მახასიათებლების საფუძველზე და ბ) მატერიალური რისკის ამღებ პირთათვის ეფექტური ანაზღაურების სისტემის დანერგვა.

ანაზღაურების კომიტეტის მიერ გაცემული რეკომენდაციების შესაბამისად, მომზადდა ცვლილებები ანაზღაურების პოლიტიკაში და 2021 წლის აპრილში სამეთვალყურეო საბჭომ დაამტკიცა ანაზღაურების პოლიტიკის განახლებული რედაქცია, რომლის მიხედვითაც, საერთაშორისო სარეკომენდაციო ხასიათის დოკუმენტების გათვალისწინებით, განისაზღვრა ბანკის მასშტაბით მატერიალურ რისკის ამღებ პირთა წრე.

2022 წელს ანაზღაურების კომიტეტის მიერ განხორციელდა არსებული ანაზღაურების პოლიტიკის გადახედვა რის შედეგადაც სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ რეკომენდაცია გარკვეულ ცვლილებებთან დაკავშირებით. აღნიშნული რეკომენდაციების გათვალისწინებით, სამეთვალყურეო საბჭომ დაამტკიცა მატერიალური რისკის ამღებ პირთა განახლებული სია და ბანკის დირექტორებისა და მატერიალური რისკის ამღებ პირთა ანაზღაურების სისტემა, რომელიც კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსით განსაზღვრული მოთხოვნების გათვალისწინებით არეგულირებს მატერიალური რისკის ამღებ პირებზე ცვალებადი ანაზღაურების გაცემის წესსა და პრინციპებს, ცვალებადი ანაზღაურების მიკუთვნების წესსა და ფორმებს, გადავადების ვადებს და კორექტირების საფუძველებს.

4.6.4 მექრთამეობისა და კორუფციის საწინააღმდეგო პოლიტიკა, მდგრადი გარემოსდაცვითი პოლიტიკა.

2019 წელს მექრთამეობისა და კორუფციის საწინააღმდეგო პოლიტიკის დანერგვით, ბანკი ახდენს იმ მნიშვნელოვანი ღირებულებების საჯაროდ დეკლარირებას, რასაც ეფუძნება ბანკის ბიზნეს საქმიანობა. აღნიშნული მოიცავს:

- წინდახედულ და გონივრულ ქცევას;

- მომხმარებლისადმი ლოიალურობას და მაღალ პროფესიონალიზმს;
- დასაქმებულების პასუხისმგებლიანობის წახალისებას;
- საქმიანობაში გაშლილი მკლავის პრინციპის გამოყენებას, როდესაც გარიგებაში მონაწილე მხარეები არიან დამოუკიდებლები და თანაბარ პირობებში;
- ნულოვან ტოლერანტულობას კორუფციული მიზნით განხორციელებული ფაქტების მიმართ, როგორცაა ვინმესთვის რაიმე ღირებულის მქონე სარგებლის დაუმსახურებლად შეთავაზება ან მიღება, როგორცაა: არასათანადო გადახდებისაჯარო მოხელეების ან კერძო პირების მიმართ, მათი მხრიდან რაიმე სახის უპირატესობის მისაღებად; ეს მოიცავს როგორც ქრთამის გადახდის დაპირებას (პირდაპირ თუ არაპირდაპირ), ასევე მის მიღებაში ნებისმიერი ფორმით დახმარებასაც.

4.6.5 გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის პოლიტიკა

საქართველო წარმოადგენს კლიმატის ცვლილების შესახებ პარიზის კონვენციის ხელმძღვანელ სახელმწიფოს. კონვენციის ხელმძღვანელი სახელმწიფოები თანხმდებიან საერთო პოზიციას რომ მაქსიმალურად შეამცირებენ ბიზნესისა და ეკონომიკის გავლენას ბუნებასა და გარემოზე. ბანკი სრულად იზიარებს აღნიშნულ მიდგომას და გეგმავს საკუთარ საქმიანობაში გარემოსთან დაკავშირებული საკითხებისა და შესაბამისი რისკების კიდევ უფრო მეტად ინტეგრაციას, რაც განხორციელდება ეტაპობრივად. გარემოსთან დაკავშირებული საკითხების გარდა მნიშვნელოვანია ასევე სოციალური და მმართველობასთან დაკავშირებული საკითხები, რომლებიც გავლენას ახდენს ბანკის ბიზნეს საქმიანობაზე. აღნიშნული მიმართულებით, სამეთვალყურეო საბჭომ 2021 წლის დეკემბერში დაამტკიცა გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის სისტემა, რომელიც დაფუძნებულია საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციის (IFC) მიერ შემუშავებულ საქმიანობის სტანდარტებზე (performance standards) და არეგულირებს ESG რისკების მართვასთან დაკავშირებულ საკითხებს, მათ შორის კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკები და ბანკის ბიზნეს საქმიანობის შედეგად გარემოზე ზეგავლენასთან დაკავშირებული რისკები. პოლიტიკა ასევე მოიცავს ESG რისკის შეფასების პროცედურას, მათ შორის დაკრედიტების პროცესში სესხის პროექტის მიხედვით რისკის კატეგორიზაციას, ESG რისკის შემცირების მექანიზმებსა და რისკის მონიტორინგის პროცედურას. ESG საკითხების მართვასთან დაკავშირებით ბანკი ინფორმაციას გაამჟღავნებს არანაკლებ ყოველწლიურად.

4.6.6 კორპორაციული სახელმძღვანელო

ბანკი უზრუნველყოფს უსაფრთხო სამუშაო გარემოს, სადაც თანამშრომლებს ეპყრობიან სამართლიანად და პატივისცემით. ბანკი ისწრაფვის მისცეს შესაძლებლობა თავის თანამშრომლებს მიაღწიონ წარმატებებს და სრულად გამოიყენონ თავიანთი პოტენციალი, მიიღონ ანაზღაურება დამსახურების მიხედვით და არ იგრძნონ რაიმე სახის დისკრიმინაცია ან შევიწროება. ბანკი აფასებს მკაფიო და ღია კომუნიკაციებს თავის თანამშრომლებთან. თანამშრომლებმა დაუყოვნებლივ უნდა განაცხადონ არაეთიკური ან უკანონო ქმედებების შესახებ და ბანკი გამოიკვლევს ყველა ასეთ საკითხს კეთილსინდისიერად, კონფიდენციალურობის და თანამშრომლის დაცვით.

ქვემოთ მოცემული მაჩვენებლები მითითებულია ბანკის კორპორაციულ სახელმძღვანელოში:

ბანკის პრინციპები	<ul style="list-style-type: none"> • ყველა თანამშრომელი ერთგულად ასრულებს დაკისრებულ სამუშაოს და ძალისხმევას არ იშურებს მაქსიმალური შედეგების მისაღწევად;
საქმიანობის ეფექტურობა	<ul style="list-style-type: none"> • ბანკის ყველა თანამშრომელი უნდა ისწრაფვოდეს პროფესიონალიზმის გაუმჯობესებისკენ, უზრუნველყოს თავისი მიზნების შესრულება დროულად, დააკმაყოფილოს კვალიფიკაციასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, რომელიც განსაზღვრულია მათ მიერ დაკავებული პოზიციებისთვის, გონივრულად დაგეგმოს და გამოიყენოს ბანკის რესურსები, განსაზღვროს დელეგირების ოპტიმალური დონე და კონტროლი;
მოქნილობა და ინიციატივა	<ul style="list-style-type: none"> • ბანკი ხელს უწყობს თანამშრომლებს განავითარონ თავიანთი შესაძლებლობები, მიაღწიონ დასახულ მიზნებს, უზრუნველყონ კრეატიული მიდგომა და ინიციატივები, გააუმჯობესონ სამუშაო პროცესები და გაზარდონ კლიენტების კმაყოფილება ბანკის კონკურენტუნარიანობის შესანარჩუნებლად;
გუნდური მუშაობა და თანამშრომლობა	<ul style="list-style-type: none"> • ბანკის ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტებია ჯანსაღი სამუშაო გარემო ბანკში, ურთიერთპატივისცემა თანამშრომლებს შორის და კეთილსინდისიერი დამოკიდებულება სამუშაოს მიმართ;
გამჭვირვალობა და ნდობა	<ul style="list-style-type: none"> • ბანკი იყენებს ყველა საინფორმაციო წყაროს: ბიზნეს შეხვედრებს, ჯგუფურ განხილვებს, ინტერნეტს, ინტრანეტს და პრეს კონფერენციებს ობიექტური ინფორმაციის გავრცელების მიზნით;
თანამშრომლის ქცევის სავალდებულო წესები	<ul style="list-style-type: none"> • თანამშრომელმა ყოველთვის უნდა დაიცვას ბანკის ინტერესები და იმიჯი კლიენტების და პარტნიორების წინაშე. თანამშრომელი უნდა იყოს კეთილსინდისიერი და ობიექტური თავისი კლიენტების, ასევე კოლეგების და დაქვემდებარებული პირების მიმართ, პატივი უნდა სცეს და დაიცვას კოლეგების ინტერესები და აირიდოს კონფლიქტური სიტუაციები;
აზარტული თამაშები	<ul style="list-style-type: none"> • თანამშრომელს ეკრძალება აზარტული თამაშებში და ბეთინგში მონაწილეობა ან მათი ორგანიზება, როგორც განსაზღვრულია საქართველოს კანონმდებლობით.

4.6.7 რეგულაცია ინტერესთა კონფლიქტის მართვის შესახებ

ბანკის მეანაზრების და კრედიტორების ინტერესების დაცვის და ბანკის მიერ აფილირებულ პირებთან გარიგებების ადეკვატური ზედამხედველობის და კონტროლის უზრუნველყოფის მიზნით, გადაწყვეტილების მიმღები თანამშრომლები თავისუფალნი უნდა იყვნენ ინტერესთა ფაქტობრივი ან პოტენციური კონფლიქტებისგან, რამაც შესაძლოა გავლენა მოახდინოს მათ გადაწყვეტილებებზე ან ქმედებებზე და ხელი შეუშალოს ბანკის ინტერესების დაცვის მიზნით ობიექტური და სამართლიანი გადაწყვეტილების მიღებას. აღნიშნული მიზნის მისაღწევად სამეთვალყურეო საბჭომ დაამტკიცა ინტერესთა კონფლიქტის მართვის დებულება, რომელიც არეგულირებს ინტერესთა კონფლიქტის გაცხადებასა და მის მართვასთან დაკავშირებულ საკითხებს.

ინტერესთა კონფლიქტის მართვისთვის, ბანკი ადგენს დაკავშირებულ/აფილირებულ მხარეებს, ადგენს ასეთი დაკავშირებული მხარეების ჩამონათვალს, ახდენს ასეთი ჩამონათვალის კლასიფიკაციას, განსაზღვრავს ტრანზაქციის განხორციელების პროცესს, კონტროლის/ანგარიშგების განხორციელების წესს და გარიგების სახეებსა და ლიმიტებს, რომლის დამტკიცების ექსკლუზიური კომპეტენცია ეკუთვნის სამეთვალყურეო საბჭოს.

ბანკის აუდიტის კომიტეტი და სამეთვალყურეო საბჭო მუდმივად მოწოდებულია დახვეწოს ინტერესთა კონფლიქტის მართვის შიდა პროცესი რაც მიმართულია იმ მიზნისკენ, რომ უზრუნველყოფილ იქნას დაკავშირებულ პირებთან განხორციელებულ ტრანზაქციებზე სათანადო კონტროლი და ანგარიშგება და აღნიშნული ტრანზაქციების მიმართ დაცულ იქნას გაშლილი მკლავის პრინციპი.

4.6.8 საინფორმაციო უსაფრთხოება

ბანკმა მკაცრად უნდა დაიცვას თავისი კლიენტების, მომწოდებლების და კოლეგების შესახებ ინფორმაციის კონფიდენციალურობა მოქმედი კანონმდებლობისა და რეგულაციების შესახებ. საინფორმაციო უსაფრთხოების მართვის პრინციპები და ძირითადი წესები ბანკის ტექნიკური ინფრასტრუქტურის ფარგლებში რეგულირდება საინფორმაციო უსაფრთხოების პოლიტიკით. საინფორმაციო უსაფრთხოების მართვის სისტემის საერთო მიზანია ბანკის მიერ გამოყენებული ინფორმაციის დაცვა, ბიზნეს მიზნების მიღწევის პროცესში. საინფორმაციო უსაფრთხოების მართვა უნდა განხორციელდეს ბანკის რისკის მართვის და ბიზნესის უწყვეტობის შესაბამისად, და ამ სახით საინფორმაციო უსაფრთხოების დარღვევის შემთხვევებით გამოწვეული პოტენციური ზიანის შემცირებით. მიზნები შეესაბამება ბანკის ბიზნეს მიზნებს, RAS-ს, სტრატეგიას და ბიზნეს გეგმებს, ძირითადი საინფორმაციო პროცესების და აქტივების კონფიდენციალობის, მთლიანობის და ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფისთვის. აქტივების მთლიანობის, ხელმისაწვდომობის და კონფიდენციალობის დაცვაზე პასუხისმგებლობა ეკისრება თითოეული აქტივის მფლობელს.

აღნიშნული პოლიტიკისა და სახელმძღვანელოების გარდა, ლიბერთი ბანკი კომერციული ბანკების კორპორაციული მმართველობის კოდექსის შესაბამისად გეგმავს მოსყიდვის საწინააღმდეგო და კორუფციის საწინააღმდეგო პოლიტიკის, გარემოსდაცვითი მდგრადობის პოლიტიკის და ანაზღაურების პოლიტიკის დამტკიცებას.

4.6.9 მრავალფეროვნების პოლიტიკა

კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის მიხედვით, კომერციულ ბანკებს უნდა გააჩნდეთ ადეკვატური პოლიტიკა-პროცედურები, რაც მათ შორის მოიცავს მრავალფეროვნების პოლიტიკას. ზემოაღნიშნულის შესაბამისად, 2021 წლის დეკემბერში, ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის რეკომენდაციით, სამეთვალყურეო საბჭომ დაამტკიცა ადმინისტრატორთა შერჩევის, შესაფერისობისა და მრავალფეროვნების პოლიტიკა, რომელიც სხვა საკითხებთან ერთად განსაზღვრავს ბანკის ხელმძღვანელ ორგანოთა წევრების არჩევისა და გათავისუფლების, მათი შესაფერისობის განსაზღვრის საკითხებს, გმობს შერჩევისა და დანიშვნის პროცესში ყველა სახის დისკრიმინაციის ფორმის გამოვლინებას და განამტკიცებს მმართველობით ორგანოებში განათლების, გამოცდილების, სქესის, ასაკის, ეთნიკური და კულტურული წარმომავლობის მრავალფეროვნებას.

5 ანაზღაურება

5.1 ანაზღაურების ჩარჩო

ბანკი არის ერთ-ერთი წამყვანი დამსაქმებელი საქართველოში 4,606-ზე მეტი თანამშრომლით. ბანკი თვლის, რომ მისი გრძელვადიანი წარმატება დამოკიდებულია მისი თანამშრომლების შესაძლებლობაზე, აქედან გამომდინარე ანაზღაურების სქემის მთავარი მიზანია ბაზარზე საუკეთესო სპეციალისტების მოზიდვა, დასაქმება და მათი მოტივაცია, ასევე არსებული თანამშრომლების განვითარებაზე მუდმივი ზრუნვა. მეორე მხრივ ბანკის ღირებულებას წარმოადგენს კონკურენტუნარიანი ანაზღაურების პაკეტი პროფესიული ზრდის ფართო შესაძლებლობებით და მოტივაციური სამუშაო გარემოთი.

ბანკი შრომის ბაზარზე იკავებს სოციალურად პასუხისმგებელი და კეთილსინდისიერი მოთამაშის პოზიციას. ბანკი ყველა თანამშრომელს ეპყრობა თანაბრად, განურჩევლად რასის, სქესის ან რაიმე სხვა საკითხებისა, რომ თავიდან აიცილოს დისკრიმინაცია და ნებისმიერი სახის არათანაბარი მოპყრობა; ბანკი თვლის, რომ ყველა თანამშრომელს ეძლევა თანაბარი შესაძლებლობა იმუშაოს მისი კვალიფიკაციის შესაბამის პოზიციაზე. ბანკის ანაზღაურების სქემის შესაბამისად, თანამშრომლებს აქვთ კონკურენტუნარიანი ხელფასი ბაზარზე არსებულ მსგავს პოზიციებთან შედარებით. მსგავსი მიდგომა გამოიყენება მოქმედი თანამშრომლებისთვის ანაზღაურების პაკეტის შექმნისას. თანამშრომლის ანაზღაურება მოიცავს ყოველთვიურ ხელფასს და საბონუსე სისტემას. საბონუსე სისტემა ეფუძნება საქმიანობის ეფექტურობას და განისაზღვრება ბიზნეს მიმართულებების და კონკრეტული პოზიციების მიხედვით. ბანკი მუდმივად აწარმოებს ბაზარზე არსებული ხელფასების კვლევას და ანალიზს, რომლის საფუძველზეც ხდება ანაზღაურების ცვლილებასთან დაკავშირებული გადაწყვეტილებების მიღება.

ბანკი აქტიურად თანამშრომლობს პროფესიულ სასწავლებელთან, როგორც თბილისში ასევე რეგიონებში. საფინანსო სერვისების სტუდენტებისთვის დაიგეგმა გაცნობითი ექსკურსია-ვიზიტი ლიბერთის ფილიალებში ცნობადობის ამაღლების მიზნით. სტუდენტებისთვის ტარდება ონბონდინგის შეხვედრები და ბანკის ფილიალებში გადიან სტაჟირებას. სტაჟირების დასრულების შემდეგ საუკეთესოებს ბანკი ასაქმებს. განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობთ ტექნიკური (IT) მიმართულების სტუდენტების დაინტერესებას და ბანკში დასაქმებას. ერთ-ერთ უნივერსიტეტში ბანკის მიერ მოეწყო ბანკის ფილიალის სიმულაციური სივრცე სრულად აღჭურვილი საჭირო ინვენტარით. ანალოგიური სივრცის მოწყობა დაწყებულია პროფესიული მომზადების ცენტრშიც. ბანკის მხარდაჭერის შემდეგ სახელმწიფოს მერე დაფინანსდა საფინანსო სერვისების პროგრამა. ასევე ბანკის ინიციატივით და მონაწილეობით დაგეგმილი გვაქვს სხვადასხვა ტიპის ტრენინგები პროფესიული სასწავლებლების ლექტორებისთვის.

ბანკი ორიენტირებულია შექმნას უკეთესი სამუშაო გარემო ყველა თანამშრომლისთვის და ინარჩუნებს მდგრად მაჩვენებლებს. თანამშრომლები, რომლებიც იცავენ ბანკის ღირებულებებს და წვლილი შეაქვთ ბანკის წარმატებაში, იღებენ შესაბამის წახალისებას. გამოიყენება საქმიანობის შეფასების სხვადასხვა მეთოდოლოგია და წახალისების სისტემა, რომელიც მოიცავს როგორც ფინანსურ, ასევე არაფინანსურ სარგებელს. დაინერგა ტალანტების მართვის პროგრამა, რომელიც ხელს შეუწყობს ბანკის თანამშრომელთა განვითარებას/მოტივაციას/კარიერულ წინსვლას. ფულადი ბონუსების გადახდის გარდა ბანკი უზრუნველყოფს თანამშრომლებს კონკურენტუნარიანი ჯანმრთელობის დაზღვევის პაკეტით, სრულად ანაზღაურებადი ექსთენიანი სადეკრეტო

შვებულებით, ანაზღაურებადი წლიური შვებულებით, ასევე ავადმყოფობის პერიოდის ანაზღაურებით. ბონუსების გაცემა ხდება საქმიანობის შეფასების ძირითადი მაჩვენებლების ან მნიშვნელოვანი პროექტების განხორციელების გათვალისწინებით. დამატებით, ბანკი ხელს უწყობს თანამშრომლების ცოდნის სრულყოფას და სრულად აფინანსებს სწავლასთან დაკავშირებულ ხარჯებს ქვეყანაში თუ მის ფარგლებს გარეთ თავისი თანამშრომლებისთვის.

5.1.1 საბონუსე ფონდის ზოგადი პოლიტიკა

2010 წელს ბანკმა დანერგა საბონუსე ფონდის გამოყოფის და განაწილების პოლიტიკა საკუთარი თანამშრომლებისთვის. აღნიშნული პოლიტიკა ითვალისწინებს დაბეგვრამდე მოგების წინასწარ განსაზღვრული თანხის განაწილებას წინა წლიდან, ფინანსური ანგარიშგების შესაბამისად. ბექ-ოფისის თანამშრომლებისა და საშუალო რგოლის ხელმძღვანელობისათვის, ბონუსები გამოითვლება ბანკის წლიურ დაბეგვრამდე მოგების საფუძველზე და სრულად დისკრეციულია. თითოეული თანამშრომლისთვის ბონუსის განაწილება ეფუძნება მათი მთავარი ბიზნეს მიზნების (Key Business Objectives - “KBOs”) შესრულების დონეს. KBOs განისაზღვრება შეფასების პერიოდის დასაწყისში. გარდა ამისა, საანგარიშგებო წლის დასაწყისში ბანკის სტრატეგიის გათვალისწინებით, თითოეული თანამშრომლისთვის განისაზღვრება KPIs, რომლის შესრულების ხარისხითაც განისაზღვრება წლის ბოლოს მისაღები ბონუსი. თანამშრომლები ინფორმირებულნი არიან თავიანთი ფუნქციისა და პასუხისმგებლობების შესახებ მათი კომპეტენციების ფარგლებში და მკაფიო ცოდნა აქვთ თავიანთი წვლილის შესახებ ორგანიზაციის მიზნებსა და დავალებებში.

ანაზღაურების პოლიტიკა სხვადასხვა თანამშრომლებისთვის:

ფრონტ ოფისის თანამშრომლები

- ფიქსირებული ყოველთვიური ხელფასი და ყოველთვიური/კვარტალური ცვალებადი ბონუსები;
- გამჭვირვალე და სრულად გასაგები საქმიანობის გეგმა, რომელსაც გააჩნია თითოეული ფრონტ ოფისის თანამშრომლისთვის განსაზღვრული კონკრეტული მიზნები, რომლებიც თანხმდება ყოველი თვის დაწყებამდე;
- საკრედიტო მიმართულების თანამშრომლები იღებენ ბონუსებს გაცემული სესხების რაოდენობის, მოცულობისა და ხარისხის მიხედვით;
- საოპერაციო მიმართულების თანამშრომლების ბონუსები გამოითვლება: მომსახურე ერთეულის საერთო გეგმის შესრულების მაჩვენებლის; გაყიდული პროდუქტების რაოდენობის; დეკადის/თვის რეიტინგის მაჩვენებლის მიხედვით;
- ფრონტ ოფისის თანამშრომლების და გაყიდვების წარმომადგენლების ეფექტურობის მაჩვენებლებს ადგენს დირექტორთა საბჭო ან შესაბამისი კურატორი დირექტორი.

ბექ ოფისის თანამშრომლები

- ფიქსირებული ყოველთვიური ხელფასი; ყოველთვიური/კვარტალური ცვალებადი ბონუსები ნაწილდება დაკავებული პოზიციის და საქმიანობის ეფექტურობის შესაბამისად;
- ბანკს აქვს საქმიანობის ეფექტურობის შეფასების მკაფიო სისტემა ბექ ოფისის თანამშრომლებისთვის. წლიური საინფორმაციო სესიების საფუძველზე მიიღება თანამშრომლების პროფესიული და პერსონალური უნარების სრული სურათი. ამ პროცესს და შედეგებს არსებითი მნიშვნელობა აქვს დირექტორთა საბჭოსთვის, რომელიც ხელს უწყობს ეფექტურობის მაღალ მაჩვენებლებს და უზრუნველყოფს თანამშრომლებისა და ინვესტორების ინტერესების თანხვედრას;
- სათაო ოფისის თანამშრომლების უმეტესობა სარგებლობს ერთიანი საბონუსე ფონდით. ბონუსის მოცულობა ეფუძნება საქმიანობის შედეგებს დეპარტამენტის დონეზე და KPIs-ს ინდივიდუალურ შესრულებას.

ანაზღაურების პოლიტიკა უმაღლესი ხელმძღვანელობისთვის:

დირექტორთა საბჭო

- სამეთვალყურეო საბჭო, როგორც კოლეგიური ორგანო, პასუხისმგებელია დირექტორთა საბჭოს წევრთა შრომის ანაზღაურების სისტემის ჩამოყალიბებასა და ინდივიდუალური კომპენსაციის განსაზღვრაზე;
- დირექტორთა საბჭოს წევრების ანაზღაურების სისტემა რეგულარულად მოწმდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ; ასევე დირექტორთა საბჭოს წევრების ყველა სახის სამოტივაციო პროგრამა და ფულადი ანაზღაურება ექვემდებარება სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებას.
- ფიქსირებული ანაზღაურება განისაზღვრება ანაზღაურების კომიტეტის რეკომენდაციის საფუძველზე, პასუხისმგებლობის, გამოცდილებისა და უნარ-ჩვევების გათვალისწინებით და აისახება ტოპ მენეჯერის შრომით ხელშეკრულებაში.
- დირექტორთა საბჭოს წევრთა ცვლადი ანაზღაურება უნდა შედგებოდეს როგორც ფულადი, ისე არაფულადი ნაწილებისგან და მისი გაცემა დამოკიდებულია KPI-ების შესრულებაზე, რომელიც მოიცავს ფინანსური მაჩვენებლებისა და სტრატეგიული მიზნების შესრულებას.

სამეთვალყურეო საბჭო

- სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების ანაზღაურებას განსაზღვრავს AGM და მჭიდროდ არის დაკავშირებული კორპორატიულ KBOs მიღწევასთან და ბანკის საერთო ეფექტურობასთან მოცემული კალენდარული წლის დასრულებისთვის;

2022 წელს ანაზღაურების კომიტეტის მიერ განხორციელდა არსებული ანაზღაურების პოლიტიკის გადახედვა რის შედეგადაც სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ რეკომენდაცია, ბანკის დირექტორებისა და სხვა მატერიალური რისკის ამღებ პირთა ანაზღაურების ჩარჩოში გარკვეული ცვლილებების განხორციელებასთან დაკავშირებით. აღნიშნული რეკომენდაციების გათვალისწინებით, სამეთვალყურეო საბჭომ დაამტკიცა მატერიალური რისკის ამღებ პირთა განახლებული სია და ბანკის დირექტორებისა და სხვა მატერიალური რისკის ამღებ პირთა ანაზღაურების სისტემა, რომელიც კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსით განსაზღვრული მოთხოვნების გათვალისწინებით არეგულირებს მატერიალური რისკის ამღებ პირებზე ცვალებადი ანაზღაურების გაცემის წესსა და პრინციპებს, ცვალებადი ანაზღაურების მიკუთვნების წესსა და ფორმებს, გადავადების ვადებს და კორექტირების საფუძველს.

2022 წელს ბანკი გეგმავს დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის დანერგოს ანაზღაურების სისტემა, რომლითაც გათვალისწინებული იქნება ცვალებადი ანაზღაურების გადახდის პრინციპები და ფორმები, ცვალებადი ანაზღაურების შემცირებისა და უკან დაბრუნების საფუძველები და ანაზღაურებასთან დაკავშირებული სხვა საკითხები. ცვალებადი ანაზღაურება დაფუძნებული იქნება ცვალებადი ანაზღაურების გამომუშავების პერიოდის საქმიანობის შედეგებზე, რომელსაც ამტკიცებს სამეთვალყურეო საბჭო. აღნიშნული სისტემა შესაბამისი იქნება კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნებთან.

5.2 პერსონალი, რომელიც არსებით გავლენას ახდენს ბანკის რისკის პროფილზე

პერსონალი, რომელსაც უკავია მნიშვნელოვანი მენეჯერული პოზიციები, პასუხისმგებელია ბიზნეს საქმიანობებზე მათი ზედამხედველობის ქვეშ. ბანკი განსაზღვრავს იმ თანამშრომელთა წრეს, რომელთა პროფესიული საქმიანობა არსებით გავლენას ახდენს ბანკის რისკის პროფილზე შემდეგი კრიტერიუმების საფუძველზე:

- თანამშრომელი არის დირექტორთა საბჭოს ან სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი;

- თანამშრომელს გააჩნია არსებითი გავლენა ბიზნესის ყოველდღიურ მართვაზე - შემდეგი ერთეულების ხელმძღვანელები:
 - ადამიანური რესურსები
 - შიდა აუდიტი
 - იურიდიული
 - ფინანსები
 - შესყიდვები
 - საინფორმაციო ტექნოლოგიები
 - საკრედიტო რისკი
 - საოპერაციო რისკი
 - შესაბამისობა
 - AML
 - ინფორმაციული უსაფრთხოება
 - მარკეტინგი

დირექტორთა და სამეთვალყურეო საბჭოების მიერ გაცემული ანაზღაურებისა და ბანკის რისკის პროფილზე მატერიალური ზემოქმედების მქონე თანამშრომლების ანაზღაურების შესახებ დამატებითი ინფორმაციის მისაღებად იხილეთ ცხრილი 15.

6 რისკის მართვა

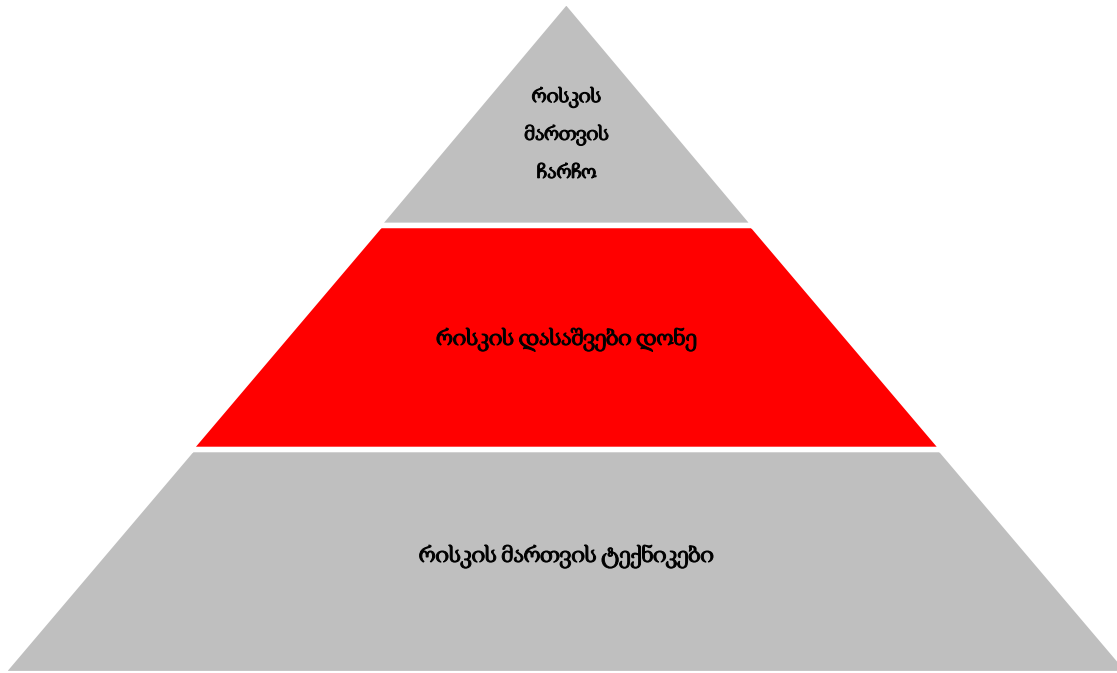
რისკი დამახასიათებელია საბანკო საქმიანობისთვის, თუმცა რისკის მართვა ხორციელდება გამოვლენის, შეფასების და მონიტორინგის უწყვეტი პროცესის მეშვეობით, რისკის ლიმიტების და კონტროლის სხვა მექანიზმების გამოყენებით. რისკის მართვის პროცესი უმნიშვნელოვანესია ბანკის უწყვეტი მომგებიანობისთვის და ბანკის თითოეული პირი ანგარიშვალდებულია რისკის პოზიციებზე მის მიერ აღებულ პასუხისმგებლობებთან დაკავშირებით. ბანკი დგას საკრედიტო რისკის, ლიკვიდობის რისკის, საბაზრო რისკის, საოპერაციო რისკის და სხვა არაფინანსური რისკების წინაშე. ბანკის მიერ მიღებული რისკის მართვის სტრუქტურა ადგენს დასაშვები რისკების ლიმიტების ფარგლებს თითოეულ რისკთან და ბიზნეს ხაზთან მიმართებაში და უზრუნველყოფს მის შესაბამისობას.

6.1 რისკის მართვის ჩარჩო

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ეკისრება საერთო პასუხისმგებლობა ბანკის რისკის მართვის ჩარჩოს შექმნასა და ზედამხედველობაზე.

ბანკის რისკის მართვის პოლიტიკა ითვალისწინებს ბანკის რისკების დადგენასა და ანალიზს, შესაბამისი რისკის ლიმიტების და კონტროლის მექანიზმების განსაზღვრის და რისკების მონიტორინგის და ლიმიტების დაცვის მიზნით. რეგულარულად ხდება რისკის მართვის პოლიტიკის და სისტემების გადახედვა ბაზრის პირობების, პროდუქტების და შეთავაზებული მომსახურებების ცვლილებების ასახვის მიზნით. ბანკს, მართვის სტანდარტების, პროცედურების და ტრენინგების მეშვეობით, აქვს დისციპლინირებული და კონსტრუქციული კონტროლის საშუალებები, სადაც ყველა თანამშრომელმა იცის თავისი ფუნქციები და ვალდებულებები.

რისკის მართვაზე ანგარიშვალდებული პირების პასუხისმგებლობა ითვალისწინებს ბანკის შესაბამისობის უზრუნველყოფას ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ განსაზღვრულ RAS-თან. შესაბამისობა უზრუნველყოფილია RAS პარამეტრების უწყვეტი მონიტორინგით. დირექტორთა საბჭოს აქტიური ჩართულობით, რისკის მართვის ფუნქციები უზრუნველყოფს სათანადო კომუნიკაციას და გამჭვირვალობას ყველა დონეზე, რისკის მიზნობრივ მაჩვენებლებთან, რისკის პროფილის უწყვეტ მონიტორინგთან რისკის დასაშვებ დონესთან მიმართებით, რისკთან დაკავშირებული გაფრთხილებების დროულ ესკალაციასთან და შემარბილებელი ზომების დაგეგმვასთან დაკავშირებით.

ბანკის რისკის მართვის ჩარჩო მოიცავს შემდეგ ოთხ კომპონენტს:

- 1. რისკის მართვის პრინციპები** ითვალისწინებს რისკის მართვის სტრუქტურის რაოდენობრივ საფუძველს, ესენია:
 - რისკების მართვის ეფექტური კულტურის ხელშეწყობა;
 - რისკზე ანგარიშვალდებულება ბიზნეს ხაზების მიხედვით;
 - რისკების დამოუკიდებელი ცენტრალური ზედამხედველობა;
 - გადაჭარბებული კონცენტრაციების თავიდან აცილება და/ან შემცირება;
 - რისკების მკაფიოდ გამოვლენადობის, შეფასებადობის და მართვადობის უზრუნველყოფა
- 2. სტრატეგიული პრინციპები** ითვალისწინებს ხარისხობრივ მაჩვენებლებს, რომლითაც იხელმძღვანელებს ბანკი საზედამხედველო ფინანსური მიზნების მიღწევისას და რომლითაც იზომება ახალ ინიციატივებსა და ბანკის მიერ რისკის დასაშვებ დონეს შორის შეთანხმების ხარისხი. სტრატეგიული პრინციპები მოიცავს შემდეგს:
 - ყურადღების გამახვილება მოგების მრავალფეროვნებაზე, ხარისხსა და სტაბილურობაზე
 - ორიენტირება პირითად საქმიანობაზე ბანკის კონკურენტუნარიანი უპირატესობების ეფექტური გამოყენებით
 - დისციპლინირებული და შერჩევითი სტრატეგიული ინვესტიციების განხორციელება;
- 3. საზედამხედველო ფინანსური მიზნები** ორიენტირებულია აქციონერთა ღირებულების და ბანკის საქმიანობის ფრენჩაიზინგის მდგრადობის გრძელვადიან პერსპექტივებზე. აღნიშნული მიზნები ორიენტირებულია კაპიტალის შიდა გენერირებაზე მოგების მდგრადი ზრდის საფუძველზე, რომელიც ხელს უწყობს ბანკის წვდომას კაპიტალზე სათანადო კომერციული პირობებით, და ადეკვატური კაპიტალის შენარჩუნებაზე ბანკის რისკის პროფილთან მიმართებაში.
- 4. რისკის დასაშვები დონის შეფასებები** ითვალისწინებს ობიექტურ მაჩვენებლებს, რომელიც ზომავს რისკს და ახდენს ბანკის მისაღები რისკის დონის ფორმულირებას. ასეთი მაჩვენებლები უზრუნველყოფს კავშირს რისკის მიღების ფაქტობრივ ოპერაციებსა და რისკის მართვის პრინციპებს, სტრატეგიულ პრინციპებს და საზედამხედველო ფინანსურ მოთხოვნებს შორის. აღნიშნული

მაჩვენებლები მოიცავს კაპიტალის და შემოსავლების კოეფიციენტებს, საბაზრო და ლიკვიდობის რისკის ლიმიტებს და საკრედიტო და საოპერაციო რისკის მიზნებსა და ლიმიტებს.

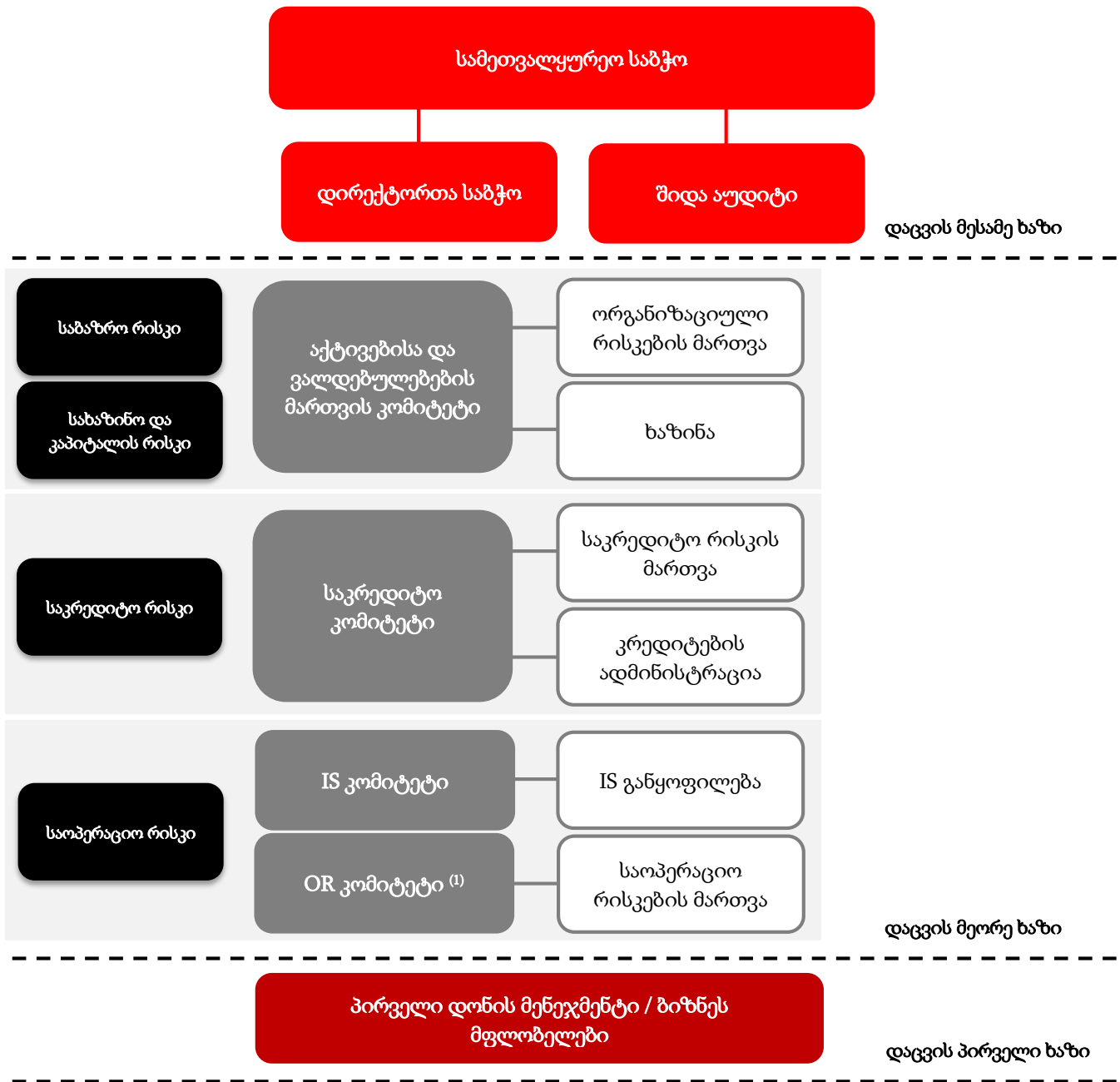
სამეთვალყურეო საბჭო ერთპიროვნულად პასუხისმგებელია რისკების დადგენას და კონტროლზე; თუმცა, არსებობს ცალკე დამოუკიდებელი ორგანოები, რომლებიც პასუხისმგებელი არიან რისკების მართვასა და მონიტორინგზე. ბანკის ძირითადი რისკებს მართავს ქვემოთ მითითებული კომიტეტები და ერთეულები, დირექტორთა საბჭო საბჭოს აქტიური ჩართულობით:

- საკრედიტო რისკს მართავს საკრედიტო რისკის კომიტეტი
- ლიკვიდობის რისკს მართავს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი (“ALCO”)
- საბაზრო რისკს მართავს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი
- საოპერაციო რისკს მართავს საოპერაციო რისკის მართვის კომიტეტი
- ინფორმაციის უსაფრთხოების და ტექნოლოგიურ რისკებს მართავს ინფორმაციის უსაფრთხოების კომიტეტი

ბიზნეს ხაზები წარმოადგენენ იმ რისკებზე მთავარ პასუხისმგებელ ერთეულებს, რომლებიც გავლენას ახდენენ ყოველდღიურ საქმიანობებზე და ოპერაციებზე. ბიზნეს პროცესები მოიცავს შესაბამისი რისკის ერთეულის წარმომადგენლების მიერ შესრულებული საქმიანობების კონტროლს. რისკის მართვის ფუნქციების მქონე ერთეულები, რომლებიც დამოუკიდებელი არიან ძირითადი საქმიანობებისგან, მონაწილეობენ რისკების მართვასა და შიდა კონტროლში. ისინი წარმოადგენენ კონტროლის და დაცვის მეორე ხაზს, დაცვის პირველი ხაზი უზრუნველყოფილია ბიზნეს ფუნქციების მქონე ერთეულებით. ქვემოთ ჩამოთვლილი დეპარტამენტები/განყოფილებები პასუხისმგებელი არიან საკრედიტო, ლიკვიდობის, საბაზრო, საოპერაციო და სხვა ფინანსური და არაფინანსური რისკების ყოველდღიურ მართვაზე:

- ორგანიზაციული რისკების მართვა (ERM);
- ხაზინა;
- საკრედიტო რისკების მართვა;
- კრედიტების ადმინისტრაცია;
- საოპერაციო რისკების მართვა (ORM);
- საინფორმაციო უსაფრთხოება;
- უსაფრთხოება;
- ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლა;
- კანონმდებლობასთან შესაბამისობა.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი წარმოადგენს რისკის მართვის დაცვის სამ ხაზს:

6.1.1 საკრედიტო რისკის კომიტეტი

საკრედიტო რისკის კომიტეტს ეკისრება საერთო პასუხისმგებლობა ორგანიზაციის დონეზე ყველა ტიპის ბიზნეს საქმიანობასთან დაკავშირებით საკრედიტო რისკების მართვაზე. კომიტეტი ასრულებს მთავარ როლს ბანკის პორტფელში შესაძლო მნიშვნელოვანი საკრედიტო რისკების იდენტიფიკაციაში და აქვს საბოლოო გადაწყვეტილების მიღების უფლებამოსილება შეთავაზებულ საკრედიტო რისკთან დაკავშირებული გარიგებების დამტკიცების ან უარყოფის შესახებ. საკრედიტო რისკის კომიტეტმა შეიმუშავა საკრედიტო რისკის შეფასების პოლიტიკა და პროცედურები, რომელიც შეესაბამება ბანკის მოქმედ რისკის პროფილს და მომავალი ზრდის გეგმებს. საკრედიტო რისკის დეპარტამენტები და ერთეულები უზრუნველყოფენ საკრედიტო რისკის კომიტეტისთვის ინფორმაციის მიწოდებას. არსებითი საკრედიტო რისკის გარემოს უზრუნველყოფის მიზნით დაინერგა ყოვლისმომცველი

კონტროლის და მონიტორინგის სისტემები, რომელშიც მკაფიოდ არის განსაზღვრული საკრედიტო რისკის მართვაში ჩართული პერსონალის ფუნქციები და პასუხისმგებლობები.

საკრედიტო რისკის კომიტეტის მთავარი პასუხისმგებლობებია:

- რისკის მართვის სტრუქტურის და პოლიტიკის გადახედვა და დამტკიცება;
- საკრედიტო რისკების დამტკიცება დადგენილი ლიმიტების ფარგლებში;
- საბალანსო და ბალანსგარეშე საკრედიტო და კონცენტრაციის რისკების მართვა და ზედამხედველობა;
- საკრედიტო ლიმიტების განსაზღვრა კლიენტის კატეგორიის და ოპერაციის ტიპის მიხედვით;
- საკრედიტო რისკთან დაკავშირებული შესაძლო ზარალის წინასწარ დადგენა;
- კრედიტების სათანადო ადმინისტრაციის, შეფასების და მონიტორინგის პროცესის წარმოება ყველა ბიზნეს ხაზზე.

6.1.2 აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი

აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის ძირითადი ფუნქციებია კაპიტალის, ლიკვიდობის, საპროცენტო და დაფინანსების რისკების მართვა. კომიტეტის თავმჯდომარე არის გენერალური დირექტორი. ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება ეფექტური გადაწყვეტილების მისაღებად წარმოადგენს რელევანტურ ანალიტიკურ მონაცემებს. აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის შეხვედრები ტარდება ყოველთვიურად ან ნებისმიერ დროს, როდესაც საჭიროდ ჩაითვლება.

აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის ძირითადი მიზნებია:

კაპიტალის რისკი	<ul style="list-style-type: none"> • სებ-ის მიხედვით კაპიტალის ადეკვატურობის მართვა და კაპიტალის პროფილის ანალიზი; • ეკონომიკური კაპიტალის მართვა და ძირითადი ცვლილებების ანალიზი; • ადრეული გამაფრთხილებელი ინდიკატორების მონიტორინგი და კაპიტალის კვარტალური სტრეს-ტესტი;
ლიკვიდობის რისკი	<ul style="list-style-type: none"> • დაფინანსების გეგმის შემუშავება ბანკის საინვესტიციო შესაძლებლობების გათვალისწინებით ჭარბი ლიკვიდური სახსრების თავიდან ასაცილებლად; • ადრეული გამაფრთხილებელი ინდიკატორების მონიტორინგი ყოველთვიური ლიკვიდობის სტრეს-ტესტებთან ერთად და შესაბამისი ქმედებები შედეგების; • ლიკვიდობის რისკის მიტიგაციის ინსტრუმენტების და აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის პოზიციის მართვა;
საბაზრო რისკი	<ul style="list-style-type: none"> • საპროცენტო განაკვეთისა და საპროცენტო განაკვეთის ვადიანობის პოზიციის მართვა • FX პოზიციის მართვა;
ფასდადება	<ul style="list-style-type: none"> • მინიმალური საპროცენტო განაკვეთის დაწესება სესხებისა და გარანტიებისთვის; • ფასდადებასთან მიმართებაში გაცემული სესხების ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კონტროლი;

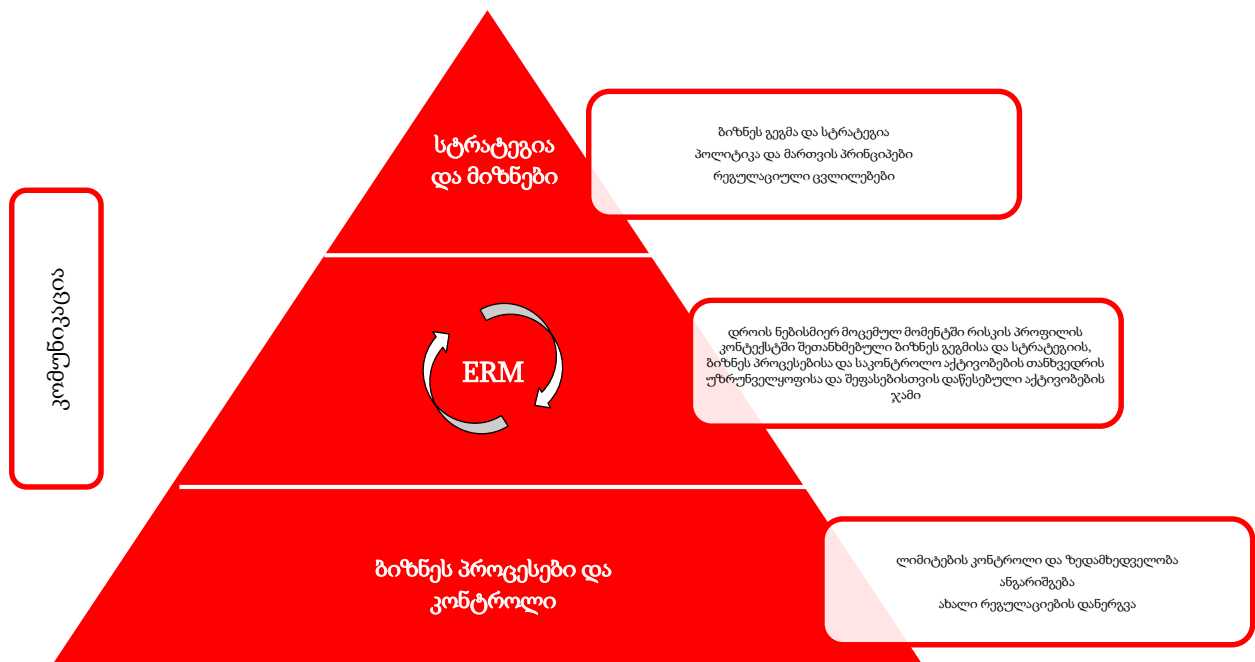
დამატებით, კომიტეტი აწესებს ლიმიტს ბანკთაშორისი კონტრაგენტის რისკისთვის. კომიტეტი თავისი ძირითადი პასუხისმგებლობების შესრულებით, უზრუნველყოფს შესაბამისი აქტივების და

ვალდებულებების მართვის პოლიტიკის შემუშავებას და განხორციელებას. აღნიშნული პოლიტიკა არის მთავარი სახელმძღვანელო ბანკის საბალანსო ანგარიშგებასთან და მის მაჩვენებლებთან დაკავშირებით სრული მონიტორინგის და ღრმა ანალიზის შესრულებისთვის.

6.1.3 ორგანიზაციული რისკების მართვა

ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილების მიზანია საფრთხეებისა და შესაძლებლობების საუკეთესო დაბალანსებისთვის რისკის მისაღები დონის შენარჩუნება - რისკის დასაშვები დონისა და საბჭოსა და აღმასრულებელი დირექტორების ბიზნეს სტრატეგიის შესაბამისად. ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება დაინტერესებულია ორგანიზაციის განვითარებასთან ერთად უზრუნველყოს დასახული მიზნების მიღწევა და ორგანიზაციის აქტივების შესაფერისი მართვა, არასასურველი მოვლენების შედეგად დანაკარგების თავიდან არიდების ჩათვლით. ეს მოიცავს ორგანიზაციის ყველა დონეზე არსებულ საკითხებს. მმართველობაში ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილების როლი ილუსტრირებულია 6.1.3.1 ცხრილში:

ცხრილი 6.1.3.1 მმართველობასა და ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილების კავშირი

ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება ხელს უწყობს რისკებთან დაკავშირებული საქმიანობების მართვას, როგორებიცაა რისკების თავმოყრა და ანალიზი, რისკების ანგარიშგება, და მოიცავს ისეთ საკითხებს, რომლებიც არ არის განსაზღვრული კონკრეტული ტიპის რისკში. განყოფილების ძირითადი ფუნქციები მოიცავს:

- კაპიტალის ადეკვატურობის შიდა შეფასების პროცესზე და აღდგენის გეგმის დოკუმენტაციაზე პასუხისმგებლობა;

- დირექტორთა საბჭოსა და სამეთვალყურეო საბჭოს ხელი შეუწყოს RAS-ის მიმოხილვის პროცესის კოორდინირებაში და RAS შესაბამისობის მონიტორინგი, კონტროლი და ანგარიშგება;
- სხვადასხვა ტიპის სტრეს-ტესტების ჩატარება ორგანიზაციის დონეზე;
- ხაზინის დეპარტამენტთან ყოველდღიური კომუნიკაცია და ALCO-სთვის დამატებითი ინფორმაციის მიწოდება;
- საზედამხედველო რისკის მართვა და ანგარიშგება.

6.2 დოკუმენტი რისკის დასაშვები დონის შესახებ

6.2.1 რისკის დასაშვები დონე

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია შექმნას რისკის მართვის სტრუქტურა და განსაზღვროს ბანკის რისკის დასაშვები დონე. ბანკის რისკის დასაშვები დონე განსაზღვრულია დოკუმენტში რისკის დასაშვები დონის შესახებ (“RAS”). რისკის დასაშვები დონე განისაზღვრება, იმ რისკის ტიპების და დონის სახით, რომლის მიღებისთვის ბანკი მზად არის თავისი აქციონერების და მეანბრების სახელით მის სტრატეგიულ, ტაქტიკურ და ტრანზაქციულ ბიზნეს ოპერაციებში. რისკის დასაშვები დონე გამოხატულია, როგორც კონკრეტული, რაოდენობრივი ფარგლების პაკეტი სხვადასხვა სარისკო საქმიანობებზე, რომლის კროსირებაც არ უნდა მოახდინოს ბანკმა. RAS ასევე განსაზღვრავს სხვადასხვა ლიმიტებს კონტრაგენტებზე კონცენტრაციის რისკების თავიდან აცილებისთვის.

რისკის მიღების შესაძლებლობა წარმოადგენს ბანკის საერთო შესაძლებლობას მიიღოს პოტენციური ზარალი. რისკის პროფილი არის ბანკის რისკის პორტფელის მოკლე ასახვა დროის კონკრეტულ ეტაპზე (წარსული, აწმყო ან მომავალი). რისკის დასაშვები დონე არ არის ბანკის მიერ რისკის მიღების შესაძლებლობა (და უნდა იყოს მასზე ნაკლები) და ასევე შესაძლოა განსხვავდებოდეს ბანკის რისკის პროფილისგან. რისკის პროფილი ზოგადად დაბალი უნდა იყოს რისკის დასაშვებ დონეზე. რისკის პროფილი შეიძლება მაღალი იყოს რისკის დასაშვებ დონეზე გამონაკლის შემთხვევებში (მაგალითად, ბანკის რისკის დასაშვები დონის გამოხატული ცვლილების და გარე იმპულსების გამო) დროის შეზღუდულ და მოკლე პერიოდებში.

2017 წელს ახალმა მმართველობამ გადაწყვიტა რისკის დასაშვები დონის შესახებ დოკუმენტი ცალკე დოკუმენტად დაემტკიცებინა.

რისკის დასაშვები დონის შესახებ დოკუმენტში აღწერილია ბანკის მიდგომები შემდეგ რისკებთან მიმართებაში:

- საკრედიტო რისკი
- სახაზინო და კაპიტალის რისკი
- საბაზრო რისკი
- საოპერაციო რისკი
- სხვა მნიშვნელოვანი რისკები

ბანკის რისკის დასაშვები დონის ზომები განსაზღვრულია ბანკის სტრატეგიული მიზნების მიღწევის და გაუმჯობესებისთვის სახელმძღვანელო მითითებებისა და უსაფრთხოების ზომების უზრუნველყოფის მიზნით:

- კაპიტალის ადეკვატურობის უზრუნველყოფა ნებისმიერ დროს;
- ლიკვიდობის და დაფინანსების რისკის სათანადო მართვის უზრუნველყოფა, რომელიც მოიცავს: LCR და ლიკვიდობის კოეფიციენტის შენარჩუნებას საზედამხედველო მოთხოვნილ მინიმუმზე ზემოთ. შეზღუდვებს ერთი კლიენტის რისკის პოზიციებზე; კონცენტრაციის ლიმიტებს; სტრეს-ტესტების ჩაბარებას (საბაზო, რბილი და მძიმე შემთხვევები) და სათანადო დივერსიფიცირებული დაფინანსების სტრუქტურის მიღწევას და შენარჩუნებას;
- წინასწარი შეფასება მითითებულ რისკის დასაშვებ დონესთან დაკავშირებით უნდა წარედგინოს სამეთვალყურეო საბჭოს მნიშვნელოვანი ახალი პროექტების / ინვესტიციების, ახალი პროდუქტების თვალსაზრისით, და ბაზრის ახალ სეგმენტში ან ბიზნეს ხაზებში შესვლისთვის;
- მდგრადი ეკონომიკური სარგებელის შესაბამისობის შენარჩუნება აღებულ მოვალეობებთან.

დირექტორთა საბჭო ყოველწლიურად, ან მოულოდნელი ცვლილებების შემთხვევაში უფრო ხშირად, განიხილავს და ამტკიცებს ბანკის რისკის დასაშვებ დონეს იმის უზრუნველსაყოფად, რომ იგი შეესაბამება ბანკის სტრატეგიას, ბიზნეს და საზედამხედველო გარემოს და დაინტერესებულ მხარეთა მოთხოვნებს.

ბანკის რისკის დასაშვებ დონესთან დაკავშირებული დოკუმენტები რეგულარულად წარედგინება დირექტორთა საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოს რისკების კომიტეტს.

იმ შემთხვევაში, თუ ბანკის რისკის პროფილი აღემატება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დადგენილ რისკის დასაშვებ დონეს, უნდა არსებობდეს ზომების კონკრეტული პაკეტი დირექტორთა საბჭოს დავალებებთან ერთად, რომელშიც შედის აღნიშნული ზომების განხორციელება ბანკის რისკის პროფილის შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით რისკის დასაშვებ დონესთან დროის განსაზღვრულ პერიოდში.

დირექტორთა საბჭო და განყოფილების ყველა ხელმძღვანელი პასუხისმგებელია შეასრულოს და დაიცვას რისკის დასაშვები დონის შესახებ დოკუმენტი.

6.2.2 მონიტორინგი, ანგარიშგება და გადახედვა

სამეთვალყურეო საბჭოს ეკისრება საბოლოო პასუხისმგებლობა ბანკის საერთო რისკის პროფილის მართვაზე. საკრედიტო რისკის კომიტეტი, ALCO, ინფორმაციის უსაფრთხოებისა და საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტები და ორგანიზაციული რისკებისა და ბიუჯეტირების განყოფილება პასუხისმგებელი არიან რისკების მონიტორინგზე და რისკის დასაშვები დონის შესაბამისობის უზრუნველყოფაზე. ორგანიზაციული რისკებისა და ბიუჯეტირების განყოფილებას ეკისრება საერთო პასუხისმგებლობა RAS პარამეტრების და ლიმიტების უწყვეტ მონიტორინგზე და RAS შესრულების შესახებ ანგარიშგებაზე სამეთვალყურეო საბჭოსთვის ყოველკვარტალურად.

რისკის დასაშვები დონის შესახებ დოკუმენტი გადაიხედება მინიმუმ წელიწადში ერთხელ, ან ბანკის საოპერაციო გარემოს მნიშვნელოვანი ცვლილების დროს, რა შემთხვევაშიც გადახედვის პროცესს ახორციელებს სამეთვალყურეო საბჭო. დირექტორთა საბჭოს შეუძლია მიუთითოს სამეთვალყურეო

საბჭოს, რომ RAS საჭიროებს გადახედვას, თუმცა სამეთვალყურეო საბჭო იღებს გადაწყვეტილებას როდის დაიწყოს აღნიშნული პროცესი.

გადახედვის კოორდინაციას ახორციელებს ორგანიზაციული რისკის მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება. რისკის დასაშვები დონის შესახებ დოკუმენტში შეთავაზებული ცვლილებები დასტურდება დირექტორთა საბჭოს მიერ და მტკიცდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

6.3 რისკის ტიპები

ბანკი თავისი საქმიანობის ფარგლებში სხვადასხვა რისკის წინაშე დგას, მათგან ყველაზე მნიშვნელოვანი მითითებულია ქვემოთ. რეგულაციები მოიცავს საკრედიტო რისკს, საბაზრო რისკს, საოპერაციო რისკსა და სახაზინო და კაპიტალის რისკს. კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესის თანახმად ბანკი ითვლის ეკონომიკურ კაპიტალს, რომელიც საჭიროა ლიკვიდობის რისკის გარდა ყველა მატერიალური რისკის დასაფარად.

6.3.1 საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის კონტრაგენტი მხარის მიერ შეთანხმებული პირობების შესაბამისად ვალდებულებების შეუსრულებლობით გამოწვეული რისკი. როგორც წესი, აღნიშნული ვალდებულებები წარმოადგენენ ბანკის ტრადიციული არასავაჭრო საკრედიტო საქმიანობის, კონკრეტულად სესხების, შემადგენელ ნაწილს.

ბანკს აქვს საკრედიტო რისკის სხვადასხვა კატეგორია:

- დეფოლტის რისკი - არის რისკი, რომ კონტრაგენტი ვერ შეძლებს სასესხო ვალდებულების გადახდას.
- ქვეყნის რისკი - ქვეყნის კრედიტუნარიანობის მოულოდნელი გაუარესების ან დეფოლტის რისკი, რომელიც გამოწვეულია სოციალური არეულობით, პოლიტიკური არასტაბილურობით, ომით ან სხვა არახელსაყრელი მოვლენებით ქვეყანაში.
- კონცენტრაციის რისკი - ერთი აქტივის ან აქტივების ჯგუფის დიდი პოზიციის დაკარგვის რისკი. ეს რისკი წარმოიქმნება, როცა პორტფელი სექტორის და მსესხებელთა ჯგუფის თვალსაზრისით ნაკლებადაა დივერსიფიცირებული.

6.3.2 საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი, რომელიც გავლენას ახდენს ფინანსური ბაზრის შედეგებზე. საბაზრო რისკის ძირითადი ტიპები მოიცავს საპროცენტო განაკვეთისა და გაცვლითი კურსის რისკს და მათი ცვალებადობის დონეს. საბაზრო რისკი ძირითადად წარმოიქმნება სავაჭრო საქმიანობებიდან. იგი მოიცავს აქციების გადაფასებასთან დაკავშირებულ ზარალის რისკს, ასევე საპროცენტო განაკვეთებისა და გაცვლითი კურსის ცვლილებით გამოწვეულ ზარალს, რაზეც ბაზრის ცვალებადობა ახდენს გავლენას.

6.3.3 საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი შეიძლება წარმოიშვას შიდა პროცესების, სისტემების ან ადამიანების, გარეშე განზრახული, შემთხვევითი ან ბუნებრივი მოვლენების არაადეკვატურობის ან დარღვევის შედეგად. გარეშე მოვლენები მოიცავს, მაგრამ არ შემოიფარგლება, თაღლითობას, წყალდიდობას, ხანძარს, მიწისძვრას და ტერორისტის ან ჰაკერის შეჭრას. საკრედიტო ან საბაზრო შემთხვევები, როგორებიცაა დეფოლტი ან ღირებულების რყევები, რომლებიც შედის საოპერაციო რისკის ფარგლებში. კანონმდებლობასთან შეუსაბამობის რისკი შედის საოპერაციო რისკში. კანონმდებლობასთან შეუსაბამობის რისკი არის პოტენციური იმისა, რომ ბანკმა შესაძლოა მიიღოს საზედამხედველო სანქციები, ფინანსური ზარალი და/ან ზიანი მიაღწეს მის რეპუტაციას, ბანკის მიერ მოქმედი კანონმდებლობის, წესების და რეგულაციების შეუსრულებლობის გამო. საოპერაციო რისკი არ მოიცავს რეპუტაციის დაკარგვის რისკს.

6.3.4 საბაზინო და კაპიტალის რისკი

საბაზინო და კაპიტალის რისკი მოიცავს ლიკვიდობის და კაპიტალის რისკს. ლიკვიდობის რისკი არის ფინანსური რისკი, რომელიც წარმოიქმნება ბანკის მიერ ვალდებულებების დროული გადახდის პოტენციური უუნარობის, ან ამ ვალდებულებების შესრულებისას ზედმეტი ხარჯის გაწევის შედეგად. ბანკი ლიკვიდობის რისკს ორ ტიპად ყოფს:

საბაზრო ლიკვიდობა - საბაზრო ლიკვიდობის რისკი არის რისკი, რომ ბანკს არ შეეძლება აქტივის ყიდვა ან გაყიდვა ფასების მატერიალურად შეცვლისა და ტრანზაქციის დიდი ხარჯების გაწევის გარეშე.

დაფინანსების ლიკვიდობა - დაფინანსების ლიკვიდობის რისკი წარმოიქმნება, როცა ბანკს არ შეუძლია ვალდებულების გადახდა მათი დაფარვის ვადის დადგომისას, ან ბანკს არ შეუძლია დეპოზიტების გატანის მსურველი მომხმარებლების დაკმაყოფილება.

კაპიტალის რისკი წარმოიქმნება რისკის პოზიციების მხარდასაჭერად კაპიტალის არაადეკვატურობით, რომელიც გამოწვეულია ჩვეულებრივი ბიზნეს საქმიანობებით, დივიდენდების მოთხოვნის დაუკმაყოფილებლობით, ინვესტირების რისკის დასაშვები დონის ან კრედიტ რეიტინგის გაუარესების გამო დაფინანსების ხარჯების ზრდით და ნორმალურ სამუშაო გარემოში საზედამხედველო კაპიტალის მოთხოვნების დაუკმაყოფილებლობით.

6.3.5 მაკროეკონომიკური რისკი

მაკროეკონომიკური სიტუაცია გავლენას ახდენს ბანკის მომგებიანობაზე, პორტფელის ხარისხსა და ზრდის ტემპზე. მთავარი ფაქტორები, რომლებიც პირდაპირ ახდენს გავლენას საქართველოს საბანკო სექტორზე არის:

- მშპ-ს ზრდის ტემპი
- უმუშევრობის დონე
- გაცვლითი კურსი
- ინფლაცია
- რეალური საპროცენტო განაკვეთი
- ბიზნესის და მომხმარებლის მოლოდინები

- ფისკალური და მიმდინარე ანგარიშების დისბალანსი
- პოლიტიკური ციკლი

ამასთანავე, საქართველოს ეკონომიკა დამოკიდებულია მეზობელი ქვეყნების ეკონომიკურ და პოლიტიკურ სიტუაციაზე. ამ ფაქტორებს შეუძლია გავლენა მოახდინოს ექსპორტზე, ტურიზმზე, ფულის გადარიცხვებსა და უცხოურ პირდაპირ ინვესტიციებზე.

6.4 სტრეს ტესტები

დინამური რისკის ზედამხედველობის და მართვის უზრუნველყოფის მიზნით, ბანკმა შეიმუშავა სტრეს ტესტირების სტრუქტურა, რომელიც აღწერილია ქვემოთ.

6.4.1 სტრეს ტესტების სტრუქტურა

ბანკი სტრეს ტესტებს იყენებს სხვადასხვა უარყოფით სცენარებში ფინანსური მოთხოვნების დასაგეგმად. სტრეს ტესტები მოიცავს ყველა არსებით რისკს და შესაძლებლობას აძლევს ბანკს შეაფასოს არახელსაყრელი ეკონომიკური ტენდენციების ეფექტი სხვადასხვა ტიპის რისკებზე. სტრეს ტესტები ქმნის რისკის მართვის სისტემის განუყოფელ ნაწილს. ბანკი იყენებს სცენარულ დაფუძნებულ მიდგომას ეკონომიკაში უარყოფითი მოვლენების ზემოქმედების შესაფასებლად. სტრეს ტესტები ტარდება ორგანიზაციის დონეზე.

ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება პასუხისმგებელია სტრეს-სცენარების მეთოდოლოგიის შემუშავებაზე და შესაბამისი პარამეტრების განსაზღვრაზე, მონაცემების შედეგად გარდაქმნის მიზნით. აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი, როგორც საბოლოო მომხმარებელი, ამოწმებს სტრეს ტესტების შედეგებს და საჭიროების შემთხვევაში იღებს გადაწყვეტილებებს გამოსასწორებელი ზომების განხორციელების შესახებ.

6.4.2 სტრეს ტესტების მეთოდოლოგიის და სცენარების განსაზღვრა

სტრეს ტესტების მეთოდოლოგია მოიცავს ოთხ ეტაპს. პირველი ეტაპია შიდა სტრეს-ტესტის სცენარების განსაზღვრა და მომზადება. თითოეული სცენარი მოიცავს მაკროეკონომიკურ ცვლადებს. ბანკს აქვს საბაზო სცენარი, რომელიც წარმოადგენს ფინანსური ტენდენციების პროგნოზს ჩვეულებრივი მოსალოდნელი ეკონომიკური მდგომარეობის დროს და რეცესიული სცენარი, რომელიც წარმოადგენს დარტყმებს ეკონომიკაზე, რომლებიც მოულოდნელი, მაგრამ შესაძლებელია. აღნიშნული სცენარები ასახავს მიმდინარე, ასევე პროგნოზირებულ ეკონომიკურ პირობებს და შესაბამისად კორექტირდება დირექტორთა საბჭოს მიერ. მეორე ეტაპი არის სცენარების ზემოქმედების განსაზღვრა სხვადასხვა ტიპის რისკებსა და კაპიტალზე. სტრეს-ტესტის სცენარების ეფექტის რისკებზე, შემოსავლის და ხარჯის სტრუქტურაზე საჩვენებლად ბანკი გამოთვლის კაპიტალის მოთხოვნის კოეფიციენტებს თითოეულ სცენარში. საბოლოოდ შედეგებს აფასებს დირექტორთა საბჭო თანმიმდევრობის და სანდოობის უზრუნველყოფის მიზნით. მონაცემები შემდეგ წარედგინება სამეთვალყურეო საბჭოს.

ორგანიზაციის დონეზე სტრეს-ტესტირების გარდა, ბანკი იყენებს სხვადასხვა სპეციალურ სცენარებს, რომლებიც დირექტორთა საბჭოს აწვდის ინფორმაციას ბანკზე ზემოქმედებების მქონე კონკრეტული სახის მოვლენების შესახებ.

6.5 აღდგენის გეგმა

ბანკი აღდგენს აღდგენის გეგმას (Recovery Plan), რომელიც ითვალისწინებს შესაძლო აღდგენის გზებს იმ შემთხვევაში, თუ ბანკი აღმოჩნდება პრობლემურ სიტუაციაში. აღდგენის გეგმა წარმოადგენს რისკის მართვის დამატებით ინსტრუმენტს და მისი მიზანია აღდგენის პერიოდის შემოკლება და კრიზისის შემთხვევაში ზარალის მინიმუმამდე დაყვანა. ბანკის საერთო რისკის პროფილის და ბანკისთვის დამახასიათებელი რისკების საფუძველზე, გეგმა ითვალისწინებს კონკრეტულ გამომწვევ ფაქტორებს, რომლის შესაბამისადაც დირექტორთა საბჭომ უნდა აამოქმედოს აღდგენის გეგმა.

აღდგენის გეგმაში აღწერილია და განსაზღვრულია მოვლენები, რომლებმაც შესაძლოა გამოწვიოს აღდგენის გეგმის ამოქმედება. იმ კრიტიკული მოცულობების გათვალისწინების მიზნით, რომლებიც იწვევს აღდგენის გეგმის აქტივაციას, ჩატარდა საბაზო პროგნოზირებული (ბიუჯეტში გათვალისწინებული) სცენარის ანალიზი. ვინაიდან წინასწარ არ არის ცნობილი მოვლენის ზუსტი ბუნება, რომელიც გამოიწვევს ზეწოლას ბანკზე, გეგმა სტრესული მოვლენების სიმწვავის საპასუხოდ უნდა იყოს მოქნილი და ითვალისწინებდეს შესაძლო გამოსავლების ჩამონათვალს, რომლებიც შესაძლოა გამოყენებულ იქნას საჭიროებისამებრ. გეგმაში აღწერილია შესაბამისი მიტიგაციის ფაქტორები/ქმედებები და არსებულ ზეწოლებზე მათი გამოყენების ეფექტები.

გაჯანსაღების გეგმის ინდიკატორებს ყოველთვიურად აკონტროლებს ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება. ნებისმიერი პოტენციური გამომწვევი მოვლენა ეგზავნება დირექტორთა საბჭოს და განიხილება შეხვედრაზე. ამოქმედების შემთხვევაში აღდგენის გეგმის სტრატეგია განხორციელდება დირექტორთა საბჭოს ზედამხედველობით.

7 კაპიტალის მართვა და კაპიტალის ადეკვატურობა

7.1 კაპიტალის მოთხოვნები

2014 წლის 30 ივნისიდან, ბანკი ვალდებულია დააკმაყოფილოს კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტები, რომლებიც განსაზღვრულია სებ-ის პრეზიდენტის 2013 წლის 23 ოქტომბრით დათარიღებულ #100/04 ბრძანებაში - „კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების შესახებ დამტკიცების თაობაზე“ („პილარ 1-ის რეგულაცია“).

საკრედიტო ინსტიტუტის კაპიტალის ადეკვატურობის ძირითადი მაჩვენებლები, მარეგულირებლის თვალსაზრისით, არის საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტები, რომლებიც გამოითვლება საზედამხედველო კაპიტალის შეფარდებით რისკის მიხედვით შეწონილ პოზიციებთან (“RWE”). პილარ 1-ის რეგულაციის შესაბამისად, სებ-ი მოითხოვს რომ ბანკებმა შეინარჩუნონ საზედამხედველო კაპიტალის მინიმალური კოეფიციენტი რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციების 8.0%, პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი - რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციების 6.0% და ძირითადი პირველადი კაპიტალი - რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციების 4.5%, რომელიც გამოთვლილი და ნაჩვენები უნდა იყოს ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაში. სავალდებულო მოთხოვნების გარდა ყველა ბანკს მოეთხოვება დამატებით დაიცვან კონსერვაციის, კონტრცეკლურობისა და სისტემური რისკის ბუფერები იმისთვის, რომ უზრუნველყოს ნორმალურ პირობებში კაპიტალის საკმარისი ოდენობის დაგროვება, კრიზისულ პერიოდთან გასამკლავებლად.

კონსერვაციის ბუფერის მიზანია ბანკის კაპიტალის კონსერვატულად შენარჩუნება. როცა ბანკი ბუფერს არღვევს, ამოქმედდება ავტომატური დაცვის მექანიზმი, რაც უზღუდავს ბანკს გაცემული დივიდენდების და ბონუსების მოცულობას.

კონტრცეკლური კაპიტალის ბუფერი არის ბაზელ 3-ის პრინციპებზე დაფუძნებული, რომელიც წარმოადგენს მნიშვნელოვან ინსტრუმენტს ბანკის დაკრედიტების აქტივობებზე ეკონომიკური ციკლის გავლენის გაუვნებელოებისთვის.

ამ ჩარჩოს ფორმალიზების და დაფუძნების მიზნით საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა შეიმუშავა "პილარ 2-ის ფარგლებში კომერციული ბანკებისთვის კაპიტალის ბუფერების მოთხოვნების განსაზღვრის წესი". ამ წესის თანახმად, პილარ 2-ის კაპიტალის მოთხოვნებში შედის არაჰეჯირებული სავალუტო საკრედიტო რისკის, კონცენტრაციის, წმინდა სტრეს-ტესტისა და GRAPE ბუფერები.

აღსანიშნავია, პილარ 2-ის კაპიტალის ბუფერები კაპიტალის მოთხოვნების პროპორციულად უნდა იყოს გათვალისწინებული (ძირითადი პირველადი კაპიტალი 4.5%, პირველადი კაპიტალი 6% და მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალი 8%). შესაბამისად, პილარ 2-ის მიხედვით მოთხოვნილი კაპიტალის 56% ბანკმა უნდა დაიცვას ძირითადი პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტებით, 75% კი - პირველადი კაპიტალით.

კოვიდ პანდემიის პირობებში, 2020 წლის მარტში სებ-მა შეამსუბუქა კაპიტალის მოთხოვნები, რაც გულისხმობს კაპიტალის კონსერვაციის ბუფერისა (რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 2.5%-ის ოდენობით) და პილარ 2-ის ბუფერის ნაწილის (არაჰეჯირებული საკრედიტო რისკის ბუფერის 2/3) გაუქმებას.

2021 წლის დეკემბერს სებ-მა ლარის სესხების გაცემის წასახალისებლად, მიიღო გადაწყვეტილება შეეცვალა სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერის (CICR) დათვლის მეთოდი და დამოკიდებული გახდა კომერციული ბანკის საკრედიტო პორტფელის დოლარიზაციის დონეზე. სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერი არსებული 75% რისკის წონის მოთხოვნის ნაცვლად სესხების დოლარიზაციის მიხედვით განისაზღვრება. აღნიშნული ცვლილება ძალაში 2022 წლის 1 იანვრიდან შევიდა.

2022 წლის 31 დეკემბრისთვის სისტემური რისკის ბუფერი 1.5% შეადგენს, ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 174/04 ბრძანების მიხედვით, რომელიც 2017 წლის 18 დეკემბრით თარიღდება.

7.2 საზედამხედველო კაპიტალი

რეგულაცია ბანკებისგან მოითხოვს საკმარისი კაპიტალის გადადებას მოულოდნელი ზარალის დასაფარად და კრიზისში გადახდისუნარიანობის შესანარჩუნებლად. ძირითადი პრინციპის მიხედვით, საჭირო კაპიტალის მოცულობა დამოკიდებულია კონკრეტული ბანკის აქტივებთან დაკავშირებული რისკის მოცულობასთან.

მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალი მოიცავს პირველად და მეორად კაპიტალს. პირველადი კაპიტალი შედგება ძირითადი პირველადი კაპიტალისა და დამატებითი პირველადი კაპიტალისგან.

პირველადი კაპიტალი წარმოადგენს საკუთარი კაპიტალის უმთავრეს წყაროს, რომელიც ბანკს საშუალებას აძლევს განაგრძოს თავისი საქმიანობა და შეინარჩუნოს გადახდისუნარიანობა. ძირითადი პირველადი კაპიტალი წარმოადგენს პირველადი კაპიტალის უმაღლეს დონეს.

მეორადი კაპიტალი არის საკუთარი კაპიტალის დამატებითი წყარო, რომლის საშუალებითაც ბანკი დაუბრუნებს ინვესტიციებს დეპოზიტორებსა და სუბორდინირებულ კრედიტორებს, გადახდისუნარიანობის დაკარგვის შემთხვევაში.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი მოიცავს რისკის მიხედვით შეწონილ პოზიციებს კატეგორიებისა და კაპიტალის მოთხოვნების მიხედვით:

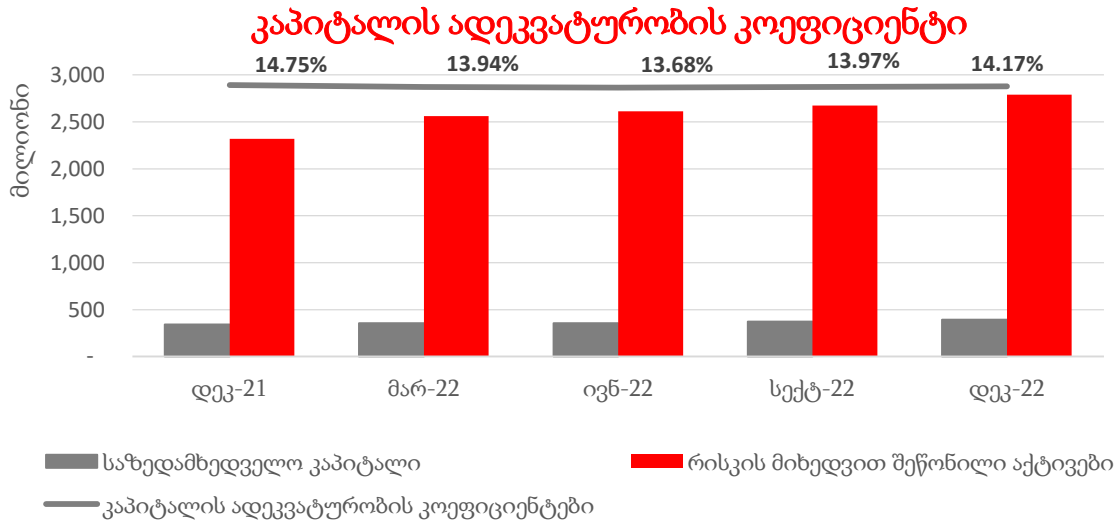
ცხრილი 7.2.1 საზედამხედველო კაპიტალი ბაზელ 3-ის მიხედვით

ათასი ლარი, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021	ცვლილება
ძირითადი პირველადი კაპიტალი საზედამხედველო კორექტირებამდე	398,892	335,096	19%
ჩვეულებრივი აქციები	44,490	44,490	0%
საემისიო კაპიტალი ჩვეულებრივი აქციებზე	35,132	35,132	0%
აკუმულირებული სხვა სრული შემოსავალი	34,360	35,278	-3%
სხვა რეზერვები	1,694	1,694	0%
გაუნაწილებელი მოგება	283,215	218,501	30%
ძირითადი პირველადი კაპიტალი: საზედამხედველო კორექტირებები	-94,236	-95,124	-1%
აქტივების გადაფასების რეზერვი	-34,360	-35,278	-3%
აკუმულირებული არარეალიზებული გადაფასების მოგება აქტივებზე მოგებასა და ზარალში	-3,037	-3,037	0%
არამატერიალური აქტივები	-56,732	-56,702	0%
ინვესტიციები შვილობილ კომპანიებში/დაკავშირებულ საწარმოებში	-106,733	-106,733	0%
ძირითადი პირველადი კაპიტალი	304,656	239,972	27%
დამატებითი პირველადი კაპიტალი	4,565	4,565	0%
პირველადი კაპიტალი	309,222	244,537	26%
მეორადი კაპიტალი	86,034	97,704	-12%
სუბორდინირებული ვალი	57,038	74,104	-23%
საერთო რეზერვები	28,995	23,600	23%
საზედამხედველო კაპიტალი	395,255	342,241	15%

2022 წელს მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალი გაიზარდა 53 მილიონი ლარით, 2021 წლის მონაცემებთან შედარებით. ძირითადი ცვლილებები გამოიწვია გაუნაწილებელი მოგების გზრდამ 64.7 მილიონი ლარით.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ნაჩვენებია საზედამხედველო კაპიტალის და რისკის მიხედვით შეწონილი მთლიანი აქტივების კვარტალური მონაცემები:

ცხრილი 7.2.2 საზედამხებველო კაპიტალი ბაზელ 3-ის მიხედვით

საზედამხებველო კაპიტალის შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ დანართის ცხრილი 2 და 3.

7.2.1 რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციები

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციები შეადგენდა 2,789 მილიონ ლარს და რისკის შემდეგ ტიპებადაა ჩაშლილი: საკრედიტო რისკმა შეადგინა რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციების 83.2%, საბაზრო რისკმა - 0.6%, საოპერაციო რისკმა კი - 16.2%. 2022 წლის 31 დეკემბერსა და 2021 წლის 31 დეკემბერს შორის რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციები საკრედიტო რისკისთვის გაიზარდა 431.6 მილიონი ლარით, საოპერაციო რისკისთვის 58 მილიონი, ხოლო საბაზრო რისკისთვის შემცირდა 20.2 მილიონი ლარით.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი მოიცავს რისკის მიხედვით შეწონილ პოზიციებს კატეგორიებისა და კაპიტალის მოთხოვნების მიხედვით:

ცხრილი 7.2.1.1 კაპიტალის მოთხოვნების და რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციების (RWE)

მინიმალური მოთხოვნები

მილიონი ლარი, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული	31-დეკემბერი-22		31-დეკემბერი-21		ცვლილება(1)
	RWE	კაპიტალის მოთხოვნა	RWE	კაპიტალის მოთხოვნა	
საკრედიტო რისკი	2,319.6	310.2	1,888.0	263.4	22.9%
საბალანსო ელემენტები	2,275.3	304.2	1,846.2	257.5	23.2%
ცენტრალური მთავრობა და ცენტრალური ბანკები	75.5	10.1	75.8	10.6	-0.4%
კომერციული ბანკები	53.2	7.1	68.1	9.5	-21.9%
კორპორატიული კლიენტები	466.6	62.4	384.0	53.6	21.5%
საცალო	998.1	133.5	757.9	105.7	31.7%
საცხოვრებელი ფართით უზრუნველყოფილი პოზიციები	128.4	17.2	98.2	13.7	30.7%
ვადაგადაცილებული ელემენტები	5.3	0.7	6.6	0.9	-19.0%
მაღალი რისკის კატეგორია	390.9	52.3	304.3	42.4	28.5%
სხვა ელემენტები	157.3	21.0	150.5	21.0	4.5%
გარესაბალანსო ელემენტები	33.5	4.5	27.9	3.9	20.1%
კონტრაგენტის საკრედიტო რისკი	10.8	1.4	13.9	1.9	-22.1%
საბაზრო რისკი	17.0	2.3	37.2	5.2	-54.4%
საოპერაციო რისკი	452.8	60.5	394.7	55.1	14.7%
სულ	2,789.4	373.0	2,320.0	323.6	20.2%

(1) RWE-ში პროცენტული ცვლილება არის იგივე, რაც კაპიტალის მოთხოვნების პროცენტული ცვლილება.

საკრედიტო რისკში ძირითადი ცვლილებები გამოწვეული იყო სესხების პორტფელის ზრდით.

რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციების შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ დანართის მე-4 ცხრილი.

7.3 კაპიტალის მართვა

კაპიტალის მართვა განპირობებულია ბანკის სტრატეგიული და ორგანიზაციული მოთხოვნების შესაბამისად და ითვალისწინებს მარეგულირებელ, ეკონომიკურ და კომერციულ გარემოს. კაპიტალის მართვის მთავარი მიზანია ფუნდამენტური რისკების დასამლევად კაპიტალის სტაბილური ბაზის შენარჩუნება.

ბანკი ზარალს კატეგორიების მიხედვით განსაზღვრავს. ზოგი ფინანსური დანაკარგი, რომელიც ბანკის ყოველდღიური საქმიანობის ნაწილია, ბანკის შემოსავლებით იფარება. თუმცა, გარკვეული შიდა ან გარე ფაქტორებისგან გამოწვეული ზარალი, რომელიც აღემატება შემოსავალს, გადაიფარება კაპიტალიდან.

ბანკის კაპიტალის მართვის მიზნებს წარმოადგენს მუდმივ გადახდისუნარიანობაზე ზრუნვა, კაპიტალის საზედამხედველო და შიდა მოთხოვნების დაკმაყოფილება და დამატებითი კაპიტალის ბუფერის შენარჩუნება ცნობილი (და, ზოგ შემთხვევებში უცნობი) რისკებისგან ბანკის დასაცავად.

7.3.1 კაპიტალის მართვის ორგანიზაცია

სამეთვალყურეო საბჭო ამტკიცებს გადაწყვეტილებებს ცვლილებების შესახებ ბანკის კაპიტალის სტრუქტურაში. სტრატეგია მოიცავს ფუნდამენტურ მიზნებს და საბაზისო პროცედურებს:

მიზნები	პროცედურები
ჩვეულებრივი და სტრესული სიტუაციების შედეგად წარმოქმნილი რისკის გავლენასთან გასამკლავებლად კაპიტალის ადეკვატურობის მართვა	<ul style="list-style-type: none"> საზედამხედველო კაპიტალის დაცვა RAS ლიმიტის ბუფერის შენარჩუნება
ბიზნესის ზრდის და შესაბამისი რისკების დასაფინანსებლად კაპიტალის ადეკვატური დონის შენარჩუნება.	<ul style="list-style-type: none"> კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტის მოკლე და გრძელვადიანი პროგნოზის გაკეთება
კაპიტალის პოტენციური დეფიციტისთვის სტრატეგიების დადგენა.	<ul style="list-style-type: none"> სტრეს-ტესტების ჩატარება
კაპიტალის დაგეგმვის, კაპიტალის გაცემის და დივიდენდების განაწილების ღონისძიებების ხელმძღვანელობა.	<ul style="list-style-type: none"> კაპიტალის მართვის მთავარი სტრატეგიების შესაბამისი პროცედურების შემუშავება.

ბანკი საკუთარ კაპიტალს მართავს კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესის (ICAAP) საშუალებით.

7.3.2 კაპიტალის ადეკვატურობის დაგეგმვა, მონიტორინგი და ანგარიშგება

კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესის ნაწილი ითვალისწინებს კაპიტალის მომავალი მოთხოვნების დაგეგმვას ბანკის ბიზნეს გარემოს, ზრდის და სტრატეგიულ გეგმებთან შესაბამისობით. რისკის პროფილში პოტენციური ძირითადი ცვლილებები და შესაბამისი კაპიტალის მომავალი მოთხოვნები შეფასებულია კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესის გამოყენებით. აღნიშნული მონაცემები გამოიყენება სტრატეგიული გადაწყვეტილების მიღების პროცესში სამეთვალყურეო საბჭოს და დირექტორთა საბჭოს მიერ.

კაპიტალის დაგეგმვა შეტანილია სტრატეგიული დაგეგმვის პროცესში, რომელიც ითვალისწინებს რისკის სტრატეგიის და დასაშვები დონის შესაბამისობაში მოყვანას ბანკის კომერციულ მიზნებთან. კაპიტალის გეგმას შეიმუშავებს დირექტორთა საბჭო და ამტკიცებს სამეთვალყურეო საბჭო. დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია კაპიტალის გეგმის და პოზიციის გადახედვასა და მონიტორინგზე. კაპიტალის დაგეგმვა კაპიტალის, რისკის და მოგების პროგნოზის მთავარი ფუნქციაა.

ბანკი რისკის კონტროლისა და მონიტორინგის პროცესის შედეგად აიდენტიფიცირებს რისკებს და განსაზღვრავს შესაბამის ქმედებებს რისკის მართვისთვის. საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტები ითვლება ყოველთვიურად და მიეწოდება საქართველოს ეროვნულ ბანკს. ბანკი აკონტროლებს თავისი კაპიტალის ადეკვატურობის პარამეტრებს ყოველთვიურად კაპიტალის ადეკვატურობის დონის შესანარჩუნებლად მიღებული რისკების შესაბამისად. ორგანიზაციული და ტექნიკური ზომების მიღებით ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება უზრუნველყოფს კაპიტალის კონტროლის ყველა პარამეტრის გამოთვლას და დროულად წარდგენას დირექტორთა საბჭოსა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის. იმ შემთხვევაში, თუ მოსალოდნელია კაპიტალის ადეკვატურობის შემცირება სეზონის მიერ დადგენილი ზღვრების ან რისკის დასაშვები დონის დოკუმენტის მიერ დადგენილი ზღვრების ქვემოთ, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია შეიმუშაოს სტრატეგია, რომელიც უნდა განახორციელოს დირექტორთა საბჭომ აღნიშნული ტენდენციის კომპენსირებისთვის რისკების შეზღუდვის, შემცირების ან კაპიტალის ბაზის გაძლიერების გზით.

7.4 ლევერიჯის კოეფიციენტი

2018 წლის სექტემბერში სებ-მა წარადგინა ლევერიჯის კოეფიციენტი, რომელიც ეფუძნება BIS ბაზელ 3-ის ჩარჩოს. ლევერიჯის კოეფიციენტი მნიშვნელოვანი და შემავსებელია რისკებზე დაფუძნებული კაპიტალის ჩარჩოსთვის. ლევერიჯის კოეფიციენტი მოიცავს ბანკის როგორც ბალანსურ, ასევე გარესაბალანსო ლევერიჯის ელემენტებს. ლევერიჯის კოეფიციენტი გამოითვლება პირველადი კაპიტალის შეფარდებით რისკის პოზიციებთან.

კომერციულ ბანკებს მოეთხოვებათ დაიცვან სებ-ის მიერ დაწესებული მინიმალური კოეფიციენტი, რომელიც შეადგენს 5%-ს. ბანკის ლევერიჯის კოეფიციენტი ბანკისთვის შეადგენდა 8.5%-ს და 7.9%-ს შესაბამისად 2022 წლის დეკემბერსა და 2021 წლის დეკემბერში.

სებ-ის სტანდარტების მიხედვით ლევერიჯის კოეფიციენტის გამოთვლის დეტალები მოცემულია ქვემოთ ცხრილში.

ლევერიჯის კოეფიციენტი

მილიონი ლარი, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021	ცვლილება
საბალანსო ელემენტების რისკის პოზიციები	3,575.4	3,050.6	17.2%
საბალანსო ელემენტები (დაქვითული ელემენტები)	3,669.6 -94.2	3,145.8 -95.1	16.7% -0.9%
გარესაბალანსო პოზიციები	50.9	41.4	23.0%
გარესაბალანსო ელემენტების ნომინალური ღირებულება	163.9	141.5	15.8%
(გარესაბალანსო ელემენტების საკრედიტო კონვერსიის ფაქტორის ეფექტი)	-113.0	-100.1	12.8%
წარმოებული ინსტრუმენტების რისკის პოზიციები	10.8	13.9	-22.1%
სულ ლევერიჯის კოეფიციენტის პოზიციები	3,637.2	3,105.9	17.1%
პირველადი კაპიტალი	309.2	244.5	26.5%
ლევერიჯის კოეფიციენტი	8.50%	7.9%	7.6%

8 საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის კონტრაგენტი მხარის მიერ შეთანხმებული პირობების შესაბამისად ვალდებულებების შეუსრულებლობით გამოწვეული რისკი. როგორც წესი, აღნიშნული ვალდებულებები წარმოადგენენ ბანკის ტრადიციული არასავაჭრო საკრედიტო საქმიანობის, კონკრეტულად სესხების, შემადგენელ ნაწილს. საკრედიტო რისკის ყველაზე მნიშვნელოვანი ელემენტი - დეფოლტის რისკი წარმოადგენს კონტრაგენტი მხარეების მიერ ვალდებულებების შეუსრულებლობით გამოწვეული დანაკარგის რისკს. ბანკი ქვეყნის რისკს გამოყოფს, როგორც საკრედიტო რისკის ცალკე სახეობას. ბანკთან მიმართებაში, ქვეყანასთან დაკავშირებული რისკი წარმოადგენს საქართველოს მიერ ვალდებულებების შეუსრულებლობის ან საკრედიტო ხარისხის მოულოდნელი გაუარესების შედეგად წარმოშობილ რისკს, რომელიც გამოწვეულია სოციალური არეულობით, პოლიტიკური არასტაბილურობით, ომით ან ქვეყანაში მიმდინარე სხვა არახელსაყრელი მოვლენებით. საკრედიტო რისკის უფრო დეტალურად განსაზღვრა შესაძლებელია კონცენტრაციის რისკით, რომელიც წარმოიშობა ერთი ან მეტი კონტრაგენტისთვის სარისკო საბანკო ოპერაციის შედეგად.

8.1 საკრედიტო რისკის პოზიცია

ბანკს შემუშავებული აქვს პოლიტიკა, სადაც საკრედიტო რისკის პოზიციები განსაზღვრული და კლასიფიცირებულია თანმიმდევრულად და შესაბამისად. საკრედიტო რისკის პოზიციის იდენტიფიკაციასთან და რისკის მიტიგაციის ელემენტების კლასიფიკაციასთან დაკავშირებულ მონაცემებზე დაკვირვება ხორციელდება რეგულარულად. აღნიშნული პოლიტიკა და პროცედურები ეგზავნება საქართველოს ეროვნულ ბანკს და ექვემდებარება რეგულარულად გადახედვას და მონიტორინგს.

პილარ 1-ის რეგულაციის საფუძველზე, ბანკის საკრედიტო რისკის მთლიანი მოცულობა 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენდა 3,631.5 მილიონ ლარს, წინა წელთან შედარებით 17.1%-იანი ზრდით.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში დეტალურად არის წარმოდგენილი საკრედიტო რისკის პოზიციები პილარ 1-ის რეგულაციის შესაბამისად.

საკრედიტო რისკის პოზიცია პილარ 1-ის რეგულაციის საფუძველზე

ათასი ლარი, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021	ცვლილება
მთავრობები ან ცენტრალური ბანკები	503,360	362,485	39%
მრავალმხრივი განვითარების ბანკები	0	547	-100%
საერთაშორისო ორგანიზაციები	0	894	-100%
კომერციული ბანკები	115,960	332,255	-65%
კორპორატიული კლიენტები	508,360	398,862	27%
საცალო	1,352,865	1,025,275	32%
საცხოვრებელი ქონების იპოთეკით უზრუნველყოფილი	367,279	280,457	31%
ვადაგადაცილებული სესხები	5,386	6,955	-23%
მაღალი რისკის კატეგორია	295,399	226,472	30%
სხვა აქტივები	430,116	419,465	3%
საბალანსო ელემენტები	3,578,725	3,053,667	17%
გარესაბალანსო ელემენტები	41,947	33,222	26%
კონტრაგენტის საკრედიტო რისკი	10,824	13,917	-22%
საკრედიტო რისკის მთლიანი მოცულობა	3,631,497	3,100,806	17%

ფინანსური ანგარიშების აქტივებსა და საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილ ბალანსის მუხლებს შორის კავშირი იხილეთ დანართის მე-5 ცხრილში. სავალდებულო ანგარიშების მიზნებისთვის გამოყენებული თითოეული სტანდარტიზირებული საბალანსო უწყისის აქტივების საბალანსო ღირებულებებსა და კაპიტალის ადეკვატურობის გაანგარიშების მიზნით გამოყენებულ რისკის მოცულობებს შორის სხვაობა იხილეთ დანართის მე-6 ცხრილში.

8.2 საკრედიტო რისკების მართვა

ბანკში საკრედიტო რისკების მართვას ხელმძღვანელობს რისკების დირექტორი (გენერალური დირექტორის მოადგილე), დირექტორთა საბჭოსა და სამეთვალყურეო საბჭოს ზედამხედველობით.

საკრედიტო რისკის მოცულობის შესაფასებლად მოწმდება კონტრაგენტის სხვადასხვა ტიპები და განისაზღვრება კონტრაგენტის დარჩენილი რისკი პორტფელის თითოეულ შემთხვევაში ან თითოეულ სეგმენტთან მიმართებაში. რისკის მოხდენის გავლენისა და ალბათობის თვალსაზრისით, მუდმივად ხორციელდება რისკ ფაქტორებისა და შედეგების შეფასება ემპირიული მონაცემების ანალიზის, ექსპერტის დასკვნის და შიდა საკრედიტო რეიტინგის შეფასების საფუძველზე.

8.2.1 გადაწყვეტილების მიღების პროცედურები

ბანკში დანერგულია სისტემები და პროცედურები, რომელთა მიხედვითაც გადაწყვეტილების მიღების პროცესი იყოფა სამ ძირითად კატეგორიად:

- რისკის დონე კორპორატიული/SME კლიენტების შემთხვევაში
- რისკის დონე MSME კლიენტების შემთხვევაში
- რისკის დონე ფიზიკური პირების შემთხვევაში
- ფიზიკურ პირებზე გაცემული ავტომატიზირებული სესხის რისკის დონე

კონტრაგენტის შეფასება და კრედიტის დამტკიცების პროცედურები (ეტაპები) ითვალისწინებს შემდეგს:

კორპორატიული/MSME კლიენტები	საცალო კლიენტები	საცალო კლიენტებზე გაცემული ავტომატიზირებული კრედიტები
<ul style="list-style-type: none"> • კლიენტის ფინანსური მდგომარეობის შესახებ განაცხადის მიღების პროცესი და კომპლექსური ანალიზი - ხორციელდება კორპორატიული ბანკირების / უფროსი საკრედიტო ექსპერტების/საკრედიტო ექსპერტების მიერ; • კლიენტის ბიზნეს ოპერაციების სპეციფიკაციები/მართვის შეფასება - ხორციელდება კორპორატიული ბანკირების / უფროსი საკრედიტო ექსპერტების/საკრედიტო ექსპერტის მიერ; • კლიენტის სამართლებრივი კომპლექსური ანალიზი (საჭიროების შემთხვევაში) - ხორციელდება ბანკის იურიდიული განყოფილების მიერ; • უზრუნველყოფის შეფასება/ანალიზი - ხორციელდება ბანკის უზრუნველყოფის შეფასების ერთეულის მიერ (ფრონტ ოფისისგან დამოუკიდებლად); • კლიენტის რისკის შეფასება და ანალიზი (ანგარიშის საფუძველზე, კლიენტის ფულადი საშუალებების თავისუფალი ნაკადის ადეკვატურობა მოთხოვნილი სესხის მომსახურებისთვის) - ხორციელდება ბანკის საკრედიტო რისკის მართვის დეპარტამენტის მიერ. 	<ul style="list-style-type: none"> • განაცხადის მიღების პროცესი და კლიენტისგან პირდაპირი, პირველწყაროდან მიღებული დოკუმენტაციის შეგროვება (შემოსავლის დამადასტურებელი მოწმობა, ვალდებულებები, შემოსული თანხები და ოჯახის ხარჯები, სხვა საჭირო ინფორმაცია) - ხორციელდება ბანკის საკრედიტო ექსპერტების მიერ მომსახურების ცენტრებსა და ფილიალებში; • უზრუნველყოფის შეფასება/ანალიზი - ხორციელდება ბანკის უზრუნველყოფის შეფასების ერთეულის მიერ (ფრონტ ოფისისგან დამოუკიდებლად); • კლიენტის საკრედიტო რეიტინგის გადახედვა და დადგენა - ხორციელდება საკრედიტო რისკებთან დამოუკიდებელი ჯგუფების მიერ. 	<ul style="list-style-type: none"> • განაცხადის მიღების პროცესი და კლიენტის პირადი ინფორმაციის მოგროვება - ხორციელდება პირველი ხაზის თანამშრომლების (ოპერატორები / გაყიდვების აგენტები) მიერ; • შეფასება ხორციელდება ავტომატური დამუშავების (დამტკიცება და უარყოფა) სისტემის მეშვეობით, რომელიც ონლაინ აანალიზებს კლიენტის მიერ წარმოდგენილ შემოსავალს და ვალდებულებებს, ამოწმებს კლიენტზე კრედიტის გაცემის შესაძლებლობას (მათ შორის საკრედიტო რეიტინგს) და ამ მონაცემების საფუძველზე ამტკიცებს ან აუარებს განაცხადს - მეთოდოლოგია და საკრედიტო რეიტინგები გადაიხედება და მტკიცდება დირექტორთა საბჭოს მიერ.

დირექტორთა საბჭოს მიერ დამტკიცებულია ბანკის კორპორატიული, საცალო, მიკრო, მცირე და საშუალო სესხების, ბითუმი ლომბარდის კრედიტების, საკრედიტო ბარათების, საბანკო გარანტიების, აკრედიტივების, ფაქტორინგის, ოვერდრაფტის დამტკიცებაზე, ასევე ბანკის მიერ კორპორატიული ფასიანი ქაღალდების შემენაზე გადაწყვეტილების მიღების წესი; გადაწყვეტილების მიღების წესით განსაზღვრულია საკრედიტო კომიტეტების სტრუქტურა, შემადგენლობა, საკრედიტო კომიტეტებისა და სხვა უფლებამოსილი პირებისთვის მინიჭებული უფლებამოსილების ფარგლები; გადაწყვეტილება ითვლება მიღებულად სრული შემადგენლობის ხმათა უმრავლესობით. კომიტეტის თავმჯდომარეს აქვს ვეტოს უფლება;

ბანკში ფუნქციონირებს გადაწყვეტილების მიმღები შემდეგ კომიტეტები:

- კორპორატიული სესხების საკრედიტო კომიტეტი;
- მიკრო, მცირე და საშუალო სესხების საკრედიტო კომიტეტი;
- საცალო სესხების საკრედიტო კომიტეტი;
- ბითუმი ლომბარდის სესხების საკრედიტო კომიტეტი.

ზემოთ მოცემული საკრედიტო კომიტეტის დონეები და შემადგენლობა განისაზღვრება თანხობრივი ლიმიტით ან/და განაცხადის წარმომდგენი რგოლით. ლიმიტების შესაბამისად, გადაწყვეტილებები

შესაძლოა მიღებულ იქნას სქორინგის სისტემის მეშვეობით ავტომატურად, ან ერთპიროვნულად საკრედიტო რისკების მენეჯერის მიერ.

საკრედიტო კომიტეტზე დამტკიცებულ განაცხადს განიხილავს და საბოლოო გადაწყვეტილებას იღებს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო:

- ა) თუ მსესხებლის თანხობრივი ლიმიტი აღემატება ბანკის საკუთარი კაპიტალის 5%-ს;
- ბ) ეროვნული ბანკის ინტერესთა კონფლიქტის მართვის დებულების შესაბამისად

8.2.2 მონიტორინგი, პორტფელის მართვა და ანგარიშგება

დირექტორთა საბჭო აფასებს და ზედამხედველობას უწევს საკრედიტო პორტფელის მართვას. საკრედიტო რისკების ჯგუფი ახორციელებს საკრედიტო პორტფელის გადანაწილებისა და დაჯგუფების, ასევე რისკის ხარჯის ანალიზს, ტენდენციის გაანგარიშებას და ანგარიშგებას. პორტფელის ხარისხის ადმინისტრაციისა და ანგარიშგების დეპარტამენტი აერთიანებს მონაცემებს და რეპორტის სახით წარუდგენს შემდეგ მიმღებებს:

- ფილიალის/სტრუქტურული ერთეულის დონეზე - საოპერაციო რეპორტები, რომლებიც გამოიყენება ყოველდღიური სარისკო პორტფელის (Portfolio at Risk - "PAR") და საკრედიტო ზარალის დასაფარად განკუთვნილი რეზერვის (Loan Loss Provision - "LLP") გადახედვის და მართვის მიზნით;
- საშუალო დონის მენეჯმენტი / პროდუქტის მფლობელები - სხვადასხვა რეპორტები პროდუქტის და მისი ხარისხის (PAR, LLP, ცვლილებები შემადგენლობასა და კონცენტრაციებში) შესახებ;
- უმაღლესი მენეჯმენტი - რეპორტები ბიზნეს ხაზის / რეგიონალურ დონეზე პორტფელის უფრო კონსოლიდირებული ჯგუფებისთვის.

ბანკში დანერგილია სისტემა, რომლის საფუძველზეც არსებობს პორტფელის მართვის და მონიტორინგის სამი დამოუკიდებელი დონე:

- ბიზნეს ხაზები, რომლებიც პასუხისმგებელი არიან კონკრეტული პროდუქტის კომერციული საქმიანობების შესახებ ყოველდღიურ/ყოველთვიურ ანგარიშგებაზე, რომლებიც ასევე ასახავს პორტფელის საერთო სტატისტიკას და ხარისხს (PAR და LLP);
- საკრედიტო რისკების მართვის ჯგუფი, კომერციული საქმიანობის მფლობელისგან დამოუკიდებლად, პასუხისმგებელია პორტფელის ხარისხის ყოველთვიურ მონიტორინგსა და ანგარიშგებაზე. ანგარიშები ასახავს PD-ს, LGD-ს, DPD-ს, PAR-ს და LLP-ს სხვადასხვა საკრედიტო პროდუქტებთან მიმართებაში. საკრედიტო რისკების მართვის ჯგუფი ვალდებულია დირექტორთა საბჭოს შეატყობინოს ისეთი გარემოების შესახებ, თუ პორტფელის პარამეტრებში აღინიშნება პროგნოზირებული დონეებიდან გადაცდომის შემთხვევები;
- ბანკში მოქმედებს ანგარიშგების და პორტფელის გადახედვის სისტემა ფინანსური დეპარტამენტის დონეზე, რომელიც ბიუჯეტირების და დაგეგმვის მიზნებიდან გამომდინარე, პასუხისმგებელია საკრედიტო პორტფელის გადანაწილებასა და ანალიზზე.

8.2.3 საკრედიტო რისკის შეფასება

საკრედიტო რისკების შეფასება და გაზომვა ეფუძნება პრინციპს, რომლის თანახმადაც ქვემოთ მოცემული ფაქტორები იცვლება მსესხებლის სხვადასხვა ტიპის მიხედვით:

- კრედიტუნარიანობასთან დაკავშირებული ფაქტორები;

- ხელმისაწვდომი მონაცემთა წყაროები;
- საკრედიტო რისკების დონეები.

როგორც უკვე აღინიშნა, ბანკმა მიიღო საკრედიტო პორტფელის სეგმენტაციის სტანდარტები კონკრეტული რისკის საფუძველზე ბანკის ყველა მსესხებლის კრედიტუნარიანობის შესაფასებლად.

ბანკმა გამოყო და განსაზღვრა შემდეგი საერთო სეგმენტები:

- სუვერენული სახელმწიფოები/ცენტრალური მთავრობები;
- ბანკები/დაწესებულებები;
- კორპორატიული კლიენტები;
- საცალო კლიენტები, მათ შორის მასობრივი ბაზრის საცალო კრედიტები;
- კერძო საბანკო მომსახურების კლიენტები.

ბანკში დანერგილია სისტემა, რომლის საშუალებითაც საკრედიტო რისკის შეფასება ხდება კრედიტის გაცემის დროს. შესაბამისად, ნებისმიერი კრედიტის დარეზერვება ხდება ინდივიდუალურად გაცემის მომენტში. ბანკი კლიენტის დონეს განიხილავს რეზერვის კატეგორიის ექვივალენტურად.

რისკი განიხილება, როგორც დეფოლტის ალბათობა დაფარვის მოლოდინის გარეშე კონკრეტულ პროდუქტებთან და კლიენტის ჯგუფებთან დაკავშირებით. როგორც წესი, სტატისტიკური მონაცემების გადახედვა და მოსალოდნელი დანაკარგების კორექტირება (შესაბამისად კორექტირებები შედის საკრედიტო რეიტინგებშიც) ხდება ყოველკვარტალურად. საკრედიტო რისკის მართვის ჯგუფი პასუხისმგებელია დააკვირდეს ზარალის შემთხვევებს, მათ სტატისტიკას და შეამოწმოს საკრედიტო რეიტინგები და ინდივიდუალური გადაწყვეტილების მიღების მიზნით გამოყენებული პროგრამული უზრუნველყოფის გადაწყვეტები.

8.2.4 გაუფასურება

2022 წლის განმავლობაში საზედამხებდევლო მიზნებისთვის, ბანკი ახორციელებდა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაანგარიშებას სეზონის 2017 წლის 10 აგვისტოს დამტკიცებული "კომერციული ბანკების მიერ აქტივების კლასიფიკაციისა და შესაძლო დანაკარგების რეზერვების შექმნის შესახებ" წესის მოთხოვნების შესაბამისად. ხოლო საერთაშორისო ფინანსური ანგარიშგებების მიზნებისთვის ბანკი შესაძლო დანაკარგების რეზერვების გაანგარიშების პროცესში იყენებდა ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტის - ფასს 9 ის მიდგომებს და ამ მიდგომებიდან გამომდინარე სტატისტიკური ანალიზის საფუძველზე დაფუძნებულ PD&LGD მოდელებს.

2022 წელს, ბანკმა QIS (Qualitative impact Study)-ის ფარგლებში სეზონთან შეთანხმდა ფინანსური ინსტრუმენტების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების განახლებული მეთოდოლოგია, რაც ხელს უწყობს საკრედიტო რისკების შეფასებას როგორც ინდივიდუალურ, ასევე პორტფელურ დონეზე.

ლიბერთი ბანკის განახლებული მეთოდოლოგიის ჩარჩო შესაბამისობაშია სეზონის პრეზიდენტის 2022 წლის 29 დეკემბრის #192/04 ბრძანებით დამტკიცებული „ფინანსური ინსტრუმენტების რისკის კატეგორიებისა და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრის“ წესის მოთხოვნებთან, რომელიც ძალაში შევიდა 2023 წლის 1 იანვრიდან.

გაუფასურების მეთოდოლოგია საქართველოს ეროვნული ბანკის რეგულაციის საფუძველზე

2022 წელს, საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა დაამტკიცა „ფინანსური ინსტრუმენტების რისკის კატეგორიებისა და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრის“ წესი" რომლის მიზანია ფინანსურ ანგარიშგებაში კომერციული ბანკის ფინანსური მდგომარეობის შესახებ ზუსტი, სრული და

მიმდინარე ინფორმაციის ასახვა ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტი 9-ის (ფასს 9) მიხედვით ფინანსური ინსტრუმენტების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისა და ხარისხთან დაკავშირებით, რომელიც სასარგებლო ინფორმაციას წარმოადგენს ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებლებისათვის კომერციული ბანკის მომავალი ფულადი ნაკადების თანხების, დროისა და მოსალოდნელობის შესაფასებლად.

მეთოდოლოგიაში რიგი ფუნდამენტური ცვლილებების გათვალისწინებით, მნიშვნელოვანი სიახლეები იყო პირველი, მე-2 და მე-3 დონის საკრედიტო რისკის კატეგორიების შემოღება, ჰომოგენური ჯგუფების ფორმირება და კონტამინაციის პრინციპების დანერგვა, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებისას - საპროგნოზო ინფორმაციის გათვალისწინება, მსესხებლის გადამხდელუნარიანობის კოეფიციენტების: "სესხის მომსახურების" (Payment-To-Income - PTI) და "სესხის უზრუნველყოფის" (Loan-To-Value - LTV) კოეფიციენტების შემოღება საცალო სესხებისთვის, ხოლო ბიზნეს სესხებთან დაკავშირებით, რიგი ხარისხობრივი კოეფიციენტების დაწესება. ამ ცვლილებებმა ხელი უნდა შეუწყოს ბანკებში მეტ ნაკლებად უნიფიცირებული დარეზერვების ჩარჩოს განვითარებას, რომელიც შესაბამისობაში იქნება ასევე ფასს 9-ის მოთხოვნებთან.

ლიბერთი ბანკმა წარმატებით შეიმუშავა და დანერგა შესაბამისი ინფრასტრუქტურა და პოლიტიკა, რომელიც სრულად შეესაბამება საზედამხედველო მოთხოვნებს და ადეკვატურად წარმოადგენს ბანკის ფინანსურ პოზიციას.

აღნიშნულის პარალელურად ბანკი ახდენს სეზ-ის 2017 წლის 10 აგვისტოს #117/04 ბრძანებით დამტკიცებული „კომერციული ბანკების მიერ აქტივების კლასიფიკაციისა და შესაძლო დანაკარგების რეზერვების შექმნისა და გამოყენების წესის“ მიხედვით დადგენილი მეთოდოლოგიით რეზერვების პარალელურ რეჟიმში გადათვლას რომელიც მოიცავს რისკის 5 კატეგორიას:

- სტანდარტული – 2%;
- საყურადღებო – 10%;
- არასტანდარტული – 30%;
- საეჭვო – 50%;
- უიმედო – 100%.

მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების რეზერვების პარალელური გადათვლის პროცესი გაგრძელდება რეგულატორის შემდგომ მითითებამდე, რომლის შემდეგ ბანკი სრულად გადავა ახალ მეთოდოლოგიაზე, რომელიც იქნება ერთიანი, როგორც სეზ-ის, ისე ფასს 9 ის მიზნებისათვის, რაც ხელს შეუწყობს, ლიბერთი ბანკის ფინანსური მდგომარეობის დადგენას და გამჭლავნებას დეპოზიტარების, აქციონერების, პოტენციური ინვესტორების, საქართველოს ეროვნული ბანკისა თუ სხვა დაინტერესებული მხარეებისთვის.

ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების გაუფასურების მეთოდოლოგია

ლიბერთი ბანკი მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების შეფასებას ახორციელებს ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების ფასს 9-ის საფუძველზე. ფასს - 9 მიდგომით სესხების გაუფასურების ზარალის რეზერვების ფორმირება ეფუძნება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ECL (expected credit losses) აღრიცხვის მოდელს და არა უკვე დამდგარი ზარალის აღრიცხვის მოდელს. ლიბერთი ბანკი გაუფასურების შეფასებას ახორციელებს ორი მიმართულებით: ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი რისკის პოზიციებისა და კოლექტიურად შეფასებული (ჰომოგენური ჯგუფების) რისკის პოზიციების ჭრილში.

2022 წელს ლიბერთი ბანკმა შეიმუშავა ფასს 9 ის საფუძველზე საკრედიტო ზარალის შეფასების განახლებული მეთოდოლოგია, რომელიც როგორც ზემოთ აღნიშნა თანხვედრაშია სეზ-ის განახლებულ გაიდლაინთან. ახალი მეთოდოლოგიის დანერგვა დაიწყო 2022 წელს და სრულად

დასრულდება 2023 წლის განმავლობაში. განახლებული დარეზერვების ჩარჩოში ფუნდამენტური ცვლილებებია, რომლებიც ითვალისწინებს:

1. კოლექტიურად შეფასებული რისკის პოზიციებისთვის, ჰომოგენური ჯგუფების ჭრილში შემოდის ახალი ხარისხობრივი მაჩვენებლები. SICR (Significant Increasing Credit risk) – ის ან დეფოლტის თრიგერებად DSCR & PTI კოეფიციენტების გამოყენებას. ეს ფუნდამენტური ცვლილებაა და სეზ-ის ახალი გაიდლაინის გარეშე, ისედაც საჭირო იყო მისი განხორციელება. ვინაიდან სთეიჯებს შორის მიგრაციების არსებული ხარისხობრივი პარამეტრები, ბანკის ახალი ბიზნეს მოდელის/პროდუქტების შესაბამისი რისკების საპასუხოდ საჭიროებდა განახლებას და გაუმჯობესებას.
2. კლიენტების ჭრილში შემოდის კონტამინაციის პრინციპით დარეზერვების ახალი მიდგომა. **კონტამინაციის პრინციპი** - ნიშნავს, რომ რისკის პოზიციებისთვის მსესხებლის ერთ-ერთი ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა/გაუფასურება, როგორც წესი, გამოიწვევს ამავე მსესხებლის სხვა ფინანსური ინსტრუმენტების საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან გაზრდას/გაუფასურებას, მიუხედავად იმისა, ეს ინსტრუმენტები ერთ ჰომოგენურ ჯგუფში ხვდება თუ სხვადასხვაში.
3. იცვლება რისკის პოზიციების კატეგორიების გაუმჯობესების რეკლასიფიკაციის მიდგომები, ინერგება უფრო მეტად მოწინავე ჩამორეზერვებების (კატეგორიების გაუმჯობესების) ახალი სისტემა, რომელიც დაფუძნებულია მსესხებლების ფინანსურ ანალიზსა და ასევე 3, 6, 12 თანმიმდევრული დემონსტრაციული გადახდების ისტორიებზე.
4. ინერგება ახალი მიდგომები მაღალი საკრედიტო რისკის პოზიციებისა და POCI აქტივების მიმართ, რაც გასული წლების განმავლობაში არ იყო მნიშვნელოვანი ლიბერთი ბანკისთვის, თუმცა ბანკის ბიზნეს მოდელის ტრანსფორმაციის პროცესში ახალი მეთოდოლოგიური ჩარჩოს მიხედვით სრულყოფილად დაიფარება აღნიშნული საკითხებიც.

შემოდის გარესაბალანსო რისკის პოზიციების გაუფასურების ახალი კრიტერიუმები და მიდგომები, კერძოდ: კოლექტიურად შეფასებული რისკის პოზიციების მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების შესაფასებლად ბანკის გარესაბალანსო ვალდებულებების ნაწილში დაინერგება CCF (Credit Conversion Factor) კონცეფცია, რომელიც ეფუძნება ბაზელის საბანკო ზედამხედველობის კომიტეტის მიერ მიღებულ პრაქტიკას. აღნიშნულიდან გამომდინარე ბანკი გამოიყენებს კრედიტის კონვერსიის ფაქტორებს, მოკლევადიანი და გრძელვადიანი რისკის პოზიციებისთვის Stage 1, Stage2, stage 3 კატეგორიების ჭრილში

ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი რისკის პოზიციები (ISRE – Individually Significant Risk Exposures)

ბანკი თითოეული ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი სესხისთვის მოსალოდნელ საკრედიტო დანაკარგებს განსაზღვრავს ინდივიდუალურად. ბანკის დარეზერვების ჩარჩოს მიხედვით 2022 წლის განმავლობაშიც ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი რისკის პოზიციის მინიმალური ლიმიტი არის 300 ათასი ლარი.

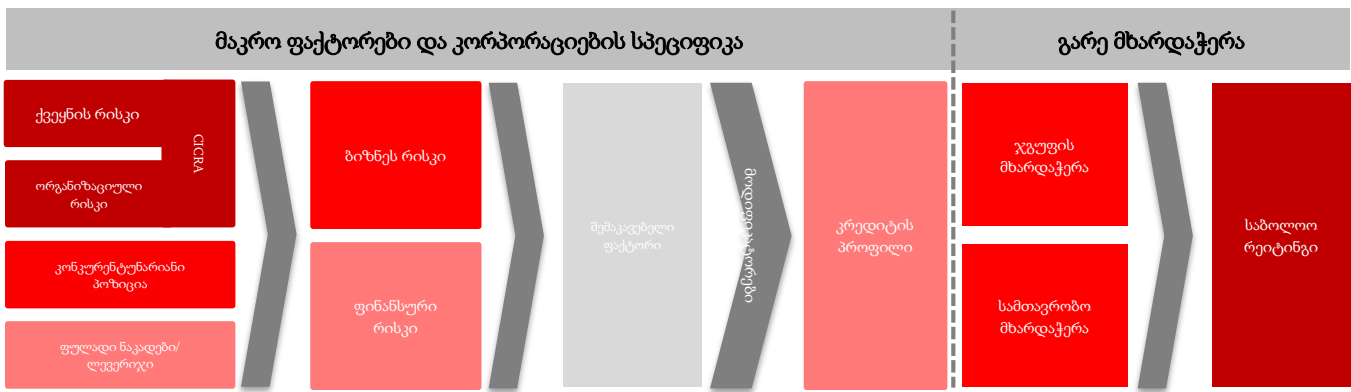
ბანკი თითოეული ინდივიდუალური რისკის პოზიციისა თუ რისკის პოზიციათა ჯგუფისთვის გამოიყენებს S&P Global ის მიერ შემუშავებულ მეთოდოლოგიებს, რომელიც მოიცავს ეკონომიკის სექტორების მიხედვით შემდეგ მოდელებს: PD Scorecard - სარეიტინგო სისტემა, რომლითაც ხდება მსესხებლის დეფოლტის ალბათობის დადგენა, LGD Scorecard - დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის ოდენობის დადგენა და IFRS Macroeconomic overlay- მაკროეკონომიკური საპროგნოზო პარამეტრების გავლენა მსესხებლის დეფოლტის ალბათობაზე.

კომპანიის რისკის პროფილის შეფასება (PD Scorecard) წარმოადგენს არაფინანსური კორპორატიული მსესხებლებისთვის ინდივიდუალური საკრედიტო რისკის პროფილისა და საბოლოო რეიტინგის განსაზღვრის სტრატეგიას. ეს შეფასება ასახავს კომპანიების ბიზნეს რისკის

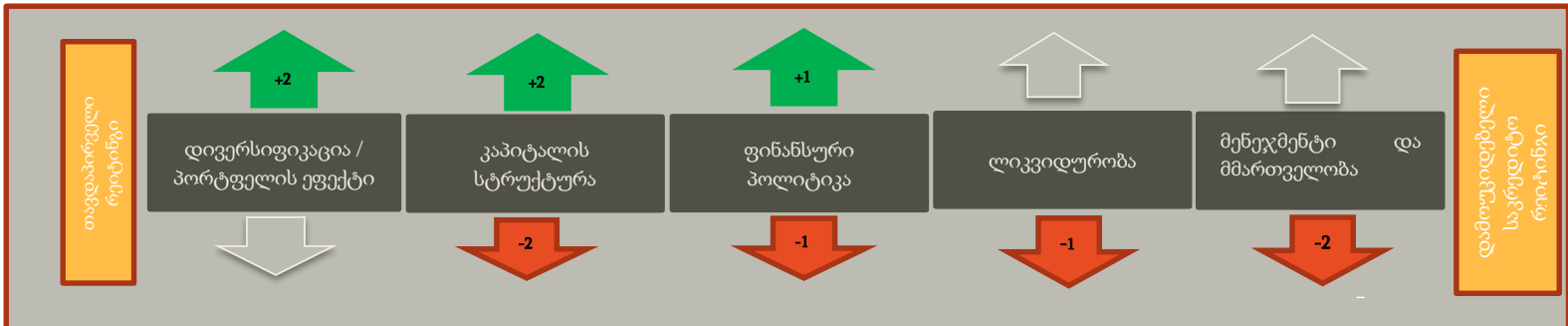
პროფილს, ფინანსური რისკის პროფილს და სხვა ფაქტორებს, რომლებიც მნიშვნელოვან გავლენას ახდენენ კომპანიის ინდივიდუალური საკრედიტო პროფილის რეიტინგზე.

კომპანიის ბიზნეს რისკის (BR) პროფილი შედგება: კომპანიისთვის რისკისა და პოტენციური შემოსავლისგან იმ ბაზრებზე, სადაც იგი ოპერირებს; ამ ბაზრებში კონკურენტუნარიანობის გარემოს/კლიმატისგან; ამ ბაზრებზე ქვეყანასთან დაკავშირებული რისკისგან და უშუალოდ კომპანიის შედარებითი უპირატესობებისა და სისუსტეებისგან. კომპანიების ბიზნეს რისკის პროფილის შეფასება მოიცავს ინდუსტრიისა და ქვეყნის რისკის, კონკურენტული გარემოსა და ბიზნესის წარმოების შეწონილი ქულების ჯამს, რომლებიც მიიღება ეკონომიკური სექტორების რისკიანობის შეფასების საფუძველზე.

ფინანსური რისკის (FR) პროფილი წარმოადგენს მენეჯმენტის მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების შედეგს ბიზნეს რისკის პროფილის და ფინანსური რისკის ტოლერანტობის კონტექსტში, რომლებიც ასახავს მენეჯმენტის მიერ დაფინანსების მოპოვების ალტერნატიულ გზებს და ფულადი სახსრების დინების დამოკიდებულებებს კომპანიის ფინანსური ვალდებულებებიდან გამომდინარე. ფინანსური რისკის ქულა მოიცავს რისკის მხოლოდ ერთ განზომილებას („ფულადი სახსრების ნაკადები/ლევერეჯი“), რომელიც კვლავ იყოფა რისკის ფაქტორებად და, როგორც წესი, შეიწონება სტატისტიკურად.

PD Scorecard აერთიანებს მსესხებლის ბიზნეს რისკისა (BR) და ფინანსური რისკის (FR) კომბინირებულ ქულას, რომ განსაზღვროს კომპანიის საწყისი რეიტინგი (Anchor). დამატებით სარეიტინგო ფაქტორებს, ე.წ. „მოდიფაიერებს-მაკორექტირებლებს“ აქვთ ზეგავლენის შესაძლებლობა საწყის რეიტინგზე, როგორც ნეგატიური ან პოზიტიური მხრიდან. მათ შეუძლიათ გააუმჯობესონ/გააუარესონ ერთი ან მეტი ქულით კომპანიის საწყისი რეიტინგი. ეს მაკორექტირებელი ფაქტორებია: "დივერსიფიკაცია / პორტფელის ეფექტი", "კაპიტალის სტრუქტურა", "ფინანსური პოლიტიკა", "ლიკვიდურობა" და "მენეჯმენტი და მმართველობა".

ნეიტრალური, ნეგატიური. დეფოლტის შემთხვევაში ზარალი (LGD) გამოითვლება ამ 3 სცენარის საპროცენტო განაკვეთის საშუალო შეწონილით.

მომავალი ეკონომიკური მდგომარეობის პროგნოზებზე დაფუძნებული დეფოლტის ალბათობის კონვერტორი (Credit Cycle projection overlay) მაკროეკონომიკური ცვლადების გამოყენებით დეფოლტის ალბათობის საშუალო განაკვეთებს გარდაქმნის დეფოლტის მოსალოდნელ ალბათობად. დეფოლტის მოსალოდნელი ალბათობის (PD) გამოსათვლელად ბანკი იყენებს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ შემოთავაზებული მაკროეკონომიკური პროგნოზის სცენარებს. პროგნოზი მოიცავს სამ წელს და სცენარები ახლდება წელიწადში ორჯერ. ეს სცენარები აღწერს ქვეყანაში მაკროეკონომიკურ სიტუაციებს და მოიცავს ყველა მნიშვნელოვან მაკროეკონომიკურ ცვლადს. თუმცა, კრედიტის შესაძლო დანაკარგის შეფასების მოდელში არ არის აუცილებელი ყველა ცვლადის გათვალისწინება.

საბოლოო მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების გამოსათვლელად (ინდივიდუალურად მნიშვნელოვან რისკის პოზიციებზე) საბაზისო სცენარს ბანკი ანიჭებს 50%-იან ალბათობას, ხოლო ოპტიმისტურ და პესიმისტურ სცენარებს - 25%-იან ალბათობას.

საკრედიტო რისკის ადეკვატურად შესაფასებლად ლიბერთი ბანკი 2022 წლის განმავლობაში პროციკლური სექტორებისთვის ECL-ის კალკულაციაში იყენებდა კონტრციკლურ ბუფერს და ახდენდა საერთო რეზერვებიდან სპეციალურ რეზერვებში მის ეტაპობრივ მატერიალიზაციას, რომლის რეალიზაცია სრულად განხორციელდა 2021 - 2022 წლების განმავლობაში.

ლიბერთი ბანკი წლებია ხელმძღვანელობს ესპანური დინამიური დარეზერვების პრინციპებით, რომლის მიხედვით სესხების რისკის გაზომვა უნდა ხდებოდეს არა მხოლოდ ფაქტიური სესხების დანაკარგების მიხედვით, არამედ გამოჩენილი იქნას წინდახედულობა, რადგანაც „ცუდი სესხები“ სწორედ „კარგ დროს“ გაიცემა. შედეგად, სესხების შესაძლო დანაკარგების დონე ნაკლებად ცვალებადი ხდება დროის განმავლობაში.

ლიბერთი ბანკის ბიზნეს დაკრედიტების სტრატეგიის შესაბამისად, პროციკლურ სექტორებს ბანკი მიაკუთვნებს შემდეგ ეკონომიკის სექტორებს:

1. უძრავი ქონების დეველოპმენტი
2. უძრავი ქონების მენეჯმენტი
3. სამშენებლო (არადეველოპმენტი) კომპანიები
4. სამშენებლო მასალების მოპოვება, წარმოება და ვაჭრობა
5. გრძელვადიანი მოხმარების საქონლის წარმოება და ვაჭრობა

აღნიშნული 5 სექტორისთვის 2018-2019 წლების განმავლობაში ბანკმა შექმნა შესაბამისი პროციკლური ბუფერი საერთო რეზერვის ფორმით, რომლის მატერიალიზაციამ 2020-2021 წლებში შედარებით ნაკლები საკრედიტო დანაკარგებით გადაატანინა COVID 19 კრიზისით გამოწვეული შოკები.

კოვიდ პანდემიის დასრულების შემდეგ რისკების დეტალური ანალიზის საფუძველზე ბანკმა ნაწილობრივ შეარბილა მიდგომები პროციკლურ სექტორებთან მიმართებაში, თუმცა ეს რისკის პოზიციები კვლავინდებურად რჩება, როგორც მაღალი საკრედიტო რისკის კატეგორიის აქტივებად. 2022 წელს ინდივიდუალურად შესაფასებელი რისკის პოზიციების ნაწილში - შეიცვალა მიდგომა და LGD სცენარებში ეკონომიკური მოლოდინების შეწონვების მატრიცა დაუბრუნდა COVID - 19 მდე არსებულ მიდგომას.

Before COVID 19		After COVID 19		ნებისმიერი სექტორის შემთხვევაში
Economic Expectations	Probability of Economic Scenarios Materialising	Probability of Economic Scenarios Materialising		
Positive	30%	15%		
Neutral	30%	15%		
Negative	40%	70%		

ლიბერთი ბანკი COVID 19 -ის პანდემიის განმავლობაში, ეკონომიკის სხვადასხვა სექტორებში კორპორატიული რისკის პოზიციების მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების კალკულაციისას LGD კომპონენტში იყენებდა, ეკონომიკური მოლოდინების წონების განაწილების მოდიფიცირებულ მატრიცას, სადაც ნეგატიური სცენარის ალბათობა გაზრდილი იყო 40% - დან 70%-მდე და მხოლოდ 2022 წლის ბოლოს მოხდა აღნიშნული წონების პანდემიამდე არსებულ წონებზე დაბრუნება, რაც როგორც გარე აუდიტორებთან, ისე საზედამხედველო ორგანოსთან წინასწარი შეთანხმებისა და ვალიდაციის საფუძველზე განხორციელდა.

კოლექტიურად შეფასებული რისკის პოზიციები

აღნიშნული კატეგორიის რისკის პოზიციებისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგის გაანგარიშებები ხორციელდება ჰომოგენური პროდუქტების ჭრილში

ჰომოგენური ჯგუფების ფორმირება - ნიშნავს, რომ ბანკში კოლექტიურად შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტები/პროდუქტები დაჯგუფებულია მსგავსი საკრედიტო რისკის მახასიათებლების მიხედვით. ეს ჯგუფები ფინანსური ინსტრუმენტების რაოდენობის მხრივ იმდენად დიდია და ფინანსური ინსტრუმენტების სახეობების მრავალფეროვნების მხრივ იმდენად პატარა, რომ უზრუნველყოფს ჯგუფზე რელევანტური სტატისტიკური ანალიზის საკმარის სანდოობას.

კოლექტიური რისკის პოზიციების დარეზერვების მოდელი აგებულია მსესხებელთა ქცევის დაკვირვებაზე. კლიენტზე დაკვირვებიდან (დაკვირვება ხდება კლიენტის ჭრილში) გამომდინარე ინდივიდუალურად პროდუქტის ჭრილში ყველა მსესხებელს ენიჭება მისი შესაბამისი MOB და AGE კომბინაცია.

MOB (Month on Book) - აღნიშნავს კონკრეტულ პროდუქტში კლიენტს უწყვეტად რამდენთვიანი დაკვირვების ისტორია გააჩნია, ხოლო AGE - აღნიშნავს კონკრეტულ პროდუქტში მსესხებლის გადეფოლტებიდან თანხის ამოღების მაჩვენებელს.

დეფოლტის ალბათობის განსაზღვრის მიზნით, ბანკი იყენებს გადეფოლტების ზღვრულ განაკვეთს (Marginal Mortality Rate - “MMR“) იმისთვის, რომ განსაზღვროს დეფოლტის ალბათობა სხვადასხვა საკრედიტო პროდუქტთან დაკავშირებით, მათი ისტორიული ვადის მიხედვით.

აღნიშნულთან ერთად მომავლის საპროგნოზო ინფორმაციის გათვალისწინების მიზნით, მოდელირდება ბიზნეს ციკლებისა და სტანდარტული/არასტანდარტული პორტფელების გადეფოლტების ალბათობების ურთიერთდამოკიდებულება. ამისათვის გამოიყენება სხვადასხვა მაკროეკონომიკური ცვლადები, მაგ: მთლიანი შიდა პროდუქტი, უმუშევრობის დონე, ინფლაციის დონე, მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი, ლარის გაცვლითი კურსი და სხვა. მოდელში ჩართული მაკროეკონომიკური მაჩვენებლების საპროგნოზო სცენარების ნაწილს წელიწადში ორჯერ აქვეყნებს საქართველოს ეროვნული ბანკი, ხოლო დანარჩენი ცვლადები პროგნოზირდება დროითი მწკრივების სტატისტიკური მეთოდების გამოყენებით.

კოვიდ-19 პანდემიის პირობებში IFRS 9-ის მიზნებისთვის კოლექტიურად შესაფასებელი რისკის პოზიციების არსებულმა დარეზერვების მეთოდოლოგიამ განიცადა მნიშვნელოვანი მოდიფიკაცია, რათა ადეკვატურად მომხდარიყო საპროგნოზი ინფორმაციის გამოყენება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაფასებლად.

საცალო სესხების ნაწილში ვადაგადაცილების კომპონენტთან ერთად, დამატებით გამოყენებულ იქნა მსესხებლის გადახდისუნარიანობის შეფასებაზე - PTI (სესხის მომსახურების კოეფიციენტებზე) დაფუძნებული მიდგომა.

რეზერვის კატეგორია	1 ლი დონის რისკის პოზიცია	მე-2 დონის რისკი პოზიცია	მე-3 დონის რისკის პოზიცია
PTI	≤ 60%	60% - 70%	> 70%

ასევე დამატებით გამოყენებულ იქნა ფინანსური ინსტრუმენტის უზრუნველყოფის კოეფიციენტისა (LTV) და სესხის „რესტრუქტურირებულ“ სტატუსზე დაფუძნებული სტანდარტები.

მოგვიანებით, კოვიდ პანდემიის დასრულების შემდეგაც, 2022 წლის განმავლობაში აღნიშნული კოეფიციენტების გამოყენება ბანკისთვის პრიორიტეტული დარჩა, რის გამოც ბანკის IFRS დარეზერვების განახლებული მეთოდოლოგია ახლოს დგას სეზ-ის დარეზერვების ახალ მიდგომებთან. ამდენად, რეგულატორის განახლებულ მოთხოვნებთან შესაბამისობის ეფექტი დარეზერვების ხარჯის კუთხით ლიბერტი ბანკისათვის არამატერიალური აღმოჩნდა.

რუსეთ უკრაინის ომის სცენარი და მისი ზეგავლენა ლიბერთი ბანკზე (ომის სცენარის ბუფერი)

რუსეთ უკრაინის ომის დაწყებისთანავე, 2022 წლის თებერვლის თვეში ბანკმა ჩაატარა სტრეს ტესტი რომელიც ითვალისწინებდა ნეგატიური მიმართულებით მოვლენების განვითარების შემთხვევაში ომის პოტენციურ გავლენას ლიბერთი ბანკის საკრედიტო პორტფელის ხარისხზე.

სტრესს ტესტის დაშვებებიდან ყველაზე მნიშვნელოვანი იყო

- რუსეთის სვიფტიდან გათიშვა და გლობალური მოწოდების ქსელის დისრუპცია;
- საქართველოში 2022 წლის განმავლობაში პროგნოზირებული მშპ-ს ზრდის შემცირება;
- ლარის კურსის გაუფასურება დოლართან და ევროსთან მიმართებაში 20% ით;
- უძრავი ქონების ფასების ვარდნა, რაც იწვევს უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხებისთვის LGD პარამეტრის გაუარესებას 20% ით;
- რუსეთიდან, უკრაინიდან და ბელორუსიდან გზავნილების მნიშვნელოვანი შემცირება ან საერთოდ შეწყვეტა და ამ გზავნილებით გაცემული საცალო სესხების PTI და DSCR კოეფიციენტების გაუარესება
- რუსეთის/უკრაინის ბაზარზე დამოკიდებული კორპორატიული კომპანიების საექსპორტო პროდუქციის შეჩერება, რაც გამოიწვევდა DSCR, DEBT/EBITDA კოეფიციენტების მნიშვნელოვან გაუარესებას
- ტურიზმის/სამასპინძლო/პროცესორ სექტორებში კომპანიების შემოსავლების/ბრუნვის მნიშვნელოვანი შემცირება
- დამატებით ბანკის საცალო პორტფელზე მოხდა არსებული სცენარებიდან დათვლილი PD rate მოდიფიკაციები. აღნიშნული მოდიფიკაციების საფუძველი იყო საპროგნოზო სცენარებში არსებული წონების ცვლილებები, კერძოდ არსებული შეწონვის სისტემა შეიცვალა შემდეგნაირად:

სტანდარტული წონები

საბაზისო - 50%
 ოპტიმისტური -25%
 პესიმისტური - 25%

სტრეს ტესტის სცენარის წონები

საბაზისო - 50%
 ოპტიმისტური -0%
 პესიმისტური - 50%

სტრეს ტესტის შედეგად მიღებულმა მოსალოდნელმა შესაძლო დანაკარგმა საკრედიტო პორტფელის მხოლოდ 1.6% შეადგინა, რაც განპირობებული იყო, იმით რომ ბანკის საკრედიტო პორტფელი ნაკლებად დამოკიდებული აღმოჩნდა მოწყვლად კლიენტებსა და სექტორებზე.

შემდგომში, მოგვიანებით აღმოჩნდა რომ ზემოთ აღნიშნული სტრეს ტესტის პარამეტრები საქართველოსთვის არ აღმოჩნდა რელევანტური და საპირისპირო სურათი მივიღეთ, რის გამოც ბუფერის რეალური ფორმირება აღარ გახდა საჭირო. თუმცა ეს სცენარიც რომ ახდენილიყო მოსალოდნელი დანაკარგების მოცულობა არ შეუქმნიდა საფრთხეს ლიბერთი ბანკის საკრედიტო პორტფელის ხარისხს, მისი კაპიტალისა და ლიკვიდურობის პოზიციებს.

8.2.5 საკრედიტო შეფასების გარე ინსტიტუტები

საქართველოს ეროვნული ბანკის საზედამხედველო ჩარჩოს თანახმად, ბანკებს უფლება აქვთ გამოიყენონ საკრედიტო რეიტინგის მომსახურება საკრედიტო შეფასების გარე ინსტიტუტებისგან (External Credit Assessment Institutions - "ECAIs"), რათა განსაზღვრონ რისკის წონა. ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილია შესაბამისი ECAI-ების ჩამონათვალი, რომლებიც პასუხობენ ობიექტურობის, დამოუკიდებლობის, უწყვეტი განხილვისა და გამჭვირვალობის მოთხოვნებს, რაც, შესაბამისად, საშუალებას იძლევა, კრედიტუნარიანობის კუთხით მიღებული შეფასებები აკმაყოფილებდნენ სანდოობის და გამჭვირვალობის მოთხოვნებს. ბანკს შეუძლია დაასახელოს ერთი ან მეტი შესაბამისი ECAI, რომელიც გამოიყენება აქტივებისა და გარესაბალანსო პუნქტებისთვის რისკის წონითი კოეფიციენტის დასადგენად. თუ გამოვლინებისთვის ხელმისაწვდომია შესაბამისი ECAI-ს საკრედიტო შეფასება, მაშინ მისი რისკის წონა განისაზღვრება "კომერციული ბანკებისთვის კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების დებულებების" შესაბამისად და გამოიყენება ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტების გაანგარიშების მიზნით.

გარე საკრედიტო რისკების შეფასების მიზნით ბანკს შერჩეული აქვს Fitch Ratings-ის, Standard & Poor's Rating-ისა და Moody's Rating-ის სერვისები. ეს რეიტინგები გამოიყენება საკრედიტო ხარისხის ეკვივალენტური საფეხურების განსაზღვრისას და იმ სათანადო რისკ-წონის მინიჭებისას, რომელიც შეესაბამება სებ-ის საკრედიტო ხარისხის შეფასების შკალას. ბანკი უწყვეტ რეჟიმში იყენებს შესაბამისი ECAI-ს მიერ მომზადებულ საკრედიტო შეფასებებს გარკვეული კლასის საქონლისთვის და აქედან გამომდინარე – ამ კლასს მიკუთვნებული ყველა რისკისთვის.

ბანკი იყენებს საკრედიტო რეიტინგის სააგენტოების ინფორმაციას კომერციული და ცენტრალური ბანკების პოზიციების შესაწონად.

ადგილობრივ ვალუტაში გამოსახული რისკის პოზიციები საქართველოს ეროვნული ბანკისა და საქართველოს მთავრობის მიმართ 0% რისკის წონით ფასდება.

8.3 საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები

პილარ 1-ის რეგულაციის საფუძველზე, ბანკებს უფლება აქვთ გამოიყენონ მხოლოდ საკრედიტო რისკების სტანდარტიზირებული მიდგომა (Standardised Approach to Credit Risk - "SACR"), რომელიც

ეფუძნება რისკების მიხედვით ერთიან შეწონვას ან გარე რეიტინგებს. საკრედიტო რისკების სრულად მიტიგაციისთვის, ბანკი განიხილავს მხოლოდ დეპოზიტებს, იმის მიუხედავად, რომ საცხოვრებელი ქონების სახით წარმოდგენილი უზრუნველყოფა ამცირებს რისკის მიხედვით შეწონვას.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში განსაზღვრულია საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები საკრედიტო რისკის მიტიგაციის (“CRM”) გამოყენებამდე, საკრედიტო რისკის მიტიგაცია და საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები საკრედიტო რისკის მიტიგაციის შემდეგ.

საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	250%	კრედიტის RWE CRM-მდე	CRM	კრედიტის RWE CRM-ის შემდეგ
ათასი ლარი, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული											
მთავრობები ან ცენტრალური ბანკები	427,826	-	-	-	-	75,534	-	-	75,534	-	75,534
მრავალმხრივი განვითარების ბანკები	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
საერთაშორისო ორგანიზაციები	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
კომერციული ბანკები	-	28,840	-	79,411	-	7,709	-	-	53,182	-	53,182
კორპორატიული კლიენტები	-	-	-	-	-	508,360	-	-	508,360	41,744	466,616
საცალო კლიენტები	-	-	-	-	1,352,865	-	-	-	1,014,649	16,557	998,092
საცხოვრებელი ქონების იპოთეკით უზრუნველყოფილი	-	-	367,279	-	-	-	-	-	128,548	153	128,395
ვადადადაცილებული სესხები	-	-	-	904	-	3,659	823	-	5,345	-	5,345
მაღალი რისკის კატეგორია ⁽²⁾	-	-	-	-	-	108,670	184,616	2,113	390,876	-	390,876
სხვა აქტივები	272,484	450	-	-	-	157,183	-	-	157,273	-	157,273
საბალანსო ელემენტები	700,310	29,290	367,279	80,316	1,352,865	861,114	185,439	2,113	2,333,766	58,454	2,275,312
გარესაბალანსო ელემენტები	-	-	-	-	23,119	18,828	-	-	36,167	2,671	33,496
კონტრაგენტის საკრედიტო რისკი	-	-	-	-	-	10,824	-	-	10,824	-	10,824
სულ	700,310	29,290	367,279	80,316	1,375,984	890,766	185,439	2,113	2,380,757	61,125	2,319,632

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	250%	კრედიტის RWE CRM-მდე	CRM	კრედიტის RWE CRM-ის შემდეგ
ათასი ლარი, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული											
მთავრობები ან ცენტრალური ბანკები	286,683	-	-	-	-	75,802	-	-	75,802	-	75,802
მრავალმხრივი განვითარების ბანკები	547	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
საერთაშორისო ორგანიზაციები	-	-	-	-	-	894	-	-	894	-	894
კომერციული ბანკები	-	328,503	-	2,779	-	972	-	-	68,062	-	68,062
კორპორატიული კლიენტები	-	-	-	-	-	398,862	-	-	398,862	14,843	384,018
საცალო კლიენტები	-	-	-	-	1,025,275	-	-	-	768,956	11,093	757,863
საცხოვრებელი ქონების იპოთეკით უზრუნველყოფილი	-	-	280,457	-	-	-	-	-	98,160	-	98,160
ვადადადაცილებული სესხები	-	-	-	999	-	4,788	1,168	-	7,040	424	6,615
მაღალი რისკის კატეგორია ⁽²⁾	-	-	-	-	-	74,969	149,436	2,067	304,291	-	304,291
სხვა აქტივები	268,564	521	-	-	-	150,380	-	-	150,484	-	150,484
საბალანსო ელემენტები	555,795	329,025	280,457	3,779	1,025,275	706,667	150,604	2,067	1,872,551	26,361	1,846,190
გარესაბალანსო ელემენტები	-	-	-	-	13,483	19,739	-	-	29,852	1,939	27,913
კონტრაგენტის საკრედიტო რისკი	-	-	-	-	-	13,917	-	-	13,917	-	13,917
სულ	555,795	329,025	280,457	3,779	1,038,758	740,323	150,604	2,067	1,916,319	28,300	1,888,019

(1) სტ-ის ინსტრუქციების მიხედვით, 2019 წლიდან მთლიანი პოზიციები, რომლებზე აღებულია საზღვარსაღწევლო საცალო პორტფელის 0.2%-ს, უნდა ჩაიწეროს კორპორატიულ კლასში და დაუშვებელია ჩაიწეროს საცალო კლიენტების კლასში.
 (2) საინვესტიციო ქონება, რომელიც რისკის მიხედვით შეწინილია 250%-ში, წარმოადგენს მაღალი რისკის კატეგორიას

საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციების შესახებ დეტალური ინფორმაცია იხილეთ დანართის მე-7 ცხრილში. საკრედიტო რისკის მიტიგაციის დეტალური ჩამონათვალი

იხილეთ დანართის მე-8 ცხრილში, ხოლო საკრედიტო რისკის მიტიგაციის შედეგების შესახებ დეტალური ინფორმაცია იხილეთ დანართის მე-9 ცხრილში. კონტრაგენტის საკრედიტო რისკის შესახებ დამატებითი ინფორმაცია მოცემულია დანართის მე-10 ცხრილში.

8.4 საკრედიტო რისკის კონცენტრაცია

კონცენტრაციის რისკი ძირითადად წარმოიქმნება აქტივების და ვალდებულებების სტრუქტურაში არასრულყოფილი დივერსიფიკაციის საფუძველზე. მნიშვნელოვანია შიდა მონიტორინგისა და მართვის პროცედურების დაწესება კონცენტრაციის რისკის იდენტიფიკაციისა და მიტიგაციისთვის.

ბანკი დგას ორი სახის კონცენტრაციის რისკის წინაშე.

- პირველი ტიპი, სახელობითი კონცენტრაცია, უკავშირდება პორტფელისთვის დამახასიათებელი რისკის არასრულყოფილ დივერსიფიკაციას, კონკრეტულ პირებზე ან პირთა ჯგუფზე დიდი პოზიციების ქონის გამო.
- მეორე ტიპი, სექტორული კონცენტრაცია, უკავშირდება რისკის სისტემური კომპონენტების არასრულყოფილ დივერსიფიკაციას, კერძოდ, სექტორულ ფაქტორებს, რომლებსაც უმეტესწილად იწვევს კონკრეტულ ეკონომიკურ სექტორებში ჭარბი პოზიციების ქონა.

ბანკი იყენებს მრავალგვარ შიდა პროცედურას და პოლიტიკას კონცენტრაციის რისკის მართვისთვის და იცავს კონცენტრაციის რისკის საზედამხედველო მოთხოვნებს. რისკის დასაშვები დონის სტრუქტურის მიხედვით, ბანკი აწესებს ლიმიტებს საკრედიტო, დაფინანსებისა და საინვესტიციო ოპერაციებისთვის, რომლებმაც შეიძლება გამოიწვიონ კონცენტრაციის არასასურველი რისკი.

სებ-ის მოთხოვნების მიხედვით ბანკი კონცენტრაციის რისკს ითვლის Herfindahl-Hirschman Index (“HHI”) მეთოდოლოგიით და ანგარიშგება ხდება ყოველთვიურად.

8.5 რესტრუქტურული სესხები

ბანკმა მიიღო და დანერგა რესტრუქტურული მკაცრი პოლიტიკა. ECL-ის დათვლის მიზნებისთვის ბანკი განსაზღვრავს „რეფინანსირებულ კრედიტებს“ - კრედიტი, რომელზეც ბანკისა და მსესხებლის შეთანხმებით შეიცვალა გადახდის პირობები და ეს ცვლილება არ არის გამოწვეული მსესხებლის ფინანსური პრობლემებით და „რესტრუქტურული კრედიტებს“ - კრედიტი, რომელზეც ბანკისა და მსესხებლის შეთანხმებით შეიცვალა გადახდის პირობები და ეს ცვლილება გამოწვეულია მსესხებლის იურიდიული ან ფინანსური პრობლემების გამო. აღნიშნული პოლიტიკის შესაბამისად, უზრუნველყოფის გარეშე საკრედიტო რისკის რესტრუქტურული მკაცრია შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ კლიენტი ნათლად განსაზღვრავს შემოსავლის შემოწმებულ წყაროს, რომელიც საკმარისია რესტრუქტურული გრაფიკის ფარგლებში კრედიტის დასაფარად. ECL-ის კალკულაციის მიზნებისთვის რესტრუქტურული სესხები ექვემდებარება მე-2 და მე-3 დონის საკრედიტო რისკის შეფასებას.

8.6 საკრედიტო რისკის ჰეჯირება და მიტიგაცია

ბანკი იყენებს საკრედიტო რისკის მიტიგაციის სხვადასხვა ინსტრუმენტს, რომელიც უზრუნველყოფს მოვალის გადახდის უზუნარობის რისკისგან ნაწილობრივ ან სრულად დაცვას. ორი ძირითადი კატეგორია არის პირადი გარანტიები და უზრუნველყოფა. პირადი გარანტიები

წარმოადგენს მესამე მხარის მიერ გაკეთებულ ვალდებულებებს პირველი რიგის მოვალის შეცვლასთან დაკავშირებით ამ უკანასკნელის მიერ ვალდებულებების შესრულებლობის შემთხვევაში. კრედიტის დამტკიცების პროცესის განმავლობაში, ფასდება გარანტიის მიერ დაკისრებული ვალდებულებების შესრულების შესაძლებლობა. ბანკის უზრუნველყოფა პირველ რიგში მოიცავს შემდეგს:

- საცხოვრებელი და კომერციული უძრავი ქონება
- ოქრო და სხვა ძვირფასი მეტალები
- სატრანსპორტო საშუალებები
- ნაღდი ფული და ფულის ექვივალენტები (დეპოზიტები, CDs)

უზრუნველყოფის საგნის ღირებულების შესაფასებლად გამოიყენება რისკის ფაქტორები, რომელიც ასახავს მის ხარისხსა და ლიკვიდობას. უზრუნველყოფის საგნის შეფასების პროცესი მიმდინარეობს საკრედიტო განაცხადის წარდგენისა და ასევე მისი ფინანსური მონიტორინგის პროცესისგან დამოუკიდებლად. საკრედიტო რისკების მართვის დეპარტამენტი პასუხისმგებელია გარანტიის და უზრუნველყოფის შეფასების საოპერაციო ინსტრუქციის დამტკიცებაზე კრედიტის გაცემის ეტაპის განმავლობაში ან საკრედიტო განაცხადის განახლების შემდეგ.

ბანკი იყენებს საკრედიტო რისკის მიტიგაციის ინსტრუმენტებს რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციების შესამცირებლად. საკრედიტო რისკების მიტიგაცია შესაბამისობაშია ბანკის მიერ მიღებულ და საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დამტკიცებულ საკრედიტო რისკების მიტიგაციის პოლიტიკასთან.

9 საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის საბაზრო ფასის ან კურსის, მათ შორის არახელსაყრელი საპროცენტო განაკვეთებისა და უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის ცვლილებებით გამოწვეული ზარალის რისკი. საბაზრო რისკი წარმოიშობა ძირითადად სავაჭრო საქმიანობებიდან. ამ რისკებს მართავს ხაზინის დეპარტამენტი და შედეგების ანგარიშგება ხდება ღირებულებით საბაზრო რისკის მართვის პროცესში.

9.1 სავალუტო რისკი

9.1.1 სავალუტო პოლიტიკა და ლიმიტები

სავალუტო პოლიტიკის მიზანია სავალუტო რისკების მართვასთან დაკავშირებით პარამეტრების განსაზღვრა. სავალუტო კურსის რისკის მართვის პროცესი მოიცავს, მაგრამ არ შემოიფარგლება:

- შესაბამისი მეთოდოლოგიის გამოყენებას სავალუტო რისკის დადგენისა და რაოდენობრივი გაზომვის მიზნით;
- ღია სავალუტო პოზიციის ყოველდღიურ მონიტორინგს;
- სავალუტო რისკების მინიმუმამდე დაყვანას დადგენილ ლიმიტებთან შესაბამისობის გზით;
- გაზრდილი სავალუტო რისკის არსებული და მოსალოდნელი ნეგატიური ტენდენციების გამოვლენას, რასაც მოსდევს მისი გამომწვევი მიზეზების და შედეგების ანალიზი;
- სავალუტო რისკის მართვის სტრატეგიის შესახებ რეკომენდაციების უზრუნველყოფას;
- სავალუტო ოპერაციებში გამოყენებული ინსტრუმენტების სახეობების და ლიმიტების განსაზღვრას;

შიდა ლიმიტების დადგენის საფუძველია: აქტივობა ადგილობრივ სავალუტო ბაზარზე, ბანკების და მათი კლიენტების აქტიურობა ინდივიდუალურ ვალუტებში, ოპერაციების ფაქტობრივი მოცულობა და შესაბამისი პერიოდებისთვის გაცვლითი კურსის ცვალებადობა. სავალუტო პოზიციის ლიმიტები განისაზღვრება როგორც მთლიანი ღია სავალუტო პოზიციისთვის (open FX position - "OCP"), ასევე ინდივიდუალური სავალუტო პოზიციებისთვის. მთლიანი ღია სავალუტო პოზიცია შემოიფარგლება სეზონის რეგულაციების მიხედვით განსაზღვრულია მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალის 20%-ით. ღია სავალუტო პოზიციას ცენტრალიზებულ დონეზე მართავს ხაზინის დეპარტამენტი.

სავალუტო პოლიტიკა ადგენს მოცულობის ლიმიტებს თითოეულ სავაჭრო ოპერაციაზე, მათ შორის სავალუტო ფორვარდებთან და სავალუტო სვოპებთან დაკავშირებით. სავალუტო პოლიტიკა ასევე განსაზღვრავს სავაჭრო პოზიციის მთლიანი შიდა დღიური ვაჭრობის ლიმიტებს და სავაჭრო პოზიციების ლიმიტებს. ლიმიტები ასევე განსაზღვრულია დილერებისა და ხაზინის დეპარტამენტისთვის.

სავალუტო პოლიტიკა განსაზღვრავს ყოველდღიური VAR-ის ლიმიტს ღია სავალუტო პოზიციაზე. ყოველდღიური სარისკო ღირებულება იზომება ღია პოზიციებზე მხოლოდ აშშ დოლარში და რუსულ რუბლში, რადგან ჩვეულებრივი სავალუტო საქმიანობების დროს ბანკს არ გააჩნია მნიშვნელოვანი ღია პოზიციები სხვა უცხოურ ვალუტაში. მთლიანი სარისკო ღირებულება

სავალუტო პოზიციებზე გამოითვლება ორივე ღია პოზიციის სარისკო პოზიციების შეკრებით, კოეფიციენტებს შორის კორელაციის უგულვებელყოფით. ღია სავალუტო პოზიციების სარისკო ღირებულება გამოითვლება და წარედგინება დირექტორთა საბჭოს დღიურად, ხაზინის დეპარტამენტის მიერ. საჭიროებისამებრ, ხაზინის დეპარტამენტი შეიმუშავებს შესწორების გეგმას და წარადგენს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის სხდომაზე.

9.1.2 რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიცია და კაპიტალის მოთხოვნა

პილარ 1-ის რეგულაციის საფუძველზე, გამოიყენება საბაზრო რისკის ვიწრო განმარტება, რადგან ის ითვალისწინებს მხოლოდ სავალუტო რისკს. სავალუტო რისკთან დაკავშირებით რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიცია უდრის საერთო ღია სავალუტო პოზიციას, როგორც ეს განსაზღვრულია საქართველოს ეროვნული ბანკის რეგულაციაში, “კომერციული ბანკების საერთო ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტების დადგენის, გაანგარიშების და დაცვის წესის” შესახებ. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის საბაზრო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიცია შეადგენდა 17 მილიონ ლარს, 2.4 მილიონი ლარის მთლიანი კაპიტალის მოთხოვნით.

9.2 საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთების მოძრაობა გავლენას ახდენს წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე (“NII”) და შესაბამისად, წმინდა საპროცენტო მარჯაზე („NIM“). საპროცენტო აქტივებიდან მიღებული შემოსავალი და საპროცენტო ვალდებულებების ხარჯები მჭიდრო კავშირშია საბაზრო საპროცენტო განაკვეთის ცვალებადობასთან, რადგან საპროცენტო განაკვეთების ცვლილება გავლენას ახდენს ბანკის აქტივების, ვალდებულებების და ბალანსგარეშე ინსტრუმენტების ღირებულებაზე.

ძირითადი საპროცენტო რისკი წარმოქმნება დაფარვის ვადებს შორის სხვაობებით ფიქსირებულ საპროცენტო აქტივებსა, ვალდებულებებსა და ბალანსგარეშე პოზიციებს შორის.

9.2.1 საპროცენტო რისკის შეფასება და მართვა

ბანკის მიერ საპროცენტო განაკვეთის რისკის შესაფასებლად გამოყენებული მეთოდოლოგია ითვალისწინებს არსებული მდგომარეობის ანალიზს (gap ანალიზი). აღნიშნული ანალიზი მოიცავს აქტივებისა და ვალდებულებების დაჯგუფებას დაფარვის ვადის მიხედვით, ან იმ პერიოდის მიხედვით, რომლის განმავლობაშიც საპროცენტო განაკვეთი შეიცვლება, როგორც არის სამ თვეზე ნაკლები ვადა, სამი თვიდან ერთ წლამდე და ა.შ. კატეგორიის დეფიციტი გამოიხატება ლარებში მოცემული აქტივების ღირებულებას გამოკლებული ვალდებულებები. მნიშვნელოვანი ნეგატიური დეფიციტი მიუთითებს, რომ შესაბამისი პერიოდისთვის ბანკს გააჩნია აქტივებთან შედარებით მეტი მოცულობის ვალდებულებები, რომლებიც გადაფასდა და შესაბამისად, ბანკს დაემუქრება საპროცენტო განაკვეთების გაზრდის საფრთხე. პოზიტიური დეფიციტი მიუთითებს საპროცენტო განაკვეთების შემცირებაზე. ბანკის აქტივებთან და ვალდებულებებთან საპროცენტო განაკვეთების შეუსაბამობა იცვლება იმ საპროცენტო შემოსავლის მქონე მიმდინარე ანგარიშებზე არსებულ ნაშთებთან შესაბამისობაში მოყვანით, რომლებიც ხელახლა გადანაწილებულია დაფარვის ვადის მიხედვით - „1 თვემდე“ დაფარვის პერიოდიდან დაწყებული შესაბამის საკონტრაქტო ვადებამდე.

ბანკი იყენებს აღრიცხვის სისტემას, რომელიც გულისხმობს პროდუქტების კატეგორიების მთავარი ტენდენციების დადგენას და აღნიშნული ტენდენციებიდან გადახვევის მონიტორინგს, საპროცენტო

განაკვეთის რისკის ცვლილებების შეფასების მიზნით.

საპროცენტო განაკვეთის რისკის მართვის ფარგლებში, ბანკი ახორციელებს მაკროეკონომიკური და ფინანსური მონაცემების ანალიზს და განსაზღვრავს იმ ფაქტორებს, რომლებმაც შესაძლოა გავლენა იქონიოს საპროცენტო განაკვეთის დონეებზე ან შემოსავლიანობის მრუდზე. პროგნოზების საფუძველზე, ბანკი აფასებს პროდუქტის პირობების შეცვლის საჭიროებას და განსაზღვრავს პრიორიტეტებს.

საპროცენტო განაკვეთის რისკის მართვის პროცესში, ბანკი იყენებს შემოსავლების მეთოდს, რომელიც ორიენტირებულია ერთწლიანი პერიოდის განმავლობაში გამოცხადებულ მოგებასთან დაკავშირებულ რისკებზე. როგორც ზემოთ აღინიშნა, საპროცენტო განაკვეთის რისკის შეფასება ხდება gap ანალიზის მეშვეობით, სადაც შეჯამებულია შეუსაბამობების გადაფასება ყოველ განსაზღვრულ დროის პერიოდთან მიმართებაში და წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე პოტენციური ზეგავლენა ერთი წლის განმავლობაში, მოცემული განაკვეთის ცვლილების შემთხვევაში.

იმ შემთხვევაში, თუ ანალიზის შედეგად გამოვლინდება ნეგატიური ტენდენციები, ჩატარდება დეტალური ანალიზი აქტივების და ვალდებულებების მოცულობასთან, დაფარვის ვადების სტრუქტურებთან და საპროცენტო განაკვეთების შესაძლო ცვლილებებთან დაკავშირებით. საჭიროების შემთხვევაში, გადაწყვეტილებების მიღება მოხდება აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტის მიერ.

2020 წლის მარტიდან საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა დაამტკიცა საპროცენტო რისკის მართვის დებულება. საზედამხედველო ანგარიშგების მიზნებისთვის, საპროცენტო რისკი ბანკების მიერ გამოითვლება კაპიტალის ეკონომიკური ღირებულების ცვლილებისა და წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მეთოდის გამოყენებით, სხვადასხვა შოკისა და სტრეს სცენარების გათვალისწინებით, რომელსაც განსაზღვრავს ეროვნული ბანკი. ეკონომიკური ღირებულების ცვლილება, სხვადასხვა შოკისა და სტრესის სცენარების გათვალისწინებით, არ უნდა აღემატებოდეს პირველადი კაპიტალის 15%-ს.

9.2.2 საპროცენტო რისკის ჰეჯირება

ბაზინის დეპარტამენტი საპროცენტო განაკვეთის რისკის მართვისა და ჰეჯირებისთვის იყენებს საპროცენტო განაკვეთებთან დაკავშირებულ ფორვარდულ შეთანხმებებს. ვინაიდან, შიდასაბანკო წარმოებული ინსტრუმენტების ბაზარი ლარებში დენომინირებულ პროდუქტებთან დაკავშირებით კვლავ შემუშავების პროცესშია, საპროცენტო განაკვეთის რისკის მიტიგაციის მიზნით ძირითად ქმედებას წარმოადგენს ბანკის პროდუქტების საპროცენტო განაკვეთებში შესაბამისი ცვლილება. საპროცენტო რისკის მინიმიზაციისთვის, ბანკი ორიენტირებულია ცვლადი საპროცენტო განაკვეთიანი სასესხო პორტფელის ზრდაზე.

10 საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი შეიძლება დადგეს გაუმართავი შიდა პროცესებით, ადამიანური ქმედებებით, სისტემების გაუმართაობით ან მათში დაფიქსირებული ხარვეზებით, ან გარე ფაქტორებით (მოიცავს, მაგრამ არ შემოიფარგლება შიდა და გარე თაღლითობით, წყალდიდობით, ხანძრით, მიწისძვრით, ტერორისტული ან კიბერ-შეტევებით).

10.1 საოპერაციო რისკების მართვის სტრუქტურა

ბანკმა განსაზღვრა საოპერაციო რისკის მართვის ჩარჩო და იღებს ყველა შესაძლო ზომას, რათა შეისწავლოს სხვადასხვა ზეგავლენის ფაქტორები საოპერაციო რისკზე, რომელიც წარმოიშობა არაადეკვატური შიდა პროცესების, ადამიანური რესურსის და სისტემების ან გარე ფაქტორების შედეგად. საოპერაციო რისკის მართვის მექანიზმის მთავარი მიზანია უზრუნველყოს ბანკის მიერ საოპერაციო რისკის დროული იდენტიფიცირება, შეფასება, კონტროლის მექანიზმების შემუშავება და დანერგვა, მონიტორინგი, ანგარიშგება.

ბანკის საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტი ექვემდებარება რისკების დირექტორს და წარმოადგენს ბანკის საოპერაციო რისკების დაცვის მეორე ხაზს. სამეთვალყურეო საბჭო/რისკების კომიტეტი, დირექტორთა საბჭო/საოპერაციო რისკების კომიტეტი და საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტი პასუხისმგებლები არიან შემდეგ საკითხებზე:

სამეთვალყურეო საბჭო/რისკების კომიტეტი

- რისკის მართვის ჩარჩოს და ძირითადი პოლიტიკების განსაზღვრა, დამტკიცება და პერიოდულად გადახედვა;
- ბანკის რისკის სტრატეგიების/დასაშვები დონის დამტკიცება არსებული რეგულაციების, ბანკის შიდა და სტრატეგიული განვითარების საფუძველზე.

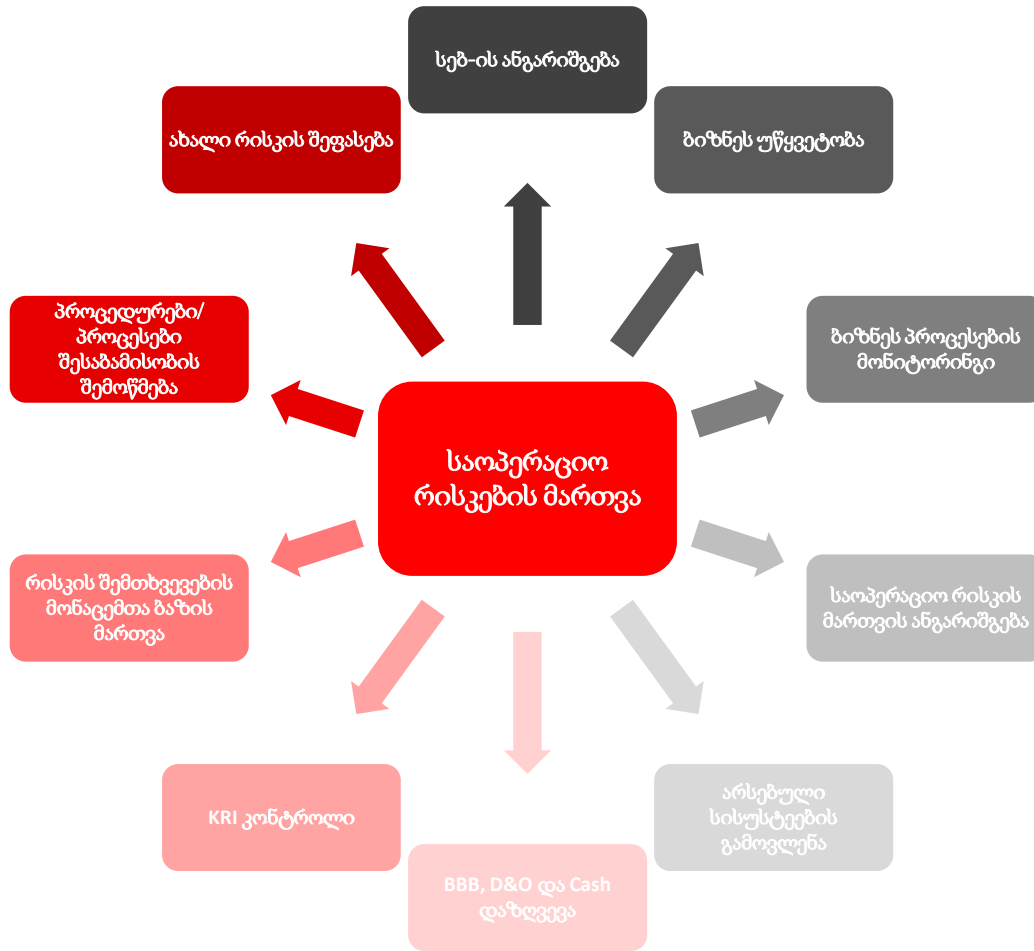
დირექტორთა საბჭო

- საოპერაციო რისკების მართვის პოლიტიკის, პროცესებისა და სისტემების თანმიმდევრული შესრულების მხარდაჭერა, რაც მოიცავს ყველა პროდუქტს, მომსახურებას და ოპერაციას;
- საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტის დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფა;
- საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტის საქმიანობის შეფასება.

საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტი

- საოპერაციო რისკების მართვა და კონტროლი ძირითადი ინდიკატორების და ბიზნეს პროცესების ჭრილში;
- რისკების მართვის მეთოდოლოგიის შემუშავება და დანერგვა ბანკის მასშტაბით საოპერაციო რისკების გამოვლენის, შეფასების და შემცირების მიზნით;
- ნებისმიერი ახალი ან მნიშვნელოვნად შეცვლილი პროდუქტის, ბიზნეს პროცესის, საინფორმაციო სისტემის, პროცედურის შეფასება და დამტკიცება;
- საოპერაციო რისკის კულტურის განვითარება, ცნობიერების ამაღლება და ხელშეწყობა ბანკის მასშტაბით.

საოპერაციო რისკები მოიცავს შემდეგ სფეროებს:

საოპერაციო რისკის პროფილი იყოფა შემდეგ რისკებად:

- ბიზნეს პროცესთან დაკავშირებული რისკი;
- საინფორმაციო სისტემები და ტექნოლოგიები
- გარე თაღლითობა;
- შიდა თაღლითობა;
- ინფორმაციული უსაფრთხოების რისკი;
- ადამიანური შეცდომის რისკი;
- ჰაკერული შეტევები;
- ფორს მაჟორი

ბანკის საქმიანობა მნიშვნელოვნადაა დამოკიდებული საინფორმაციო ტექნოლოგიებზე, შესაბამისად ბანკის საოპერაციო რისკების პროფილისთვის მნიშვნელოვანია საინფორმაციო ტექნოლოგიების ადეკვატურობა და უსაფრთხოება. ჩატარებულმა ანალიზმა ბიზნესის გავლენაზე აჩვენა, რომ საინფორმაციო ტექნოლოგიების სისტემის გაუმართაობამ ან მარცხმა შესაძლოა მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს ბანკზე.

ბანკისთვის მნიშვნელოვანია თაღლითობის რისკის შემცირება, შესაბამისად საოპერაციო რისკების მართვის ფუნქციის გაძლიერების მიზნით, 2021 წლიდან შემუშავდა და 2022 წლის განმავლობაში სრულად განხორციელდა ანალიტიკური სისტემების დანერგვის პროცესი. სისტემების შინაარსობრივი არსი ეყრდნობა სტატისტიკური და ექსპერტული ანალიზის სინთეზს და საბანკო ოპერაციებზე დაყრდნობით უზრუნველყოფს საყურადღებო და მომატებული რისკის დონის ადრეულ ინდეტიფიცირებას და პრევენციას.

ბიზნეს ხაზებზე მორგებული სპეციალიზირებული ანალიტიკური სისტემებით კონტროლდება როგორც შიდა, ასევე გარე თაღლითობის და შეცდომის დაშვების რისკი.

10.2 საოპერაციო რისკის მართვა

ბანკში საოპერაციო რისკები იმართება შემდეგი ძირითადი პრინციპებით:

- საოპერაციო რისკების შეფასება ყველა ბიზნეს პროცესის დაგეგმვის, მომზადების და შესრულების პროცესში;
- ყველა დაკავშირებული რგოლის ჩართულობა რისკების მართვის პროცესში;
- უფლებამოსილების ფარგლებში გადაწყვეტილებების მიღება;
- არსებული და მოსალოდნელი რისკების მართვა/შერბილება, თანმდევი რისკების იდენტიფიცირება და რეკომენდაციების მომზადება ზარალის მინიმიზაციის უზრუნველსაყოფად.

რისკების შეფასება ხორციელდება შესაბამისი პროცესების მფლობელებთან კოორდინაციით. რისკის იდენტიფიკაციისა და შეფასების პროცესში ბანკი ითვალისწინებს შემდეგ მნიშვნელოვან ფაქტორებს:

- კლიენტების, საქმიანობის და პროდუქტების ტიპები;
- პროცესებისა და სისტემების დიზაინი და არქიტექტურა;
- რისკის ორგანიზაციული კულტურა და რისკის დასაშვები დონე;
- პერსონალის მართვის პროცესი და სამუშაო გარემო.

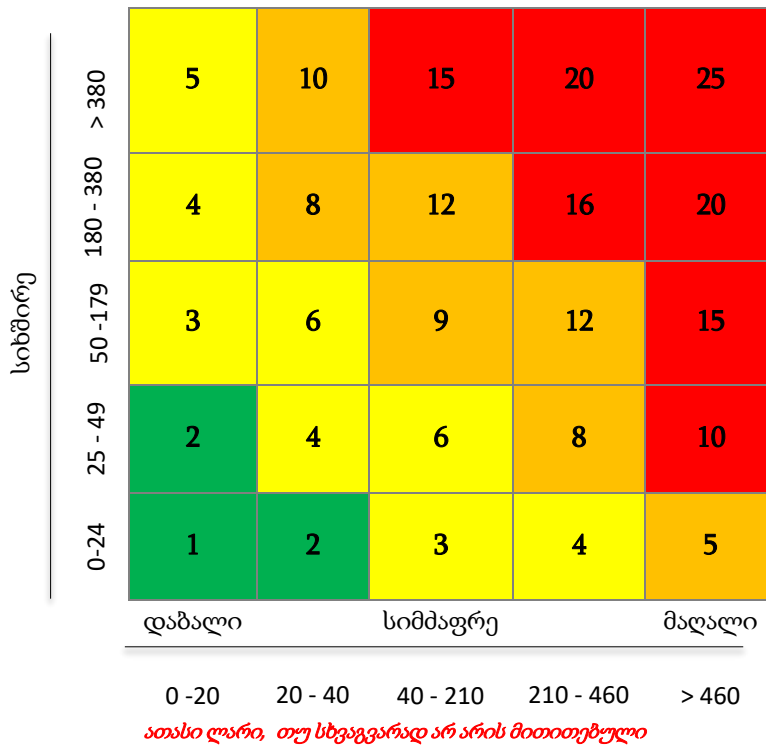
რისკების პროფილის შექმნის პროცესში ბანკის მიერ გამოყენებულია შემდეგი ინსტრუმენტები:

- ბიზნეს პროცესების აღწერა და პროცესებთან დაკავშირებული რისკების ანალიზი;
- რისკ-მოვლენების მონაცემთა ბაზა (RED);
- ახალი რისკის შეფასება (NRA);
- რისკ-ინდიკატორები.

10.2.1 საოპერაციო რისკის შეფასება

რისკის შეფასების მატრიცა

რისკის შეფასების მატრიცით ხდება რისკების რანჟირება მაღალი მაჩვენებლების მქონე რისკებიდან ქვედა მიმართულებით, რისკების რეიტინგი განისაზღვრება ქვემოთ მოცემული მატრიცის მიხედვით:

10.2.2 ახალი რისკების დამტკიცება

კლიენტებისთვის შეთავაზებული ყველა ახალი ან არსებითად შეცვლილი ბიზნეს პროცესი, პროდუქტი და მომსახურება საჭიროებს ახალი რისკის დამტკიცებას (new risk approval - “NRA”). არსებული რეგულაციების დაცვის უზრუნველყოფის მიზნით, ბანკში შემუშავებული NRA პროცესი ითვალისწინებს ახალი საოპერაციო რისკის შესაფასებას, რომელიც მათ შორის მოიცავს ახალი პროდუქტის, პროცესის, მომსახურების თანმდევი რისკების შესწავლას, კონტროლის ელემენტების შემოღებას, საქართველოს ეროვნული ბანკისთვის ახალი პროდუქტის / პროცესის / სისტემის დანერგვის შესახებ წინასწარ შეტყობინებას. რისკის შეფასების პროცესში ჩართულია ყველა შესაბამისი სტრუქტურული ერთეული, მათ შორის საინფორმაციო უსაფრთხოების, იურიდიული, ბიზნესის და/ან საინფორმაციო ტექნოლოგიების სამსახურები, რომლებიც მონაწილეობენ საერთო კონტროლის გარემოს ჩამოყალიბებაში. ახალი რისკის დამტკიცებამდე წერილობითი ფორმით მზადდება კონსოლიდირებული დასკვნები დეტალურ რეკომენდაციებთან ერთად, რომელიც წარედგინება ახალ პროდუქტზე / პროცესზე უფლებამოსილ პირს შემდგომი დანერგვისთვის. ახალი პროდუქტის / პროცესის არსიდან გამომდინარე, ახალი რისკის დამტკიცების პროცესს შესაძლოა ასევე ზედამხედველობა გაუწიოს ბანკის დირექტორთა საბჭომ/საოპერაციო რისკების კომიტეტმა.

10.3 საოპერაციო რისკის მოვლენების მონაცემთა ბაზა

რისკის შემცველი მოვლენების მონაცემთა ბაზა (Risk Event Database – “RED”) წარმოადგენს საოპერაციო მოვლენების ერთიანი ფორმას, რომელიც გამოიყენება ბიზნეს პროცესებში რისკების ინდიკატორების მონიტორინგისთვის. ასევე, წარმოადგენს მმონაცემთა ერთიან სანახს, რომლის მეშვეობითაც ხდება უკვე მომხდარი და სარისკო შემთხვევების ყოველწლიური სისტემატური დამუშავება და შენახვა. აღნიშნული ინფორმაცია გამოიყენება რისკების იდენტიფიკაციის და მათი მართვის შესაბამისი მიდგომების გასაუმჯობესებლად. მონაცემების შეგროვება და შესაბამისი ანალიზი ტარდება საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტის მიერ ცენტრალიზებული

ფორმით. საოპერაციო რისკ-მოვლენების ყოველთვიური ანგარიშგება იგზავნება საქართველოს ეროვნულ ბანკში.

10.3.1 რაოდენობრივი მონაცემები საოპერაციო ზარალებისთვის

ბოლო სამი წლის განმავლობაში მთლიანი საოპერაციო ზარალი შეადგენდა 16.9 მილიონ ლარს. ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია დეტალური ინფორმაცია საოპერაციო ზარალის შესახებ (დაუმრგვალებელი მოცულობები მოცემულია დანართის მე-14 ცხრილში).

ისტორიული საოპერაციო ზარალი

მილიონი ლარი, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული	2022	2021	2020
ზარალის მთლიანი მოცულობა	4.0	7.0	5.9
ზარალის მთლიანი მოცულობა, რომლებიც აღემატება 10,000 ლარს	2.1	5.1	4.6
მოვლენების რაოდენობა, რომელთა ზარალის აღემატება 10,000 ლარს	90	64	41
5 უმსხვილესი ზარალის საერთო მოცულობა	0.5	4.1	4.0

10.3.2 კაპიტალის მოთხოვნა

ბანკი საოპერაციო რისკებთან დაკავშირებული რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციების გასაანგარიშებლად იყენებს ძირითადი ინდიკატორის მიდგომას. 2022 წლის დეკემბრისთვის საოპერაციო რისკისთვის რისკის მიხედვით შეწონილი პოზიციები წარმოადგენდა 452.8 მილიონ ლარს. ცხრილი 10.3.2.1 დეტალურად აღნიშნავს საოპერაციო რისკთან დაკავშირებით რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციების გამოთვლას.

ცხრილი 10.3.2.1 რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები საოპერაციო რისკთან დაკავშირებით

	2022	2021	2020	წმინდა საპროცენტო და არასაპროცენტო შემოსავლების ჯამის საშუალო ბოლო სამი წლისთვის	რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები (RWA)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	247,653,211	216,778,769	154,248,375		
წმინდა არასაპროცენტო შემოსავალი	42,938,624	26,740,588	35,801,278		
დაქვითვები: შემოსავალი (ზარალი) საკუთრების გაყიდვიდან	280,672	(681,259)	122,214		
მთლიანი შემოსავალი	290,311,164	244,200,615	189,927,439	241,479,739	452,774,511

ბანკს აქვს რამოდენიმე ტიპის რისკის მიტიგაციის კონტროლი, ყველა შესაძლო საოპერაციო რისკის მისაღებ დონემდე დასაყვანად თითოეულ ელექტრონულარხზე არსებობს ლიმიტები და ტრენდისგან

განსხვავებული ნებისმიერი მერყეობა ავტომატურად გამოიწვევს არხის გათიშვას შემდგომ შესწავლამდე. დამატებით, BBB დაზღვევის პოლიტიკა არის ზარალის შემცირების ერთ-ერთი მთავარი კონტროლი, რომელიც ითვალისწინებს ზარალის 750,000 ლარის გამოკლებით ანაზღაურებას ნებისმიერ თაღლითობაზე. ბანკი, ისტორიული ზარალის მონაცემებზე დაყრნობით, მიიჩნევს რომ საოპერაციო რისკებისთვის განკუთვნილი კაპიტალი საკმარისზე მეტია მომდევნო 12 თვის განმავლობაში საოპერაციო რისკების მიერ გამოწვეული ნებისმიერი მოულოდნელი ზარალის დასაფარად.

11 ლიკვიდობის რისკი

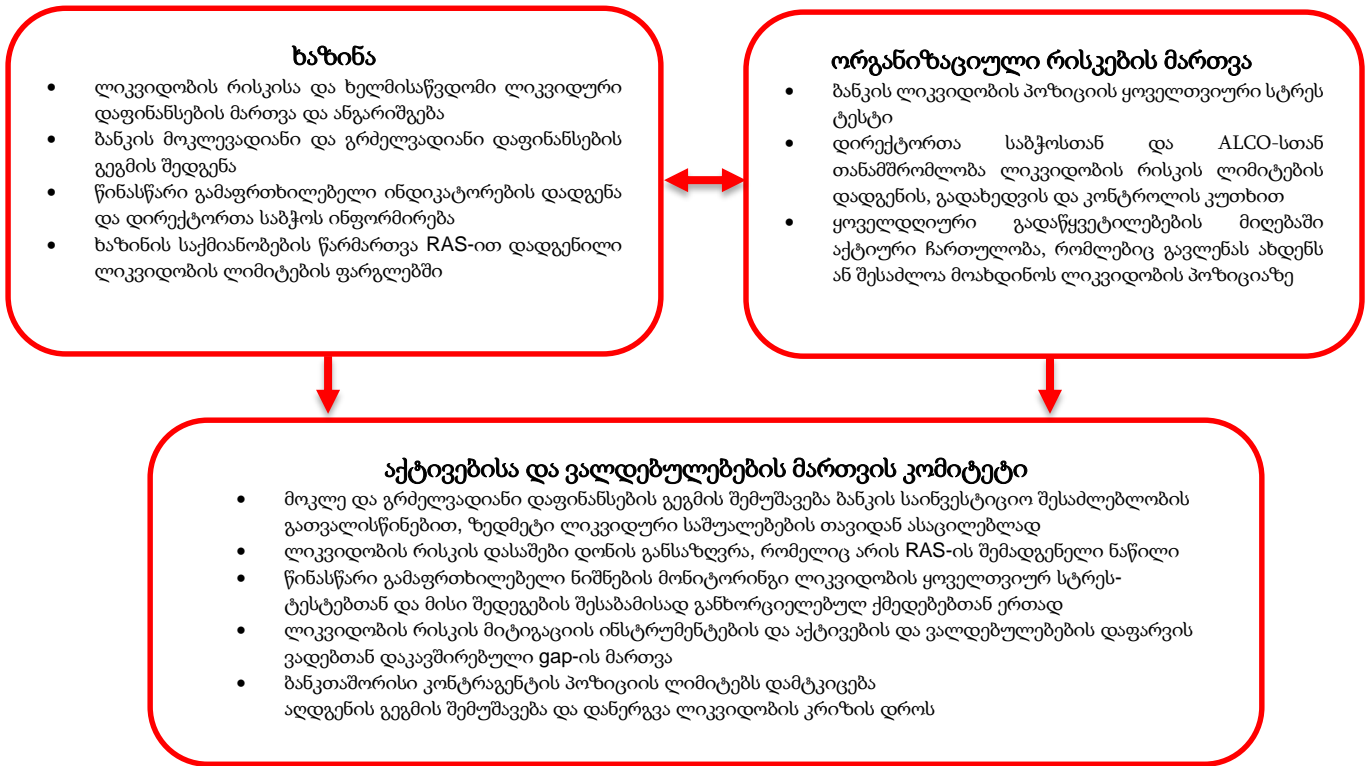
ლიკვიდობის რისკი წარმოიშობა, როდესაც ბანკი ვერ ასრულებს გადახდის ვალდებულებებს დათქმულ ვადაში, ან აღნიშნული ვალდებულებების შესრულება მაღალ დანახარჯებთან არის დაკავშირებული. ლიკვიდობის რისკი ყველა საბანკო ოპერაციის განუყოფელი ნაწილია და მასზე შეიძლება გავლენა მოახდინოს ბანკისთვის სპეციფიკურმა ან საბაზრო ფაქტორმა.

11.1 ლიკვიდობის რისკის მართვა და კონტროლი

ლიკვიდობის რისკის მართვის პირველადი მიზანია უზრუნველყოს ბანკის შესაბამისობა ლიკვიდობის ყოველდღიურ მოთხოვნებთან და, ამავდროულად, საკმარისი ბუფერების არსებობა, იმისათვის, რომ ბანკმა გაუძლოს სპეციფიკური და საბაზრო ფაქტორებით გამოწვეულ ლიკვიდობის სტრესის პერიოდს. ლიკვიდობის რისკის კონტროლის სტრუქტურის მთავარი მიზანი მოიცავს ბანკის აქტივობების დაბალანსებული ფინანსური ნარევის განპირობებას, სებ-ის მიერ დაწესებული სტანდარტების მიმართ შესაბამისობას, შიდა ბუფერების შენარჩუნებას, რომლებიც შეესაბამება რისკის დასაშვები დონის შესახებ დოკუმენტს, კრიზისული სიტუაციების მართვას და დაფინანსების ხარჯების კონტროლს.

ხაზინის დეპარტამენტი ლიკვიდობის რისკს მართავს ცენტრალიზებულ დონეზე და ანგარიშს წარუდგენს დირექტორთა საბჭოს, სულ მცირე კვირაში ერთხელ. ლიკვიდობის რისკის მართვის, მათ შორის ლიკვიდობის რისკის ლიმიტების განსაზღვრის შესახებ გადაწყვეტილებებს იღებს და მონიტორინგს აწარმოებს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი. კომიტეტის მიერ ანალიზის გასაკეთებლად საჭირო მონაცემები წარდგენილია ხაზინის დეპარტამენტისა და ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილების მიერ. ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება ლიკვიდობის პოზიციაზე დამატებით ყოველდღიურ და ყოველთვიურ სტრეს-ტესტებს ატარებს, რის შედეგებსაც წარუდგენს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტს. ამასთანავე, ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება აქტიურადაა ჩართული ყოველდღიურ ტრანზაქციებსა და გადაწყვეტილებებში, რომლებსაც შეუძლია გავლენა მოახდინოს ბანკის ლიკვიდობის პოზიციაზე.

ლიკვიდობის რისკის მართვის და კონტროლის პროცესში ძირითადი როლები და პასუხისმგებლობები:

ხაზინის დეპარტამენტი უზრუნველყოფს, რომ ბანკმა იმოქმედოს დაწესებული ლიმიტების ფარგლებში. ორგანიზაციული რისკების მართვისა და ბიუჯეტირების განყოფილება აკონტროლებს და დირექტორთა საბჭოს ატყობინებს ლიმიტის ნებისმიერი სახის დარღვევას. დირექტორთა საბჭოს უწყვეტად მიეწოდება განახლებული ინფორმაცია სახაზინო ოპერაციებზე დეტალური ანგარიშგებით. ლიკვიდობის ანგარიში, რომელიც მოიცავს ბანკის ლიკვიდობის პოზიციას უახლეს ცვლილებებს, ყოველთვიურად წარედგინება დირექტორთა საბჭოს.

11.2 ლიკვიდობის მოთხოვნები

შიდა ლიკვიდობის რისკის მართვისა და კონტროლის გარდა, საქართველოს ეროვნული ბანკი ყველა ბანკისგან მოითხოვს ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტისა (“LCR”) და წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის (“NSFR”) დაცვას.

ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი განისაზღვრება ბაზელ 3-ის ჩარჩოს შესაბამისად, თუმცა, გამოიყენება გადინებების მაღალი მაჩვენებლები. კოეფიციენტი განიმარტება, როგორც მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების მოცულობა, რომელიც საჭიროებისამებრ გამოიყენება ლიკვიდობის შესაქმნელად, შეფარდებული წმინდა ფულად გადინებებთან. საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნაა, რომ ყველა ბანკმა ყოველდღიურად დაიცავს მინიმალური მთლიანი ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი 100%-ის ოდენობით, ლარის LCR 75%, ხოლო უცხოური ვალუტის LCR 100%.

კოვიდ-19 პანდემიის გათვალისწინებით ეროვნულმა ბანკმა 2020 წლის მაისში გააუქმა ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის 75% მოთხოვნა ეროვნულ ვალუტაში 1 წლის ვადით, რომელიც

შესაბამისად 2021 წლის 1 მაისიდან აღდგა. 2022 წელს ეროვნული ვალუტის ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის 75% მოთხოვნის დაცვა იყო სავალდებულო.

2022 წელს, სების მიერ 2021 წლის ივლისში სარეზერვო მოთხოვნების წესში შეტანილი ცვლილებების თანამხად, უცხოური ვალუტით მოზიდული სახსრებისთვის მინიმალური სარეზერვო მოთხოვნების ნორმა ცალკეული კომერციული ბანკისთვის ინდივიდუალურად, დეპოზიტების დოლარიზაციების მიხედვით განისაზღვრება.

2022 წელს ბანკმა განაგრძო ლიკვიდური აქტივების ეფექტურად გამოყენება და ლიკვიდური სახსრებით სესხების დაფინანსება, შედეგად, ლიკვიდობის პოზიცია წლის განმავლობაში შემცირდა. 2022 წლის ბოლოს ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (სებ-ის შესაბამისად) იყო 111.8%, რომელიც 22.9% ით ჩამორჩება 2021 წლის შესაბამის კოეფიციენტს.

ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის მაჩვენებლები

	დეკ-21	მარ-22	ივნ-22	სექ-22	დეკ-22
ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი, მთლიანი (თვის ბოლო დღე)	134.68%	101.65%	114.96%	119.58%	111.80%
ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი, ლარში (თვის ბოლო დღე)	86.87%	75.55%	96.88%	85.81%	103.78%
ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი, უცხოურ ვალუტაში (თვის ბოლო დღე)	205.90%	156.59%	148.47%	173.63%	124.23%

ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის შესახებ დამატებით ინფორმაციისთვის იხილეთ დანართი ცხრილი 11.

2019 წლის იანვარში საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა წარადგინა წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი (“NSFR”), როგორც ბანკის სტრუქტურული პროფილის შეფასების საზედამხედველო მექანიზმი. წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის მიზანია ბანკებისთვის საბალანსო და გარესბალანსო აქტივობების დაფინანსების სტაბილური პროფილის მოთხოვნით საშუალო და გრძელვადიანი დაფინანსების რისკების შემცირება. კოეფიციენტი განიმარტება, როგორც ხელმისაწვდომი სტაბილური დაფინანსების (კაპიტალის და ვალდებულებების ის ნაწილი, რაც შეიძლება დაფინანსების სტაბილურ წყაროდ ჩაითვალოს) შეფარდება სტაბილური დაფინანსების საჭიროებასთან (არსებული სხვადასხვა აქტივების ლიკვიდობის მახასიათებლების ფუნქცია). 2019 წლის სექტემბრიდან დაწესდა წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის მინიმალური 100%-იანი ლიმიტი. ცხრილი 11.2.1 წარმოადგენს წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტს 2022 წლისთვის.

ცხრილი 11.2.1 წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი

	დეკ-21	მარ-22	ივნ-22	სექ-22	დეკ-22
ხელმისაწვდომი სტაბილური დაფინანსება	2,132,240,643	2,204,025,168	2,326,534,302	2,386,048,015	2,401,282,834
სტაბილური დაფინანსების საჭიროება	1,456,959,715	1,768,040,385	1,726,191,004	1,763,874,902	1,845,372,131
წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი	146.30%	124.66%	134.78%	135.27%	130.12%

დანართი

დანართის ცხრილებში წარმოდგენილი ინფორმაციის გამჟღავნება სავალდებულოა "კომერციული ბანკების მიერ პილარ 2-ის ფარგლებში ინფორმაციის გამჟღავნების მოთხოვნის" შესახებ საქართველოს ეროვნული ბანკის რეგულაციის საფუძველზე. ყველა ცხრილისთვის ანგარიშგების თარიღი (პერიოდი) წარმოადგენს 2022 წლის 31 დეკემბერს, ოდენობები მოცემულია ქართულ ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული.

ცხრილი 1: ბალანსგარეშე ანგარიშების უწყისი

ლარში N	გარასასაბალო ელემენტები	31/12/2022			31/12/2021			31/12/2020		
		ლარი	უცბ. ვალუტა	სულ	ლარი	უცბ. ვალუტა	სულ	ლარი	უცბ. ვალუტა	სულ
1	პრობითი და სახელმწიფო ვალდებულებები	92,871,295	71,424,012	164,295,307	84,661,024	57,189,366	141,850,390	76,250,396	69,829,269	146,079,665
1.1	გაცემული გარანტიები	30,600,338	8,177,864	38,778,201	11,050,456	6,242,265	17,292,721	6,081,985	6,016,067	12,098,052
1.2	აგრედიტივები	-	-	-	1,477,201	657,013	2,134,214	9,047,735	-	9,047,735
1.3	კლიენტების მიერ აუთსორსინგული ნაშთები	61,870,958	63,246,148	125,117,106	71,733,367	50,290,087	122,023,454	60,920,676	63,704,666	124,625,343
1.4	სხვა პრობითი ვალდებულებები	400,000	-	400,000	400,000	-	400,000	200,000	108,536	308,536
2	ბანკის მიმართ არსებული მოთხოვნის უზრუნველყოფის მიზნით მიღებული გარანტიები	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	ბანკის მიმართ არსებული მოთხოვნის უზრუნველყოფის მიზნით დატვირთული ბანკის აქტივები	247,088,000	-	247,088,000	267,100,000	-	267,100,000	239,597,000	-	239,597,000
3.1	ბანკის ფინანსური აქტივები	247,088,000	-	247,088,000	267,100,000	-	267,100,000	239,597,000	-	239,597,000
3.2	ბანკის არაფინანსური აქტივები	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	ბანკის მოთხოვნის უზრუნველყოფის მიზნით მიღებული გარანტიები	475,488,091	17,068,334,953	17,543,823,044	396,430,889	8,209,626,413	8,606,057,303	464,391,867	3,147,145,726	3,611,537,593
4.1	თავდებობა, სოლიდარული პასუხისმგებლობა	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2	გარანტია	475,488,091	17,068,334,953	17,543,823,044	396,430,889	8,209,626,413	8,606,057,303	464,391,867	3,147,145,726	3,611,537,593
5	მოთხოვნის უზრუნველყოფის მიზნით ბანკის სასარგებლოდ დატვირთული აქტივები	207,995,374	5,305,310,490	5,513,305,865	218,296,746	4,262,859,696	4,481,156,442	161,696,462	3,092,303,835	3,254,000,297
5.1	ფულადი სახსრები	34,974,837	8,078,445	43,053,282	27,813,183	8,044,539	35,857,723	14,421,722	7,515,981	21,937,702
5.2	მეორეხარისხიანი ლიონები და ქვები	83,340,740	111,561,348	194,902,087	73,449,598	98,955,707	172,405,305	78,065,560	103,991,028	182,056,588
5.3	უძრავი ქონება	1,531,900	3,304,379,467	3,305,911,367	15,473,554	2,172,204,743	2,187,678,297	627,031	1,799,382,761	1,800,009,792
5.3.1	სახეზღვრული	96,000	921,925,740	922,021,740	271,800	1,029,057,288	1,029,329,088	480,831	961,575,471	962,056,302
5.3.2	კომერციული	299,000	929,690,609	929,989,609	183,000	618,363,431	618,546,431	11,000	506,673,178	506,684,178
5.3.3	კომპლექსური ტიპის უძრავი ქონება	-	308,110,543	308,110,543	-	52,705,667	52,705,667	-	52,926,923	52,926,923
5.3.4	მშენებლის ნაკვეთები (შენიშნა ნაკვეთების გარეშე)	1,085,900	1,026,136,634	1,027,222,534	349,700	427,852,599	428,202,299	100,200	190,306,545	190,406,745
5.3.5	სხვა	51,000	118,515,940	118,566,940	14,669,054	44,225,758	58,894,812	35,000	87,900,644	87,935,644
5.4	მომავალი ქონება	2,760,542	433,094,246	435,854,788	3,693,295	195,669,874	199,363,169	3,836,952	183,786,317	187,623,269
5.5	წლის გირავნობა	13,625,000	596,857,238	610,482,238	12,125,000	649,412,248	661,537,248	10,000,000	317,417,700	327,417,700
5.6	ფსიანი ქალაქები	19,000,010	497,566,805	516,566,815	19,000,000	744,137,604	763,137,604	9,000,000	217,805,545	226,805,545
5.7	სხვა	52,762,345	353,772,942	406,535,287	66,742,116	394,434,982	461,177,097	45,745,198	462,404,502	508,149,700
6	წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	176,112,344	286,870,981	462,983,325	180,347,927	358,115,308	538,463,235	151,995,399	400,052,194	552,047,593
6.1	სავალუტო კურსთან დაკავშირებული კონტრაქტების (გარდა ოფციონებისა) ფარგლებში მისაღები თანხები	5,564,042	208,046,843	213,610,885	12,862,645	244,412,951	257,275,596	9,952,280	255,879,612	265,831,892
6.2	სავალუტო კურსთან დაკავშირებული კონტრაქტების (გარდა ოფციონებისა) ფარგლებში გასაცემი თანხები	170,548,302	78,824,137	249,372,439	167,485,282	113,702,357	281,187,639	142,043,119	144,172,582	286,215,701
6.3	საპროცენტო განაკვეთთან დაკავშირებული კონტრაქტების (გარდა ოფციონებისა) ძირითადი თანხა	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.4	გაყიდვითი ოფციონები	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.5	ნაყიდი ოფციონები	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.6	სხვა წარმოებული ინსტრუმენტების ფარგლებში ბანკის პოტენციური მოთხოვნის ნომინალური ღირებულება	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.7	სხვა წარმოებული ინსტრუმენტების ფარგლებში ბანკის მიმართ პოტენციური მოთხოვნის ნომინალური ღირებულება	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	ბანკის ბალანსზე აუდიარებული საკრედიტო მოთხოვნები	162,225,685	2,540,625	164,766,310	117,377,452	2,173,273	119,550,725	110,334,165	2,062,588	112,396,753
7.1	ბოლო 3 თვის განმავლობაში ბალანსიდან ჩამოწერილი საკრედიტო მოთხოვნების ძირითადი თანხა	3,996,971	847,407	4,844,378	354,754	-	354,754	16,600,847	155,259	16,756,106
7.2	ბოლო 3 თვის განმავლობაში ბალანსზე აუდიარებული და ბალანსიდან ჩამოწერილი მისაღები პროცენტები და უარიმები	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.3	ბოლო 5 წლის განმავლობაში (ბოლო 3 თვის ჩათვლით) ბალანსიდან ჩამოწერილი საკრედიტო მოთხოვნების ძირითადი თანხა	162,225,685	2,540,625	164,766,310	117,377,452	2,173,273	119,550,725	110,334,165	2,062,588	112,396,753
7.4	ბოლო 5 წლის განმავლობაში (ბოლო 3 თვის ჩათვლით) ბალანსიდან ჩამოწერილი და ბალანსზე აუდიარებული მისაღები პროცენტები და უარიმები	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	შეუქცეადი საბაზრე ოჯარი	3,232,547	31,669,844	34,902,391	3,436,142	40,942,866	44,379,008	3,255,565	49,100,854	52,356,419
8.1	ვადის გარეშე ხელშეკრულების ფარგლებში	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8.2	1 წლამდე ვადით	768,843	6,618,681	7,387,524	1,486,829	7,855,339	9,342,168	596,059	9,933,259	10,529,318
8.3	1-დან 2 წლამდე ვადით	490,191	5,907,148	6,397,340	487,868	6,838,087	7,325,955	481,638	8,736,830	9,218,468
8.4	2-დან 3 წლამდე ვადით	469,293	4,996,534	5,465,827	357,473	6,293,204	6,650,677	467,353	7,117,725	7,585,078
8.5	3-დან 4 წლამდე ვადით	436,743	4,094,471	4,531,215	347,673	5,342,039	5,689,712	430,658	6,194,464	6,625,122
8.6	4-დან 5 წლამდე ვადით	425,754	3,741,414	4,167,169	315,123	4,336,403	4,651,527	417,978	5,159,419	5,577,397
8.7	5 წელზე მეტი ვადით	641,721	6,311,596	6,953,317	441,175	10,277,794	10,718,970	861,879	11,959,157	12,821,035
9	კაპიტალური დანახარების პოტენციური სახელმწიფო ვალდებულება	492,501	1,335,413	1,827,914	110,211	1,787,221	1,897,432	408,416	2,265,133	2,673,548

ცხრილი 2: საზედამხედველო კაპიტალი

N		ლარში
1	ძირითადი პირველადი კაპიტალი საზედამხედველო კორექტირებამდე	398,891,794
2	ჩვეულებრივი აქციები, რომლებიც აკმაყოფილებენ ძირითადი პირველადი კაპიტალის კრიტერიუმებს	44,490,460
3	დამატებითი სახსრები ჩვეულებრივ აქციებზე, რომლებიც აკმაყოფილებენ ძირითადი პირველადი კაპიტალის კრიტერიუმებს	35,132,256
4	აკუმულირებული სხვა სრული შემოსავალი	34,359,679
5	სხვა რეზერვები	1,694,028
6	გაუნაწილებელი მოგება (ზარალი)	283,215,371
7	ძირითადი პირველადი კაპიტალის საზედამხედველო კორექტირებები	94,235,620
8	აქციების გადაფასების რეზერვი	34,359,679
9	მოგებასა და ზარალში აქციების არარეალიზებული გადაფასების შედეგად მიღებული აკუმულირებული მოგების ის ნაწილი, რომელიც აღემატება მოგებასა და ზარალში არარეალიზებული გადაფასების შედეგად ასახულ აკუმულირებულ ზარალს	3,037,001
10	არამატერიალური აქციები	56,732,207
11	აქციების კლასიფიკაციის შედეგად მიღებული რეზერვების უკმარისობა	-
12	ინვესტიციები საკუთარ აქციებში	-
13	კომერციული ბანკების, სადაზღვევო კომპანიებისა და სხვა საფინანსო ინსტიტუტების კაპიტალში ორმხრივი მფლობელობა	-
14	ფულადი ნაკადების ჰეჯირების რეზერვი	-
15	გადავადებული საგადასახადო აქციები, რომლებზეც არ ვრცელდება ზღვრული დაქვითვის მეთოდი (დაკავშირებული საგადასახადო ვალდებულების გამოკლებით)	-
16	მნიშვნელოვანი ინვესტიციები კომერციული ბანკების, სადაზღვევო კომპანიებისა და სხვა საფინანსო ინსტიტუტების ძირითადი პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტებში (რომლებიც არაა ჩვეულებრივი აქციები)	-
17	აქციების ფლობა და სხვა სახით 10%-ზე მეტი წილის ფლობა კომერციული დაწესებულებების სააქციო კაპიტალში	106,733
18	მნიშვნელოვანი ინვესტიციები კომერციული ბანკების, სადაზღვევო კომპანიებისა და სხვა საფინანსო ინსტიტუტების ჩვეულებრივ აქციებში (ნაწილი, რომელიც აღემატება 10%-იან ზღვარს)	-
19	ინვესტიციები კომერციული ბანკების, სადაზღვევო კომპანიებისა და სხვა ფინანსური ინსტიტუტების კაპიტალში 10%-ზე ნაკლები წილის მფლობელობით (ნაწილი, რომელიც აღემატება 10%-იან ზღვარს)	-
20	დროებითი სხვაობებით წარმომხილი გადავადებული საგადასახადო აქციები (ნაწილი, რომელიც აღემატება 10%-იან ზღვარს, დაკავშირებული საგადასახადო ვალდებულების გამოკლებით)	-
21	მნიშვნელოვანი ინვესტიციები და გადავადებული საგადასახადო აქციები, რომლებიც აღემატება ძირითადი პირველადი კაპიტალის 15% -ს	-
22	ძირითადი პირველადი კაპიტალის საზედამხედველო დაქვითვები, რომლებიც გამოწვეულია დამატებითი პირველადი კაპიტალისა და მეორადი კაპიტალის უკმარისობით ინვესტიციების დაქვითვისათვის	-
23	ძირითადი პირველადი კაპიტალი	304,656,174
24	დამატებითი პირველადი კაპიტალი საზედამხედველო კორექტირებამდე	4,565,384
25	ინსტრუმენტები, რომლებიც აკმაყოფილებენ დამატებითი პირველადი კაპიტალის კრიტერიუმებს	45,654
26	მათ შორის, კლასიფიცირებული კაპიტალად შესაბამისი ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტებით	45,654
27	მათ შორის, კლასიფიცირებული ვალდებულებად შესაბამისი ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტებით	-
28	დამატებითი სახსრები ინსტრუმენტებზე, რომლებიც აკმაყოფილებენ დამატებითი პირველადი კაპიტალის კრიტერიუმებს	4,519,730
29	დამატებითი პირველადი კაპიტალის საზედამხედველო კორექტირებები	-
30	ინვესტიციები საკუთარ აქციებში, რომლებიც აკმაყოფილებენ დამატებითი პირველადი კაპიტალის კრიტერიუმებს	-
31	დამატებითი პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტებში უკარეინი მფლობელობა	-
32	მნიშვნელოვანი ინვესტიციები კომერციული ბანკების, სადაზღვევო კომპანიებისა და სხვა საფინანსო ინსტიტუტების დამატებითი პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტებში (რომლებიც არაა ჩვეულებრივი აქციები)	-
33	ინვესტიციები კომერციული ბანკების, სადაზღვევო კომპანიებისა და სხვა ფინანსური ინსტიტუტების კაპიტალში 10%-ზე ნაკლები წილის მფლობელობით (ნაწილი, რომელიც აღემატება 10%-იან ზღვარს)	-
34	დამატებითი პირველადი კაპიტალის საზედამხედველო დაქვითვები, რომლებიც გამოწვეულია მეორადი კაპიტალის უკმარისობით ინვესტიციების დაქვითვისათვის	-
35	დამატებითი პირველადი კაპიტალი	4,565,384
36	მეორადი კაპიტალი საზედამხედველო კორექტირებამდე	86,033,578
37	ინსტრუმენტები, რომლებიც აკმაყოფილებენ მეორადი კაპიტალის კრიტერიუმებს	57,038,172
38	დამატებითი სახსრები ინსტრუმენტებზე, რომლებიც აკმაყოფილებენ მეორადი კაპიტალის კრიტერიუმებს	-
39	საერთო რეზერვები საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციების მაქსიმუმ 1.25%-ის ოდენობით	28,995,406
40	მეორადი კაპიტალის საზედამხედველო კორექტირებები	-
41	ინვესტიციები საკუთარ აქციებში, რომლებიც აკმაყოფილებენ მეორადი კაპიტალის კრიტერიუმებს	-
42	მეორადი კაპიტალის ინსტრუმენტებში ორმხრივი მფლობელობა	-
43	მნიშვნელოვანი ინვესტიციები კომერციული ბანკების, სადაზღვევო კომპანიებისა და სხვა საფინანსო ინსტიტუტების მეორადი კაპიტალის ინსტრუმენტებში (რომლებიც არაა ჩვეულებრივი აქციები)	-
44	ინვესტიციები კომერციული ბანკების, სადაზღვევო კომპანიებისა და სხვა ფინანსური ინსტიტუტების კაპიტალში 10%-ზე ნაკლები წილის მფლობელობით (ნაწილი, რომელიც აღემატება 10%-იან ზღვარს)	-
45	მეორადი კაპიტალი	86,033,578

ცხრილი 3: საბალანსო უწყისისა და საზედამხედველო კაპიტალის ელემენტებს შორის კავშირები

N	სტანდარტიზებული საზედამხედველო ანგარიშგების საბალანსო ელემენტები	საბალანსო ღირებულება ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებებში ადგილობრივი ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების მიხედვით	კავშირი კაპიტალის ცხრილთან
1	ნაღდი ფული	272,930,862	
2	ფულადი სახსრები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	133,250,784	
3	ფულადი სახსრები სხვა ბანკებში	115,801,741	
4	ფასიანი ქაღალდები დილინგური ოპერაციებისათვის	0	
5	საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	359,542,206	
6.1	მთლიანი სესხები	2,501,952,397	
6.2	<i>მინუს: სესხების შესაძლო დანაკარგების რეზერვი</i>	<i>-130,737,567</i>	
6.2.1	<i>მათ შორის სესხების შესაძლო დანაკარგების საერთო რეზერვი</i>	<i>28,995,406</i>	
6.2.2	<i>მათ შორის COVID 19-თან დაკავშირებული რეზერვი</i>	<i>0</i>	
6	წმინდა სესხები	2,371,214,831	
7	დარიცხული მისაღები პროცენტები და დივიდენდები	43,265,079	
8	დასაკუთრებული უძრავი და მოძრავი ქონება	390,232	
9	ინვესტიციები საწესდებო კაპიტალში	106,733	
9.1	<i>მათ შორის 10 %-იანი წილობრივი მფლობელობა ფინანსურ დაწესებულებებში</i>	<i>106,733</i>	
9.2	<i>მათ შორის მნიშვნელოვანი ინვესტიციები, რომლებიც შეზღუდულად აღიარდება</i>	<i>0</i>	
9.3	<i>მათ შორის 10%-ზე ნაკლები წილობრივი მფლობელობა, რომელიც შეზღუდულად აღიარდება</i>	<i>0</i>	
10	ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	238,772,717	
10.1	<i>მათ შორის არამატერიალური აქტივები</i>	<i>56,732,207</i>	ცხრილი 9 (კაპიტალი), N10
11	სხვა აქტივები	87,996,770	
12	მთლიანი აქტივები	3,623,271,954	
13	ბანკების დეპოზიტები	24,769,913	
14	მიმდინარე დეპოზიტები (ანგარიშები)	1,047,851,995	
15	მოთხოვნამდე დეპოზიტები	350,330,714	
16	ვადიანი დეპოზიტები	1,259,511,031	
17	საკუთარი სავალო ფასიანი ქაღალდები	0	
18	ნასესხები სახსრები	301,548,388	
19	დარიცხული გადასახდელი პროცენტები და დივიდენდები	19,902,266	
20	სხვა ვალდებულებები	115,571,064	
20.1	<i>მათ შორის გარესაბალანსო ელემენტების საერთო რეზერვი</i>	<i>-472,504</i>	
21	სუბორდინირებული ვალდებულებები	102,810,010	
21.1	<i>მათ შორის მეორად საზედამხედველო კაპიტალში ჩასათვლელი ინსტრუმენტები</i>	<i>57,038,172</i>	
22	მთლიანი ვალდებულებები	3,222,295,382	
23	ჩვეულებრივი აქციები	54,628,743	
24	პრივილეგირებული აქციები	61,391	
25	<i>მინუს: გამოსყიდული აქციები</i>	<i>-10,154,020</i>	
26	საემისიო კაპიტალი	39,651,986	
27	საერთო რეზერვები	1,694,028	
28	გაუნაწილებელი მოგება	285,111,220	
29	აქტივების გადაფასების რეზერვი	34,359,679	
30	სულ სააქციო კაპიტალი	405,353,026	

ცხრილი 4: რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები

N	ლარში	31/12/2022	31/12/2021	31/12/2020
1	საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	2,319,632,464	1,888,019,009	1,802,773,676
1.1	საბალანსო ელემენტები	2,275,311,777	1,846,189,665	1,764,850,264
1.1.1	მათ შორის: ზღვრული დაქვითვის მეთოდს დაქვემდებარებული რისკის პოზიციები, რომლებიც არ იქვითება კაპიტალიდან (რომლებიც იწონება 250%-ში)	-	-	-
1.2	გარესაბალანსო ელემენტები	33,496,203	27,912,616	22,533,462
1.3	კონტრაგენტთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	10,824,484	13,916,727	15,389,950
2	საბაზრო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	16,964,316	37,206,543	42,402,190
3	საოპერაციო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	452,774,511	394,734,589	381,833,773
4	სულ რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები	2,789,371,291	2,319,960,142	2,227,009,638

ცხრილი 5: აქტივებსა და საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვას დაქვემდებარებულ საბალანსო ელემენტებს შორის კავშირები

	სტანდარტიზებული საზედამხებველო ანგარიშგების საბალანსო ელემენტები	საბალანსო ღირებულებები ადგილობრივი ბუღალტრული აღრიცხვის წესების მიხედვით (ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება)	საბალანსო ღირებულებები	
			ელემენტი, რომელზეც არ ვრცელდება კაპიტალის მოთხოვნა ან ექვემდებარება კაპიტალიდან დაქვითვას	საკრედიტო რისკით შეწონვას დაქვემდებარებული საბალანსო ელემენტების ნომინალური ღირებულება
1	ნაღდი ფული	272,930,862		272,930,862
2	ფულადი სახსრები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	133,250,784		133,250,784
3	ფულადი სახსრები სხვა ბანკებში	115,801,741		115,801,741
4	ფასიანი ქაღალდები დილინგური ოპერაციებისათვის	0		0
5	საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	359,542,206		359,542,206
6.1	მთლიანი სესხები	2,501,952,397		2,501,952,397
6.2	<i>მინუს: სესხების შესაძლო დანაკარგების რეზერვი</i>	<i>-130,737,567</i>		<i>-130,737,567</i>
6	წმინდა სესხები	2,371,214,831		2,371,214,831
7	დარიცხული მისაღები პროცენტები და დივიდენდები	43,265,079		43,265,079
8	დასაკუთრებული უძრავი და მოძრავი ქონება	390,232		390,232
9	ინვესტიციები საწესდებო კაპიტალში	106,733	106,733	0.3
10	ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	238,772,717	91,091,886	147,680,831
11	სხვა აქტივები	87,996,770		87,996,770
საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვას დაქვემდებარებული საბალანსო ელემენტების ჯამური ღირებულება კორექტირებამდე		3,623,271,954	91,198,619	3,532,073,335

ცხრილი 6: საბალანსო ელემენტების ღირებულებასა და საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვას დაქვემდებარებულ რისკის პოზიციებს შორის განსხვავებები

1	საბალანსო ელემენტების ჯამური ნომინალური ღირებულება საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვის მიზნებისთვის კორექტირებამდე	3,532,373,297
2.1	საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვას დაქვემდებარებული გარესაბალანსო ელემენტების ნომინალური ღირებულება	163,895,307
2.2	კონტრაგენტთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვას დაქვემდებარებული გარესაბალანსო ელემენტების ნომინალური ღირებულება	170,444,421
3	საბალანსო და არასაბალანსო ელემენტების ჯამური ნომინალური ღირებულება საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვის მიზნებისთვის კორექტირებამდე	3,866,713,025
4	კაპიტალის ადეკვატურობის მიზნებისთვის გაუფასურებასთან დაკავშირებული საზედამხედველო კორექტირებების ეფექტი	46,352,195
5.1	საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვასთან დაკავშირებული გარესაბალანსო ელემენტების საკრედიტო კონვერსიის ფაქტორის ეფექტი	-121,948,557
5.2	კონტრაგენტთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვასთან დაკავშირებული გარესაბალანსო ელემენტების საკრედიტო კონვერსიის ფაქტორის ეფექტი (ცხრილი CCR)	-159,619,937
6	სხვა კორექტირებების ეფექტი (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)	
7	სულ საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონვას დაქვემდებარებული რისკის პოზიციები	3,631,496,726

ცხრილი 7: საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები (საბალანსო და კრედიტ კონვერსიის ფაქტორის გათვალისწინებით გარესბალანსო ელემენტები)

შტაბის კლასიფიკაცია	რისკის წონები	0%		20%		35%		50%		75%		100%		150%		250%		საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები საკრედიტო რისკის მიტიგაციამდე
		საბალანსო	გარესბალანსო	საბალანსო	გარესბალანსო	საბალანსო	გარესბალანსო	საბალანსო	გარესბალანსო	საბალანსო	გარესბალანსო	საბალანსო	გარესბალანსო	საბალანსო	გარესბალანსო	საბალანსო	გარესბალანსო	
1	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები ცენტრალური მთავრობებისა და ცენტრალური ბანკების მიმართ	427,826,557	-	-	-	-	-	-	-	-	-	75,533,634	-	-	-	-	-	75,533,634
2	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები რეგიონული მთავრობებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობების მიმართ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები საჯარო დაწესებულებების მიმართ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები მრავალშრიტი განვითარების ბანკების მიმართ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები საერთაშორისო ორგანიზაციების მიმართ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები კომერციული ბანკების მიმართ	-	-	28,840,276	-	-	-	79,411,456	-	-	-	7,708,583	-	-	-	-	-	53,182,366
7	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები კორპორატიული კლიენტების მიმართ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	508,360,305	18,827,628	-	-	-	-	-	527,187,933
8	უპირობო და პირობითი საცალო მოთხოვნები	-	-	-	-	-	-	-	-	1,352,864,762	23,119,122	-	-	-	-	-	-	1,031,987,913
9	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები, რომლებიც უზრუნველყოფილია საცხოვრებელი ქონების იპოთეკით	-	-	-	-	367,278,982	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	128,547,644
10	ვადგადაცილებული სესხები	-	-	-	-	-	-	904,365	-	-	-	3,658,759	-	822,704	-	-	-	5,344,997
11	მადლი საზედამბებელი რისკის კატეგორიაში შემავალი ერთეულები	-	-	-	-	-	-	-	-	-	108,669,664	-	184,616,470	-	2,112,563	-	-	390,875,776
12	მოკლევადიანი მოთხოვნები კორპორატიული კლიენტების მიმართ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	მოთხოვნები კოლექტიური ინვესტიციების სახით	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	სხვა ერთეულები	272,483,913	-	449,928	-	-	-	-	-	-	-	157,182,573	-	-	-	-	-	157,272,559
სულ		700,310,470	-	29,290,204	-	367,278,982	-	80,315,821	-	1,352,864,762	23,119,122	861,113,518	18,827,628	185,439,173	-	2,112,563	-	2,369,932,821

ცხრილი 8: საკრედიტო რისკის მიტიგაცია (საბალანსო და გარესბალანსო ელემენტები)

	კრედიტის დაფინანსებული უზრუნველყოფა		სულ საბალანსო ელემენტების საკრედიტო მიტიგაცია	სულ გარესბალანსო ელემენტების საკრედიტო მიტიგაცია	სულ საკრედიტო რისკის მიტიგაცია
	სადეპოზიტო ანგარიშზე განთავსებული ფულადი სახსრები ან ფულთან გათანაბრებული ფინანსური ინსტრუმენტები	ოქროს სტანდარტული ზოდი ან მისი ექვივალენტი			
1 უპირობო და პირობითი მოთხოვნები ცენტრალური მთავრობებისა და ცენტრალური ბანკების მიმართ	-	-	-	-	-
2 უპირობო და პირობითი მოთხოვნები რეგიონული მთავრობებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობების მიმართ	-	-	-	-	-
3 უპირობო და პირობითი მოთხოვნები საჯარო დაწესებულებების მიმართ	-	-	-	-	-
4 უპირობო და პირობითი მოთხოვნები მრავალმხრივი განვითარების ბანკების მიმართ	-	-	-	-	-
5 უპირობო და პირობითი მოთხოვნები საერთაშორისო ორგანიზაციების მიმართ	-	-	-	-	-
6 უპირობო და პირობითი მოთხოვნები კომერციული ბანკების მიმართ	-	-	-	-	-
7 უპირობო და პირობითი მოთხოვნები კორპორატიული კლიენტების მიმართ	41,744,398	-	41,744,398	-	41,744,398
8 უპირობო და პირობითი საცალო მოთხოვნები	19,227,618	-	16,556,852	2,670,766	19,227,618
9 უპირობო და პირობითი მოთხოვნები, რომლებიც უზრუნველყოფილია საცხოვრებელი ქონების იპოთეკით	152825.12	-	152,825	-	152,825
10 ვადაგადაცილებული სესხები	-	-	-	-	-
11 მაღალი საზედამხედველო რისკის კატეგორიაში შემავალი ერთეულები	-	-	-	-	-
12 მოკლევადიანი მოთხოვნები კორპორატიული კლიენტების მიმართ	0	-	-	-	0
13 მოთხოვნები კოლექტიური ინვესტიციების სახით	0	-	-	-	0
14 სხვა ერთეულები	0	-	-	-	0
სულ	61,124,841	-	58,454,075	2,670,766	61,124,841

ცხრილი 9: სტანდარტიზებული მიდგომა - საკრედიტო რისკის მიტიგაცია

	აქტივების კლასები	საბალანსო ელემენტები - რისკის პოზიციების ღირებულება	გარესაბალანსო ელემენტები		რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები საკრედიტო რისკის მიტიგაციამდე	რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები საკრედიტო რისკის მიტიგაციის ეფექტის გათვალისწინებით	რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების სიმკვრივე
			გარესაბალანსო ელემენტები ნომინალური ღირებულება	გარესაბალანსო ელემენტები კონვერსიის ფაქტორის გათვალისწინებით			
1	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები ცენტრალური მთავრობებისა და ცენტრალური ბანკების მიმართ	503,360,191			75,533,634	75,533,634	15%
2	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები რეგიონული მთავრობებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობების მიმართ	0			0	0	nmf
3	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები საჯარო დაწესებულებების მიმართ	0			0	0	nmf
4	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები მრავალმხრივი განვითარების ბანკების მიმართ	0			0	0	nmf
5	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები საერთაშორისო ორგანიზაციების მიმართ	0					nmf
6	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები კომერციული ბანკების მიმართ	115,960,315			53,182,366	53,182,366	46%
7	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები კორპორატიული კლიენტების მიმართ	508,360,305	96,224,275	18,827,628	527,187,933	484,170,241	92%
8	უპირობო და პირობითი საცალო მოთხოვნები	1,352,864,762	67,671,032	23,119,122	1,031,987,913	1,014,033,589	74%
9	უპირობო და პირობითი მოთხოვნები, რომლებიც უზრუნველყოფილია საცხოვრებელი ქონების იპოთეკით	367,278,982			128,547,644	128,394,819	35%
10	ვადაგადაცილებული სესხები	5,385,828			5,344,997	5,344,997	99%
11	მაღალი საზედამხედველო რისკის კატეგორიაში შემავალი ერთეულები	295,398,697			390,875,776	390,875,776	132%
12	მოკლევადიანი მოთხოვნები კორპორატიული კლიენტების მიმართ	0			0	0	nmf
13	მოთხოვნები კოლექტიური ინვესტიციების სახით	0			0	0	nmf
14	სხვა ერთეულები	430,116,413			157,272,559	157,272,559	37%
სულ		3,578,725,492	163,895,307	41,946,750	2,369,932,821	2,308,807,980	64%

ცხრილი 10: კონტრაგენტთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები

		ნომინალური ღირებულება	პროცენტი	რისკის პოზიციების ღირებულება	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	250%	კონტრაგენტთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციები
1	სავალუტო კურსთან დაკავშირებული კონტრაქტები	170,444,421		10,824,484						10,824,484			10,824,484
1.1	კონტრაქტები 1 წელზე ნაკლები ვადით	67,584,120	2.00%	1,351,682						1,351,682			1,351,682
1.2	კონტრაქტები 1–დან 2 წლამდე ვადით	-	5.00%	-						-			-
1.3	კონტრაქტები 2–დან 3 წლამდე ვადით	61,394,374	8.00%	4,911,550						4,911,550			4,911,550
1.4	კონტრაქტები 3–დან 4 წლამდე ვადით	41,465,927	11.00%	4,561,252						4,561,252			4,561,252
1.5	კონტრაქტები 4–დან 5 წლამდე ვადით	-	14.00%	-						-			-
1.6	კონტრაქტები 5 წელზე მეტი ვადით									-			-
2	საპროცენტო განაკვეთთან დაკავშირებული კონტრაქტები												
2.1	კონტრაქტები 1 წელზე ნაკლები ვადით		0.50%	-									-
2.2	კონტრაქტები 1–დან 3 წლამდე ვადით		1.00%	-									-
2.3	კონტრაქტები 2–დან 3 წლამდე ვადით		2.00%	-									-
2.4	კონტრაქტები 3–დან 4 წლამდე ვადით		3.00%	-									-
2.5	კონტრაქტები 4–დან 5 წლამდე ვადით		4.00%	-									-
2.6	კონტრაქტები 5 წელზე მეტი ვადით												-
	სულ	170,444,421		10,824,484									10,824,484

ცხრილი 11: ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი

		შეუწონავი მონაცემები (დღიური საშუალო)			სებ-ის მეთოდოლოგიით* შეწონილი მონაცემები (დღიური საშუალო)			ბაზელის მეთოდოლოგიით შეწონილი მონაცემები (დღიური საშუალო)		
		ლარი	უცხ. ვალუტა	სულ	ლარი	უცხ. ვალუტა	სულ	ლარი	უცხ. ვალუტა	სულ
მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივები										
1				478,507,719	373,659,771	852,167,490	466,199,031	141,591,417	607,790,448	538,114,634
გადინება										
2	840,555,655	495,176,081	1,335,731,735	133,703,753	115,388,074	249,091,827	35,104,803	30,340,340	65,445,143	49,739,214
3	1,029,949,313	400,835,115	1,430,784,429	349,632,792	104,338,984	453,971,776	292,204,358	87,610,729	379,815,087	319,972,400
4			-							
5	18,226	-	18,226	18,226	-	18,226	18,226	-	18,226	7,337
6	48,151,464	27,443,685	75,595,149	20,143,177	21,113,750	41,256,927	6,599,911	7,190,871	13,790,782	10,799,558
7	149,066,115	56,743,763	205,809,879	46,979,506	20,717,667	67,697,173	44,678,192	21,014,577	65,692,769	44,947,332
8	2,067,740,774	980,198,644	3,047,939,418	550,477,455	261,558,475	812,035,930	378,605,489	146,156,518	524,762,007	425,465,842
შემოდინება										
9	6,750,000	-	6,750,000	-	-	-	-	-	-	-
10	1,736,956,882	647,869,054	2,384,825,936	94,475,021	22,225,324	116,700,344	106,811,548	258,181,852	364,993,400	397,493,309
11	39,108,819	20,507,558	59,616,377	1,634,544	-	1,634,544	1,634,544	-	1,634,544	1,489,852
12	1,782,815,701	668,376,611	2,451,192,313	96,109,564	22,225,324	118,334,888	108,446,091	258,181,852	366,627,944	398,983,162
					მთლიანი თანხა სებ-ის მეთოდოლოგიით (ლიმიტების გათვალისწინებით)			მთლიანი თანხა ბაზელის მეთოდოლოგიით (ლიმიტების გათვალისწინებით)		
13	მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივები				478,507,719	373,659,771	852,167,490	466,199,031	141,591,417	607,790,448
14	ფულის წმინდა გადინება				454,367,891	239,333,151	693,701,042	270,159,398	36,539,129	158,134,064
15	ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (%)				105.31%	156.13%	122.84%	172.56%	387.51%	384.35%

* სებ-ის მეთოდოლოგიით გაანგარიშებული კოეფიციენტები წარმოადგენს კომერციული ბანკებისათვის სავალდებულოდ დასაცავ მოთხოვნას, ხოლო ბაზელის მეთოდოლოგიით დათვლილი მონაცემები წარმოადგენილია საილუსტრაციო მიზნებისათვის.

ცხრილი 12: ფასს-ის მიხედვით მომზადებულ ფინანსურ ანგარიშგებასა და საზედამბებელი მიზნებისთვის მომზადებულ ანგარიშგებას შორის კავშირი

	აქტივები (როგორც წარმოდგენილია გამოქვეყნებულ ფას დინამურ ანგარიშგებაში)	გამოქვეყნებულ ფასს დინამურ ანგარიშგებაში მოცემული საბალანსო დირექტორების (ათასი ლარი)	საბალანსო დირექტორები ფასს-ის მიხედვით საზედამბებელი მიზნებისთვის გამოქვეყნებული კომსოლიდაციის დონეზე (ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება)	საბალანსო დირექტორები ადვოკატური ხელშეწყობის მიხედვით (ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება)	შეიქმნა	საბალანსო დირექტორების გადაყვანა სტანდარტიზებული საზედამბებელი ანგარიშგების ფორმატში													
						1	2	3	4	5	6.1	6.2	6	7	8	9	10	11	12
						ნაღდი ფული	ფულადი სახსრები საქონელის კრიტიკული ხაზები	ფულადი სახსრები სხვა ბანკებში	ფასიანი ქაღალდები დივიდენდი მოქონებებისთვის	საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	მალიანი სესხები	მრეწველობის სესხები და აკრედიტორული რეზერვი	წმინდა სესხები	დარიბებული მისაღები პროცენტები და დივიდენდები	დასაკრებელი ურობი და მოთხოვნი კონტა	ინვესტიციები საწესდები კაპიტალიზაცია	ძირითადი საშუალებები და არასტრუქტურული აქტივები	სხვა აქტივები	მალიანი აქტივები
1	ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	450,323	450,323,389	451,023,178	1	272,930,863	60,113,909	115,801,741						195,694.05				198,097.01	451,023,178
2	მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	105,341	105,340,761	78,958,418			73,136,874											58,215,44.15	78,958,418
3	კლიენტებზე გაცემული სესხები	2,426,246	2,426,246,164	2,404,829,852	2					2,501,952,397	-130,737,567	2,371,214,831	33,615,021						2,404,829,852
4	საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	369,481	369,481,117	368,101,458					359,542,206					855,925.2					368,101,458
5	ძირითადი საშუალებები	152,074	152,074,250	151,372,830														151,372,830	151,372,830
6	არასტრუქტურული აქტივები	57,159	57,158,818	57,259,108														57,259,108	57,259,108
7	აქტივების გამოყენების უფლება	30,141	30,140,779	30,140,779														30,140,779	30,140,779
8	წინასწარი გადახდები	6,310	6,310,064	10,984,088	3									55,748.8				10,426,600	10,984,088
9	მოგების გადავადებული საგადასახადო აქტივები	1,982	1,982,361	1,982,361														1,982,361	1,982,361
10	სხვა აქტივები	40,380	41,360,049	68,619,884	4									33,762.4	390,232	106,733		67,785,294	68,619,884
მილიანი აქტივები		3,639,437	3,640,417,751	3,623,271,955		272,930,863	133,250,784	115,801,741	359,542,206	2,501,952,397	-130,737,567	2,371,214,831	43,265,079	390,232	106,733	238,772,717	87,996,770	3,623,271,956	

(1) განმარტება გამოქვეყნებული ფასს-ის მიხედვით ველური სახსრების და ფულადი ეკვივალენტების განმარტებით ვალდებულებებს
 (2) განმარტება ძირითადი გამოქვეყნებული საბალანსო საკრედიტო მალიანი სესხების გადაყვანის და დარიბებული დასაკრებელი მისაღები პროცენტების სხვადასხვა მეთოდოლოგიებით ერთნაირ ბანკსა და ფასს-ს შორის
 (3) განმარტება ძირითადი გამოქვეყნებული კლიენტების დარიბების სხვადასხვა მეთოდოლოგიებით ერთნაირ ბანკსა და ფასს-ს შორის
 (4) სხვათა აიხილება კონკრეტული ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ოფსეტივი ფასს-ის მიერ და სხ-სა და ფასს-ს შორის არსებული განსხვავებული დარიბების პოლიტიკით

	ვალდებულებები (როგორც წარმოდგენილია გამოქვეყნებულ ფასს დინამურ ანგარიშგებაში)	გამოქვეყნებულ ფასს დინამურ ანგარიშგებაში მოცემული საბალანსო დირექტორების (ათასი ლარი)	საბალანსო დირექტორები ფასს-ის მიხედვით საზედამბებელი მიზნებისთვის გამოქვეყნებული კომსოლიდაციის დონეზე (ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება)	საბალანსო დირექტორები ადვოკატური ხელშეწყობის მიხედვით (ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება)	შეიქმნა	საბალანსო დირექტორების გადაყვანა სტანდარტიზებული საზედამბებელი ანგარიშგების ფორმატში												
						13	14	15	16	17	18	19	20	21	22			
						ბანკები დეპოზიტები	მასშტაბირებული დეპოზიტები (ანგარიშები)	მოთხოვნი დეპოზიტები	ფასიანი დეპოზიტები	მალიანი სესხები და აკრედიტორული ქაღალდები	ნაღდი სახსრები	დარიბებული კრედიტორული პროცენტები და დივიდენდები	სხვა ვალდებულებები	სუბორდინირებული ვალდებულებები	მალიანი ვალდებულებები			
12	ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	327,279	327,278,786	336,521,102		24,769,913					301,548,388	621,600	9,581,202					336,521,102
13	ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	2,689,672	2,689,668,588	2,695,945,020			1,047,851,995	350,330,714	1,259,511,031			18,638,934	19,612,346					2,695,945,020
14	მოგების მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებები	5250	5250130	5,250,130	1								5,250,130					5,250,130
15	მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	19,531	19,530,599	2,270,663	1								2,270,663					2,270,663
16	სხვა ვალდებულებები	58,066	58,085,563	50,757,588								641,732.998	50,115,855					50,757,588
17	სუბორდინირებული ვალი	98,774	98,773,905	98,433,556									98,433,556					98,433,556
18	ვალდებულებები გამოყენების უფლებით	28,741	28,740,868	28,740,868									28,740,868					28,740,868
მილიანი ვალდებულებები		3,198,572	3,198,587,571	3,189,178,060		24,769,913	1,047,851,995	350,330,714	1,259,511,031	0	301,548,388	19,902,266	86,830,196	98,433,556	3,189,178,060			

(1) განმარტება მიმდინარე შემოსავლის და გადავადებული საშემოსავლო გადასახადის ვალდებულებების შორის აიხილება ფასს-ის და ერთნაირ ბანკის ანგარიშგებაში სხვადასხვა საგადასახადო აღიარების მეთოდოლოგიებით

	კაპიტალი (როგორც წარმოდგენილია გამოქვეყნებულ ფასს დინამურ ანგარიშგებაში)	გამოქვეყნებულ ფასს დინამურ ანგარიშგებაში მოცემული საბალანსო დირექტორების (ათასი ლარი)	საბალანსო დირექტორები ფასს-ის მიხედვით საზედამბებელი მიზნებისთვის გამოქვეყნებული კომსოლიდაციის დონეზე (ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება)	საბალანსო დირექტორები ადვოკატური ხელშეწყობის მიხედვით (ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება)	შეიქმნა	საბალანსო დირექტორების გადაყვანა სტანდარტიზებული საზედამბებელი ანგარიშგების ფორმატში												
						23	24	25	26	27	28	29	30					
						ნაღდი აქტივები	პროცენტული აქტივები	მომხმარებელი აქტივები	საბალანსო კაპიტალი	საბალანსო რეზერვები	გადავადებული მოგება	აქტივების გადამხდელი რეზერვი	სულ საბალანსო კაპიტალი					
20	საწესდები კაპიტალი	54,629	54,628,743	54,628,741		54,628,743												54,628,743
21	დამატებითი შეტანილი კაპიტალი	36,851	35,557,785	35,132,256					35,132,256									35,132,256
22	გამოყოფილი საკუთარი აქტივები	-10,138	-10,138,283	-10,138,283				-10,138,283										-10,138,283
23	კონვერტირებადი პრივილეგირებული აქტივები	4,565	4,565,384	4,565,384			61,391	-15,737	4,519,730									4,565,384
24	გაუნაწილებელი მოგება	240,950	243,087,808	220,194,614	1					1,694,028	285,111,220							286,805,248
25	სხვა რეზერვები	22,140	22,140,287	35,278,498											34,359,679			34,359,679
მილიანი კაპიტალი		348,997	349,841,723	339,661,210		54,628,743	61,391	-10,154,020	39,651,986	1,694,028	285,111,220	34,359,679	405,353,027					

(1) სხვაობა გაუნაწილებელ მოგებაში გამოწვეულია ისტორიის მანძილზე დაგროვილი განხვევების გამო, რომლებიც გამოწვეულია ფას-ისა და ეროვნული მანკის ანგარიშების სტანდარტების სხვაობით

ცხრილი 13: კონსოლიდაცია საწარმოების მიხედვით

	კომპანიის დასახელება	სააღრიცხვო კონსოლიდაციის მეთოდი	საზედამხედველო კონსოლიდაციის მეთოდი				აღწერა
			სრული კონსოლიდაცია	პროპორციული კონსოლიდაცია	არც კონსოლიდირებული და არც დაქვითული	დაქვითული	
1	სს „სმარტექსი“	კაპიტალ-მეთოდი		x			ადრეული ეტაპის VC ინვესტიციები
2	შპს „ბას სტოპ“*	სრულად კონსოლიდირებული	x				გარე რეკლამირება

ცხრილი 14: ინფორმაცია საოპერაციო დანაკარგების მოცულობის შესახებ

	2022	2021	2020
დანაკარგების მთლიანი მოცულობა	3,950,179	7,011,385	5,882,866
დანაკარგების მთლიანი მოცულობა, რომლებიც აღემატება 10,000 ლარს	2,098,564	5,145,720	4,601,925
მოვლენების რაოდენობა, რომელთა დანაკარგიც აღემატება 10,000 ლარს	90	64	41
5 უმსხვილესი დანაკარგის საერთო მოცულობა	497,955	4,105,234	3,959,269

ცხრილი 15: ფინანსური წლის განმავლობაში მინიჭებული ანაზღაურება

		დირექტორატი	სამეთვალყურეო საბჭო	სხვა მატერიალური რისკის ამღები პირები
ფიქსირებული ანაზღაურება	თანამშრომელთა რაოდენობა	5	4	17
	მთლიანი ფიქსირებული ანაზღაურება	1,160,291	732,918	2,001,323
	მათ შორის: ფულადი ფორმის	1,160,291	732,918	2,001,323
	მათ შორის: გადავადებული	-	-	-
	მათ შორის: აქციები და აქციებთან დაკავშირებული ინსტრუმენტები	-	-	-
	მათ შორის: გადავადებული	-	-	-
	მათ შორის: სხვა ფორმის	-	-	-
	მათ შორის: გადავადებული	-	-	-
ცვალებადი ანაზღაურება	თანამშრომელთა რაოდენობა	-	-	12
	მთლიანი ცვალებადი ანაზღაურება	-	-	661,000
	მათ შორის: ფულადი ფორმის	-	-	661,000
	მათ შორის: გადავადებული	-	-	-
	მათ შორის: აქციები და აქციებთან დაკავშირებული ინსტრუმენტები	-	-	-
	მათ შორის: გადავადებული	-	-	-
	მათ შორის: სხვა ფორმის	-	-	-
	მათ შორის: გადავადებული	-	-	-
სულ ანაზღაურება		1,733,152	1,160,291	732,918

ცხრილი 16: უმაღლესი მენეჯმენტის მფლობელობაში არსებული აქციები (რაოდენობა)

	აქციების ფლობა პერიოდის დასაწყისში			ცვლილება პერიოდის განმავლობაში							აქციების ფლობა პერიოდის ბოლოს		
	გადავადებული	განადღებული	სულ	გაცემა		განადღება	ჩამორთმევა		სხვა ცვლილებები		გადავადებული	განადღებული	სულ
				მათ შორის: გადავადებული	მათ შორის: განადღებული		მათ შორის: გადავადებული	მათ შორის: განადღებული	ყიდვა	გაყიდვა			
უმაღლესი მენეჯმენტი													
სულ:	-	1,364,636,066	1,364,636,066	-	-	-	-	-	-	-	-	1,364,636,066	1,364,636,066
ირაკლი ოთარ რუხაძე - ჩვეულებრივი აქცია:	-	1,364,337,500	1,364,337,500	-	-	-	-	-	-	-	-	1,364,337,500	1,364,337,500
ირაკლი ოთარ რუხაძე - პრივილეგირებული აქცია:	-	218,566	218,566	-	-	-	-	-	-	-	-	218,566	218,566
ბექა გოგიჩაიშვილი - პრივილეგირებული აქცია:	-	80,000	80,000	-	-	-	-	-	-	-	-	80,000	80,000
სხვა მატერიალური რისკის ამღები პირები	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-